

T. C.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

**İLKOKUL DERS KİTAPLARINDA YER ALAN ÜNİTE
DEĞERLENDİRME SORULARININ PSİKOMETRİK
ÖZELLİKLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Zeynep AŞILAYAN

Dr. Öğr. Üyesi Fazilet TAŞDEMİR

Danışman

RİZE

2018

KABUL VE ONAY

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalında, Zeynep AŞILAYAN tarafından hazırlanan İlkokul Ders Kitaplarında Yer Alan Ünite Değerlendirme Sorunlarının Psikometrik Özellikler açısından İncelenmesi başlıklı bu çalışma, 05.06.2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği/oy çokluğuyla başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Nermi KARABACAK

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Fazilet TAŞDENİR

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Gizem UYUMAZ

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

04/07/2018

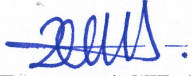
İmza

Enstitute Müdürü v.
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Saltık GATA

ETİK BEYAN

Bu tezdeki bütün bilgileri etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yaptığımı bildiririm. İfade ettiklerimin aksi ortaya çıktığında ise her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim.

05/06/2018

Zeynep AŞILAYAN

ÖN SÖZ

Bu tez çalışması ölçme değerlendirme kullanılan test maddelerinin nasıl yazılması gerektiği ve ilkokullarda okutulan ders kitaplarının ünite sonu değerlendirme sorularının bu ölçütlere ne kadar dikkat edilerek yazıldığını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu araştırmanın hazırlanma sürecinde, sahip olduğu bilgileri benimle paylaşan, kendisine ne zaman ihtiyaç duysam değerli vaktini ayırıp sabırla ve büyük bir ilgiyle bana faydalı olabilmek için elinden geleni fazlasıyla ortaya koyan, güler yüzünü ve samimiyetini benden hiç esirgemeyen, yaşadığım olumsuzluklara rağmen beni her daim anlayışla karşılayan, araştırmanın başından sonuna kadar beni destekleyen değerli danışmanım ve saygıdeğer hocam Dr. Öğr. Üyesi Fazilet TAŞDEMİR'e sabrından, emeğinden dolayı teşekkürü bir borç bilirim.

Bu araştırma süresince desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, yoğun çalıştığım zamanlarda her konuda bana yardımcı olan, hayatımın yoğun dönemlerinde rahat bir ortam sağlayıp hayatımı kolaylaştıran can yoldaşım, eşim Murat AŞILAYAN'a ve benden bilgisini ve yardımlarını esirgemeyen arkadaşım Özlem ATALAY'a ve Sümeyye USTA'ya teşekkür ederim.

Yüksek lisans eğitimim ve tüm hayatım boyunca destek veren, okumam için elinden gelen tüm imkânları sunan annem Havva ÖZYANIK'a, babam Mustafa ÖZYANIK'a ve canım aileme çok teşekkür ederim.

Tez yazma sürecimde varlığını öğrendiğim, acısıyla tatlısıyla dünyaya getirdiğim, uykusuz kaldığım zamanlarda bile bir gülüşüyle tüm yorgunluğumu alan, hayatıma anlam katan biricik oğlum Umut Erdem AŞILAYAN'a hazırladığım bu tezimi ithaf ederim.

ZEYNEP AŞILAYAN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
TEZ ONAY SAYFASI.....	2
ETİK BEYAN.....	3
ÖN SÖZ.....	4
İÇİNDEKİLER.....	5
ÖZET.....	7
ABSTRACT.....	8
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	9
ÖRNEK SORU LİSTESİ.....	11
GİRİŞ.....	12
Problem.....	12

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Ölçme ve Değerlendirmede Kullanılan Madde Testler.....	17
1.1.1. Kısa Cevaplı Test.....	18
1.1.1.1. Kısa Cevaplı Testlerin Hazırlanmasında Nelere Dikkat Edilmelidir?.....	18
1.1.1.2. Kısa Cevaplı Testlerin Özellikleri.....	19
1.1.1.3. Kısa Cevaplı Testlerin Avantajları	19
1.1.1.4. Kısa Cevaplı Testlerin Dezavantajları.....	19
1.1.2. Çoktan Seçmeli Test.....	20
1.1.2.1. Çoktan Seçmeli Test Maddesi Yazarken Dikkat Edilmesi Gereken Ölçütler.....	21
1.1.2.2. Çoktan Seçmeli Testlerin Avantajları.....	23
1.1.2.3. Çoktan Seçmeli Testin Dezavantajları.....	23
1.1.2.4. Çoktan Seçmeli Madde Yazmak İçin Gerekli Nitelikler.....	24
1.1.2.5.Çoktan Seçmeli Testlerin Puanlanması.....	24
1.1.3. Eşleştirme Testleri.....	25
1.1.3.1. Eşleştirme Maddelerinin Özellikleri.....	25
1.1.3.2. Eşleştirme Maddelerinin Geliştirilmesinde Dikkat Edilmesi Gerekenler.....	26
1.1.3.3. Eşleştirmeli Testlerin Sınırlılıkları.....	27
1.1.4. Açık Uçlu Sorular.....	27
1.1.5. Doğru - Yanlış Testleri.....	29

1.1.5.1. Doğru Yanlış Testinin Zayıflıkları.....	30
1.1.5.2. Doğru Yanlış Testinin Güçlü Yanları.....	31
1.1.6. Boşluk Doldurmalı Sorular.....	31
1.1.6.1. Boşluk Doldurmalı Soruların Avantajları.....	31
1.1.6.2. Boşluk Doldurmalı Soruların Dezavantajları.....	32
2.1. Amaç.....	32
2.2. Önem.....	33
2.3. Sayıtlılar.....	34
2.4. Sınırlılıklar.....	34
2.5 Tanımlar.....	35
İKİNCİ BÖLÜM	
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	36
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
YÖNTEM.....	45
3.1. Araştırmanın Modeli.....	45
3.2. Çalışma Grubu.....	45
3.3. Veriler ve Toplanması.....	46
3.4. Verilerin Analizi.....	46
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
BULGULAR VE YORUMLAR.....	48
BEŞİNCİ BÖLÜM	
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	80
SONUÇ.....	80
ÖNERİLER.....	82
KAYNAKLAR.....	88
EKLER.....	95

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ana Bilim Dalı: Temel Eğitim

Tez Türü: Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Fazilet TAŞDEMİR

Hazırlayan: Zeynep AŞILAYAN

Yıl: 2018

ÖZET

İLKOKUL DERS KİTAPLARINDA YER ALAN ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARININ PSİKOMETRİK ÖZELLİKLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Bu araştırmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullarda okutulan ders kitaplarının ünite sonu değerlendirme sorularında yer alan madde türlerinin psikometrik özelliklerinin belirlenmesidir. Araştırma çalışma grubu üzerinden yürütülmüştür. Çalışma grubunu Milli Eğitim Bakanlığına [MEB] bağlı okullarda okutulan Türkçe, hayat bilgisi, matematik, sosyal bilgiler ve fen bilimleri ders kitaplarından toplam 42 kitap oluşturmaktadır. Veri toplama aracını 2016-2017 yıllarında kullanılan, MEB'e bağlı ilkokullarda okutulan ders kitaplarında yer alan ünite sonu değerlendirme soruları oluşturmaktadır. Bu sorular doküman analizi ile incelenmiştir.

Araştırmanın bulgularına dayalı olarak ders kitaplarının ünite sonu değerlendirme soruları analizinde; açık uçlu, boşluk doldurma, çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirme ve kısa cevaplı soru türlerinin yazılmasında, belirlenen ölçütlere uygun yazıldığı gibi uygun yazılmayan soru türlerinin olduğu da görülmüştür. Soru türlerinin incelenmesi için belirlenen ölçütler arasında manidar bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Sonuç olarak, ölçme ve değerlendirme amacı ile hazırlanan ünite sonu değerlendirme soruları hazırlanırken soru yazarlarının soruları psikometrik ilkelere uygun yazmaları ve soruların öğrencilerin kitapla buluşmadan önce uzmanlar tarafından büyük bir hassasiyetle incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Soru Türleri, Ders Kitapları, Psikometri, Rubrik, Sınıf Öğretmenliği

Recep Tayyip Erdoğan University Institute of Social Sciences

Department: Basic Training

Type of Thesis: Post Graduate Thesis

Supervisor: Dr. Academic Member Fazilet TAŞDEMİR

Prepared by: Zeynep AŞILAYAN

Year: 2018

ABSTRACT

ANALYSIS OF UNIT EVALUATION QUESTIONS INCLUDED IN PRIMARY SCHOOL COURSE BOOKS IN TERMS OF PSYCHOMETRIC FEATURES

The objective of this research is to determine psychometric features of item types included in end of unit evaluation questions of course books studied in primary schools of the Ministry of National Education. The research has been continued on work team. The work team is comprised of 42 books in total among Turkish, life sciences, mathematics, social studies and natural and applied sciences course books used in the schools belong to the Ministry of National Education. Data collection tool is made up of the evaluation questions at the end of the units in the course books studied in 2016-2017 years at the primary schools belong to the Ministry of National Education. These questions were examined with document analysis. It was seen that there are some types of questions written proper and improper to the standards of literature in writing open - ended, gap - filling, multiple choice, true-false, matching and short-answer question types In the analysis of end of unit evaluation questions of course books depending on the findings of the research. In consequence of chi square analysis there is not seen any harmony of questions take place in the course books to the determined criteria. As a result, it can be suggested that question writers shall write the end of unit questions prepared with the purpose of assessment and evaluation in accordance with psychometry and the questions shall be evaluated by experts in a sensitive way before books encounter with the students.

Key Words: Question Types, Course Books, Psychometry, Rubric, School Teaching

ÇİZELGELER LİSTESİ

Sayfa no

1. Araştırma Grubundaki Kitapların Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı.....	34
2. Madde Türlerinin Dağılımına İlişkin Bulgular.....	36
3. İkinci Sınıf Türkçe Dersi Tema Sonu Açık Uçlu Sorularına İlişkin Bulgular	37
4. Dördüncü Sınıf Türkçe Dersi Tema Sonu Açık Uçlu Sorularına İlişkin Bulgular	38
5. Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Ünite Sonu Açık Uçlu Sorularına İlişkin Bulgular.....	39
6. Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Tema Sonu Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Bulgular.....	43
7. Dördüncü Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Ünite Sonu Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Bulgular.....	44
8. Dördüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Ünite Sonu Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Bulgular.....	45
9. İkinci Sınıf Türkçe Dersi Tema Sonu Çoktan Seçmeli Sorularına İlişkin Bulgular.....	47
10. Üçüncü Sınıf Türkçe Dersi Tema Sonu Çoktan Seçmeli Sorularına İlişkin Bulgular.....	48
11. Üçüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Ünite Sonu Çoktan Seçmeli Sorularına İlişkin bulgular	49
12. Dördüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Ünite Sonu Çoktan Seçmeli Sorularına İlişkin Bulgular.....	50
13. Dördüncü Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Ünite Sonu Çoktan Seçmeli Sorularına İlişkin Bulgular.....	52
14. İkinci Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Ünite Sonu Doğru Yanlış Sorularına İlişkin Bulgular.....	56
15. Üçüncü Sınıf Matematik Dersi Ünite Sonu Doğru- Yanlış Sorularına İlişkin Bulgular.....	56

16. Üçüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Ünite Sonu Doğru Yanlış Sorularına İlişkin Bulgular.....	58
17. Üçüncü Sınıf Matematik Dersi Ünite Sonu Eşleştirme Sorularına İlişkin Bulgular	59
18. Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Ünite Sonu Eşleştirme Sorularına İlişkin Bulgular.....	60
19. İkinci Sınıf Matematik dersi Ünite Sonu Eşleştirme Sorularına İlişkin Bulgular.....	61
20. Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Ünite Sonu Kısa Cevaplı Sorularına İlişkin Bulgular	63
21. Soru Türlerine Göre Ki-kare Uyum İyiliği Analizine İlişkin Bulgular.....	66

ÖRNEK SORU LİSTESİ

Sayfa no

1. Dördüncü sınıf fen bilimleri dersi Maddeyi Niteleyen Özellikler Ünitesine ait örnek soru.....42
2. 3. sınıf fen bilimleri dersi Maddeyi Tanıyalım ünitesine ait örnek soru.....43
3. 4. sınıf sosyal bilgiler dersi Geçmişimi Öğreniyorum ünitesine ait örnek soru.....46
4. 3. sınıf Türkçe dersi Atatürk temasına ait örnek soru.....46
5. 4. sınıf Türkçe dersi Hayal Gücü temasına ait örnek soru.....55
6. 4. sınıf Fen bilimleri dersi Mikroskopik Canlılar ve Çevremiz ünitesine ait örnek soru.....55
7. 3. sınıf Matematik dersi Şekiller ve Sayılar ünitesine ait örnek soru.....58
8. 3. sınıf Türkçe dersi Değerlerimiz temasına ait örnek bir soru.....59
9. 2. sınıf Matematik dersine ait örnek bir soru.....62
10. 2. sınıf Türkçe dersi Oyun ve Spor temasına ait örnek soru.....62

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumuna, amacı ve önemine, problem cümlesine, alt problemlerine, sayılıtlarına ve sınırlılıklarına yer verilmiştir.

Problem

Eğitim, eski zamanlardan beri insanların uğraşlarından biri olmuştur. Eğitim; aynı anda sosyal, politik, kültürel, bireysel unsurlar gibi pek çok faktörü içerdiği için tek bir tanımının yapılması oldukça güçtür. Eğitim, bireyi mutlu edecek amaçlar doğrultusunda kalıcı davranış değiştirme süreci olarak ifade edilebilir (Demirtaşlı, 2014).

Eğitimin en önemli gayesinin, kişilerin hayatına yön veren davranışlarında istenilen değişiklikler oluşmasını sağlamak olduğu görülmektedir. Eğitim; kişide var olan davranışların bir kısmını değiştirmek, kişinin sahip olmadığı davranışları ise kişiye edindirmek gayesiyle yapılır. Bunun dışında; eğitim süreci ile birlikte davranış değişikliği, yeni davranışların oluşması, var olan olumsuz davranışların düzeltilmesi gibi durumlar da görülebilir (Turgut ve Baykul, 2014).

Eğitimin, kişilerin istenen davranışları kazanabilmeleri için meydana getirilen bir sistem olduğu bilinmektedir. Bu sistemin çıktıları (ürünleri) kişilerde ortaya çıkan davranışlardır. Her sınıf düzeyinde bireylere verilen eğitimin amacı, öğrencilerde ulaşılmak istenen davranışların ortaya çıkmasını sağlamaktır. Ulaşılmak istenen davranışların ortaya çıkması için sisteme birtakım girdiler sokulur; girdilere bazı işlemler uygulanır; işlemlerin sonunda sistemden bilişsel, duyuşsal ve psikomotor olmak üzere üç kategoride gruplanabilen davranışlar oluşur. Hedeflenen davranışlar, eğitim sürecinden geçen kişilerin sahip oldukları biyolojik, sosyal ve psikolojik birtakım özelliklerin de etkisiyle bir ürün oluşturur. İçinde bulunulan toplumun kültürel özellikleri, eğitime ayrılan para, davranışların oluşması için hazırlanan eğitim planları, eğitimde hizmet veren kişilerin (öğretmen, uzman ve diğerleri) özellikleri (biyolojik, sosyal ve psikolojik), yasa, yönetmelik ve genelgeler, burada belirtilmeyen daha pek çok unsur girdiler arasında bulunur. Öğrencilerin hedeflenen davranışları kazanabilmeleri için öne sürülen eğitim ortamı (etkinlikler, sınavlar, araç ve gereçler vb.) eğitim sürecini oluşturur (Tuncel, 2013).

Eğitim-öğretim etkinlikleri ile amaçlanan hedeflerin kazandırılıp kazandırılmadığı ve bu hedeflerin gerçekleşme düzeyinin belirlenmesi ise ancak doğru ölçme araçları ve bu ölçme araçlarının amaçlanan hedefe uygun şekilde kullanılması ile mümkündür (Minez, 2012).

Eğitimde doğru ölçme aracı kullanarak başarıyı ölçmek ciddi ve çok güç bir durumdur. Bunun için öncelikli olarak ölçülecek özelliği ölçülen bireyden ayırt etmek, ölçme aracının nesnelliğini sağlamak gerekir. Özellikle 2005 yılındaki öğretim programı incelendiğinde ölçme değerlendirme çalışmalarının uygulamada öğretmen açısından daha kompleks ve güç; yine uygulamada öğrenci açısındansa çok yönlü bir duruma getirildiği görölmektedir. Alana hâkim olma ve programla gelen değişikliklerin doğru anlaşılması ölçme ve değerlendirme alanında yapılan çalışmalarda güvenilirliği ve nesnelliği sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır (Arda, 2009).

Öğrencilerde istenilen davranışların gelişip gelişmediği; geliştiiyse kazanma seviyesi ve yönü yapılan ölçme ve değerlendirme ile belirlenmektedir. Öğrenme sürecinde veya sonunda öğrencinin akademik başarı seviyesine ilişkin bilgi edinmek ve bu seviyenin hedeflenen düzeyde olup olmadığına karar vermede ölçme ve değerlendirme çalışmaları büyük önem taşımaktadır. Ölçme ve değerlendirme eğitim sürecinde önemli bir faktördür. Bu nedenle, ölçmenin; hem öğrenci öğrenmelerini destekleyici hem de hedefi ne düzeyde kazandığını belirleyici bir özelliğe sahip olması gerekmektedir (Bayram, 2011).

Belli bir özelliğin bulunma hali ya da bulunma miktarı nesneden nesneye, durumdan duruma, aynı nesne içinde zamandan zamana farklılık gösterebilir. Belli bir özelliğe sahip olup olmama ya da sahip olma miktarı bakımından bireyler arasında farklılıklar bulunmaktadır. Fark kavramı ölçme için esastır. Diğer bir deyişle ölçme kavramının farktan doğduğu söylenebilir (Tuncel, 2013).

Ölçme, niteliklerin sayı veya sembollerle eşleşmesidir (Turgut ve Baykul, 2014). Detaylı şekilde ölçme; belli bir nesnenin ya da nesnelerin bir özelliğe sahip olup olmadığıнын, bu özelliğe sahipse sahip oluş derecesinin gözlenip gözlem sonuçlarının sembollerle, özellikle sayı sembolleriyle ifade edilmesidir (Tekin, 2015).

Bu açıdan bakıldığında, okullarda yapılan ölçme işlemlerinin en yaygın amacı beklenen davranış değişikliğinin meydana gelip gelmediğini belirlemek, eğitim etkinliklerinin hedefe ulaşma düzeyine yönelik soruları nesnel bir biçimde cevaplandırmaktır (Özçelik, 2011).

Ölçme işlemi yalnız başına bir anlam taşımamakta; değerlendirme ile bir anlam kazanmaktadır. Bu iki işlem birbirinden ayrı fakat birbirini tamamlayıcıdır. Doğru ve güvenilir bir değerlendirme yapabilmek için ölçme işleminden elde edeceğimiz verilerin de güvenilir olması gerekmektedir (Güneş, 2007).

Aynı şekilde eğitim ve öğretim sürecinde alınacak kararların doğru ve yerinde olması, bu ölçme işlemlerinde kullanılan ölçme araçlarının niteliklerine bağlıdır (Doğan, 2012). Hedeflenen davranışı ölçmek için doğru ölçme aracının kullanılması önem taşımaktadır. Ölçmenin bir anlam ifade etmesi yapılan değerlendirmeye bağlıdır.

Değerlendirme bir yargılama işlemidir ve ölçümlerden bir sonuç çıkarmak için ölçülen nesnelere ilişkin olarak bir değer yargısına ulaşmaktır (Tekin, 2015). Değerlendirme, öğrenme durumunun ayrılmaz parçası olarak görev yapmaktadır. Derslerde yapılacak ölçme ve değerlendirme etkinlikleriyle, öğrencilerin öğrenme süreçleri takip edilir. Öğrenme sürecinde edindikleri bilgi ve beceriler değerlendirilerek gerektiğinde kullanılan öğrenme etkinlikleri değiştirilir. Yapılacak olan değerlendirme çalışmaları dersin amaçları ve kazanımlarına paralel olarak öğretim etkinlikleri ile birlikte gerçekleştirilmelidir. Yani öğrenciler eğitim-öğretim sürecinde öğrenme faaliyetine devam ederken değerlendirme süreci de amaçlar kapsamında devam etmelidir (Arda, 2009).

Değerlendirmenin amacına uygun gerçekleştirilmesi, yapılan ölçmelerin güvenilirlik ve geçerliğine, seçilen ölçütün amaca uygunluğuna bağlıdır. İyi bir değerlendirme; öğrenme ve öğretmeyi, kendisini değerlendirmeyi basitleştiren ve amaçlara uygun kayıtlar aracılığıyla sürekli dönüt sağlayan ve kapsamlı olmalıdır (Güneş, 2007).

Değerlendirme çalışmaları sonunda elde edilen bilgilere göre, bir yandan öğrencilerde tamamlama diğer yandan sistemde düzeltme çalışmaları yapılır. Bu sebeple değerlendirme, sistemi tamir edici görev alır. Girdilerden bir bölümü kontrol altına alınabilir, bir bölümü ise alınamamaktadır.

Eğitim; kontrol edilemeyen girdilerin, yoğun olan sistemlerin en başında gelir. Bu nedenle eğitim sisteminde değerlendirme, diğer sistemlere nazaran hem daha önemli hem de güçtür (Tuncel, 2013). Bu açıdan değerlendirildiğinde ölçme ve değerlendirme çalışmalarının birbirini tamamlayıcı görevleri vardır.

Göçer' e (2008) göre öğrenme-öğretme çalışmalarını verimli hale getirmek için aşağıda verilen genel amaçları göz önünde bulundurmak gerekir:

- Öğrencileri iyi tanımak, kişisel farklılıklarından haberdar olmak,
- Gelecekteki öğrenme sürecini tasarlamak, öğrenme ve öğretme sürecine yön vermek,
- Öğrencilerin anlamada zorlandıkları alanları, güçsüz taraflarını belirlemek,
- Öğrencilerin neyi ne kadar anladığını ve neler yapabildiğini keşfetmelerini sağlamak,
- Öğrencilerin gelişim düzeylerini ve başarılarını saptamak,
- Öğrencileri ilgi ve kabiliyetlerine göre yönlendirmek.

Ölçme ve değerlendirme etkinlikleri; okul programlarında yer alan davranışların kazanılmasına ya da yetersiz kazanımlara sebep olan, dolayısıyla öğrenci başarısının artmasını engelleyen sistemdeki olumsuzlukları belirlemede kullanılan bir araçtır. Bu olumsuzluklardan hareketle kararlar almaya yardımcı olan bir saha olarak görülmelidir. Bu sebeple, öğrencilerin okul amaçlarında yer alan davranışların ne kadarını kazandıklarını ortaya koyan ölçme ve değerlendirme çalışmaları yanında, öğrencilerin kazandıkları bu davranışların ne kadarını kullandıklarını gösterecek ölçme ve değerlendirme çalışmalarına ihtiyaç vardır. Her iki durumda öğrencilerin öğretim sürecinde buldukları durumların ortaya konması söz konusu olmaktadır (Kutlu, 2003).

Bu kapsamda bakıldığında Güler' e (2011) göre ölçme değerlendirme çalışmaları:

- Öğretim elemanının öğrenciyi iyi tanmasını sağlar.
- Öğrenciye güçlü ve zayıf olduğu alanlar konusunda geri dönütler verir.
- Öğrenciye, davranışını nasıl değiştireceği veya ilerleteceği konusunda bilgi verir.
- Öğrencinin hangi dersleri öğrenmeye hazır olduğu, hangi çalışmalarla eksikliğini tamamlayabileceği konusunda bilgi edinmemizi sağlar.

- Eğitim ve öğretim hizmetinin kaliteli yapılmasını sağlar.
- Öğretim elemanının daha etkin bir şekilde rehberlik yapmasını sağlar.
- Öğretim elemanına kendini tanıması ve öğretim yöntemlerinin ne derece yeterli olduğu konusunda dönütler sunar.

Öğretimin olduğu her dönemde şüphesiz ölçme ve değerlendirmeye gereksinim duyulmuş; kurul kararları, öğretmen görüşleri, sınavlar, portfolyolar vb. araçlar ile öğrenci başarısı ortaya konmaya çalışılmıştır (Başol, 2013). Başarıyı ortaya koymada ölçme ve değerlendirmeye yardımcı unsurlardan biri de uzmanlar tarafından geliştirilip ders kitaplarında yer alan testlerdir.

İlkokul ders kitaplarında yer alan soruların yine bu yaş grubundaki öğrenciler için önemi büyüktür. Soruların doğru ve kurallarına uygun yazıma sahip olması ve kitaplardaki sunumlarının uygunluğu konuların verilişi kadar önemlidir. Soruların kazanımlara uygunluğu, soru türlerinin kullanılış amaçlarına göre kitaplarda yer alması; bilgiyi kalıcı kılan unsurlardandır. Öğrenme doğru yazıma sahip soru türleri üzerinden pekiştirilebilir. Bu sebeple ders kitaplarındaki soru türlerinin ölçme ve değerlendirme ilkelerine uygunluğunun incelenmesi gerekir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ve KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, ders kitaplarının ünite sonu değerlendirmelerinde kullanılan testlerin literatür destekli açıklamaları bulunmaktadır. Ölçme ve değerlendirmede kullanılan testlerin özellikleri, güçlü ve zayıf yanları ile ilgili kavramsal ve kuramsal bilgiler yer almaktadır.

1.1. Ölçme ve Değerlendirmede Kullanılan Testler

1.1.1. Kısa Cevaplı Test

Cevaplayıcının, bir kelime, bir rakam veya bir cümle ile yanıtlayabileceği sorulardan meydana getirilmiş ölçme aracına kısa cevaplı test denir. Bu ölçme aracı, detaylı yanıt ya da kompozisyon gerektiren yazılı yoklamalardan yanıtların kısalığı, seçme ya da gruplandırma gerektiren testlerden ise yanıtların içerisinden seçilmeyip yanıtlayıcı tarafından bulunması ve yazılması yönüyle farklılık gösterir (Turgut ve Baykul, 2014).

Yanıtlayıcının yanıtları bulması ve yazması gerekmektedir. İsteddiği yanıtı verme özgürlüğüne sahiptir. Kısa cevap gerektiren soru çok çeşitli bilgi ve kabiliyet alanlarına uygulanabilir. Her eğitim seviyesine uygun olur. Puanlama işlemi daha kolaydır ancak tamamen yansız değildir. Diğer testlere nazaran hazırlanması daha basittir (Yalçın, 2012).

Kısa cevaplı sorular, yanıtı öğrenci tarafından yazılan maddeler sınıfında yer almaktadır. Bu madde çeşidi, bahsedilen özelliğiyle yazılı yoklama sınavlarına daha yakındır. Diğer taraftan kısa cevap soru türleri, öğrencinin aklına gelen her yanıtı yazmasına olanak tanımayacak şekilde oldukça iyi yapılanmıştır. Bundan dolayı, bu maddeleri yanıtlayan bir yanıtlayıcının yazacağı yanıtlar çok kısadır. İstenen yanıtların kısa ve net olması, kısa cevaplı testlerin puanlanmasını tamamen olmasa da nesnel hâle getirir. Kısa cevaplı testler, bu açıdan bakıldığında objektif testler grubunda düşünülebilir (Tekin, 2015).

Kısa cevap maddeleri, öğrencinin belli olgusal bilgileri anımsayıp anımsamadığını belirlemeye uygundur. Yanıtı hatırlayıp yazma işinin verilenler arasından doğru cevabı seçme işinden daha zor olduğu ve daha üst seviyede bir zihinsel faaliyettir.

Bu nedenle kısa cevaplı soru türlerinin seçmeli maddelere göre üst seviyedeki davranışları ölçmeye daha uygun olduğu söylenebilir (Tekin, 2015).

Kısa cevaplı sorular iki şekildedir. Birisi “soru cümlesi” diğeri “eksik cümle” türündedir (Yalçın, 2012).

1.1.1.1. Kısa Cevaplı Testlerin Hazırlanmasında Nelere Dikkat Edilmelidir?

Kısa cevaplı testlerinin hazırlanması sırasında dikkat edilmesi gerekenler şu şekilde ifade edilmiştir (Güler, 2014; Yalçın, 2012; Turgut ve Baykal, 2014):

1. Ölçülmek istenen davranış önemli olmalıdır. Gereksiz bir detayı ölçen maddeler bulunmamalıdır.

2. Her maddede yalnızca bir davranış ölçülmelidir. Bir maddede birden fazla soru ya da boşluk bulunmamalıdır.

3. Soruların tek doğru yanıtı bulunmalıdır. Birden çok doğru yanıtı bulunan sorular kullanılmamalıdır. Eğer böyle bir durum varsa cevap anahtarı buna göre hazırlanmalıdır.

4. Kısa cevaplı soru türlerinde ipucu içeren ifadeler yer almamalıdır. Gereksiz bilgi verilememelidir. Maddeler net, anlaşılır olmalıdır ve anlatılabilecek en az kelime ile anlatılmalıdır.

5. Boşluk doldurmalı maddelerde yer alan sözcükler, boşluğa ne cevap verilmesi gerektiğini anlatacak şekilde düzenlenmelidir.

6. Kısa cevaplı test maddeleri ders kitaplarında yer alan şekliyle kullanılmamalıdır. Ezbere bilgi yoklayan maddelerden uzak durulmalıdır.

7. Maddeler birbiriyle ilişkisiz olarak yanıtlanabilmelidir. Bir maddenin yanıtı diğeri bir maddenin içerisinde bulunmamalıdır.

8. Boşluk doldurmalı maddelerden oluşan kısa cevaplı testlerde boşluk uzunlukları her maddede aynı biçimde verilmelidir. Diğeri türlü daha uzun bırakılan boşluk yanıtın daha uzun; kısa bırakılan boşluk yanıtın daha kısa olması gerektiğine yönelik öğrenciye ipucu verebilir.

9. Kısa cevaplı testlerde yanıt için bırakılan boşluklar yanıtlamayı ve puanlamayı basitleştirecek biçimde düzenlenmelidir. Görünüş geçerliği göz önünde bulundurulmalıdır.

10. Kısa cevap sorularının yazılmasında şekil, metin, harita ve benzeri materyallerden faydalanılabilir.

11. Kazandırılacak her davranışı içerecek kadar soru yazılmalıdır.

12. Testte sorulacak kadar sorunun iki-üç katı soru hazırlanmalıdır.

13. Sorular hazırlanırken bilişsel alanın alt basamaklarına yönelik hazırlanmalıdır.

1.1.1.2. Kısa Cevaplı Testlerin Özellikleri

Turgut ve Baykul' a (2014) göre kısa cevaplı testlerin özellikleri şöyledir:

1. Cevaplayıcı, yanıtları düşünüp yazmak zorundadır.

2. Cevaplayıcı, istediği cevabı verebilmektedir. Bu özelliği ile kısa cevap soruları, yazılı yoklamaya yakındır.

3. Yanıtlar kısadır. Bu yönüyle kısa cevap soruları seçmeli sorulara daha yakındır.

4. Kısa cevap gerektiren sorular çok çeşitli bilgi ve yetenek alanlarına uyarlanabilir.

5. Kısa cevaplı sorular her eğitim seviyesine uygundur.

6. Puanlama işlemi oldukça kolaydır ancak yüzde yüz nesnel değildir.

7. Kısa cevap gerektiren soruların hazırlanması diğer soru türlerinin hazırlanmasına oranla daha basittir.

1.1.1.3. Kısa Cevaplı Testlerin Avantajları

Turgut ve Baykul' a (2014) göre kısa cevaplı testlerin avantajları şöyledir:

1. Çok sayıda soru sorulabilir. Çok soru sorulabilmesi güvenilirliği artırır.

2. Kısa sürede cevaplanabilir.

3. Nesneldir.

4. Yalnızca bir yanıtı vardır.

1.1.1.4. Kısa Cevaplı Testlerin Dezavantajları

Öğrencinin kendi düşüncelerini düzenleyerek ifade etmelerine imkân tanımaz. İlkelerin yeni duruma uyarlanması, sebep-sonuç ilişkisi kurma ve tanıma yeteneği ölçülemez. Bazı konularda kısa cevaplı sorular hazırlamak güç olabilir (Yalçın, 2012). Çok büyük kitlelere sınav uygulanacağında kısa cevaplı sorular kullanılmaz (Özçelik, 2011).

1.1.2. Çoktan Seçmeli Test

Çoktan seçmeli testlerde, öğrencilerden soruların cevaplarını verilen seçenekler içerisinde bulması istenmektedir. Bu tür testlerde, öğrencinin yapması gereken, kendisine sorulan soruyu okuması, yanıtı düşünüp bulması ve bulduğu yanıtı seçenekler arasında işaretlemesidir (Özçelik, 2005). Çoktan seçmeli madde üç ana bölümden meydana gelmektedir: Kök, doğru yanıt ve çeldiriciler.

Çoktan seçmeli testlerde, zaman zaman öğrencilerin yalnızca sorunun ölçmeye çalıştığı bilişsel yeterlikleri değil aynı zamanda soruyu yanıtlarken, yanıtı işaretleyinceye kadar izlenen zihinsel süreçler de ilgi konusu olmuştur ve belirlenmeye çalışılmıştır. Zihinsel süreç içerisinde bilgi akışını, bilgiyi işlemek için gerekli faaliyetleri ve kullanılacak işlem öğelerini belirlemek için bir takım işlemler gerçekleşir. Bu işlemleri yürüten biliş yönetme süreci, bilişsel süreçler hakkındaki bilgi ve bu süreçleri kontrol etme özelliklerini kapsamaktadır. Bilişsel süreçler, bir bilgi deposundan diğerine bilgi akışını sağlayan “zihinsel eylemlerdir” (Yeşilyaprak, 2002).

Çoktan seçmeli testlerde öğrencinin zamanının büyük bir kısmı, soruların okunarak neyin sorulduğunun anlaşılmasına, sorunun yanıtının düşünülmesine ve bulunan yanıtın hangi seçenekte olduğunun bir işaretle belirtilmesine harcanmaktadır (Özçelik, 2005).

Çoktan seçmeli sınavlarda öğrencilerden kendi yanıtlarını oluşturmaları beklenmez. Öğrencilerin yapması gereken, soru kökünü okuyup soruya ilişkin olarak verilen seçeneklerden kendilerince doğru olanı işaretlemeleridir. Her sorunun bir doğru yanıtı vardır. Çeldiriciler, sorunun yanıtını bilmeyen, eksik ya da yanlış bilgiye sahip öğrencilerin doğru yanıtı bulmalarını güçleştirme amacı taşımaktadır. Çoktan seçmeli sınavlarda cevaplama işlemi seçeneklerden birinin seçilmesi yoluyla yapıldığından, cevapların puanlanmasında puanlayıcıdan puanlayıcıya farklılık göstermez. Çoktan seçmeli testler bu nedenle puanlamanın objektif yapılmasına imkân tanır (Alkan, 2013).

Çoktan seçmeli bir madde, bir problem durumu sunan bir madde kökü ile madde kökünü takip eden üç veya daha çok sayıdaki seçimlik yanıtlardan meydana gelir. Madde kökü, bir soru cümlesi ya da bir eksik bırakılmış cümle olabilir.

Madde kökünü izleyen seçim gerektiren cevaplara madde şıkları ya da seçenekler adı verilir. Madde kökünde verilen bilgilere göre seçeneklerden biri, maddenin doğru veya en doğru cevabıdır; diğer seçeneklere ise yanlış yanıtlar veya çeldiriciler denir (Tekin, 2015).

Çoktan seçmeli maddenin nitelikli olması maddenin kavrama ve üstü bilişsel becerileri yoklamasına, anahtar yanıt dışındaki seçeneklerin bilmeyeni ve az bileni yeterince çekmesine bağlıdır. Ayrıca seçeneklerdeki yanlış yanıtların bilmeyen öğrenciyi çekmesi, bilen öğrenciyi çeldirecek hileli ifadeler içermemesi gerekmektedir (Gültekin, 2014).

Çoktan seçmeli maddeler; objektif madde türlerinin içinde en çok kullanıma uygun olanıdır. Bu maddeler, tekniğine uygun yazıldığında, yazılı anlatım, özgünlük ve yanıtları düzenleme becerileri hariç sadece hatırlama düzeyinde değil kavrama, yorumlama, uygulama, analiz gibi üst düzey zihinsel süreçlere karşılık gelen ve kağıt-kalem testleriyle ölçülebilen eğitim hedeflerinin büyük bir bölümünü yoklamak için kullanılır (Thorndike, 2005).

Çoktan seçmeli madde türünde soruların hazırlanmasının, uygulanmasının ve değerlendirilmesinin kolay olması açısından sınavlarda uzmanlar tarafından çokça tercih edilmektedir. Türkiye’de merkezi olarak uygulanan tüm giriş sınavlarında (Anadolu, Fen liselerine girişte SBS, Üniversiteye giriş sınavı gibi) çoktan seçmeli madde türü kullanılmaktadır. Bu sınavlara hazırlık olması için hazırlanan test kitaplarında ise çoktan seçmeli madde yazma tekniklerini bilmeyen, acemi soru yazarları tarafından hazırlanmış ve çoğu kez ezber bilgileri yoklayan çoktan seçmeli maddeler bulunmaktadır. Bu sorular, adı geçen sınavlara hazırlanan öğrencilerde bilgileri aynen tekrarlamının ilerisine gitmeyen öğrenmelere neden olmaktadır (Berberoğlu, 2009).

1.1.2.1. Çoktan Seçmeli Test Maddesi Yazarken Dikkat Edilmesi Gereken Ölçütler

Başol (2013) ve Yalçın' a (2012) göre çoktan seçmeli test maddesi yazarken dikkat edilmesi gerekenler şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Her madde bir davranışı ölçmelidir. Öğrencinin bir kazanımı iyi kavramamış olması başka bir kazanımdaki bilgisinin ortaya çıkarılmasını engellemelidir.

2. Bir başarı testinde maddelerin büyük bir bölümü orta zorlukta olmalıdır, seçenekler yazılırken buna dikkat edilmelidir.

3. Maddeler konu, uzunluk ve dil ve anlatım bakımından homojen olmalıdır.

4. İyi bir çoktan seçmeli test maddesi seçenekler kapatıldığında yanıtlandırılmalıdır.

5. Maddede kullanılan grafik, şekil veya diyagramlar metne uygun olmalı, yanlış anlamaya neden olmamalıdır.

6. Çoktan seçmeli test formatı maddeyle yoklanan kazanıma uygun olmalıdır.

7. Madde kökü ve seçeneklerde yoruma açık, öznel cümlelerden kaçınılmalıdır.

8. Madde kökünde, “ Hangisi yanlış olamaz? Hangisi olumsuz özelliği değildir?, Olumsuzluklardan hangisi yapılmamıştır? ” örneklerinde olduğu gibi birden fazla olumsuz ifade yer almamalıdır.

9. Çeldiriciler dikkatli seçilmeli ve diğerlerinden fazla çalışan çeldirici yazmamaya dikkat edilmelidir.

10. Testte herhangi bir grubu politik görüşü, dini tercihi veya ırkı yüzünden huzursuz edecek içerikte madde yer almamalıdır.

11. Ayrıntı olarak görülebilecek gereksiz hususlarda madde yazmamaya dikkat edilmelidir.

12. Öğrencilerin sınava motive olmalarını sağlamak için kolay sorulara sınav formunun başında yer verilmelidir.

13. Maddeler zorluk dereceleriyle öğrencileri bezdirmemeli, öğrenmeye motive edici özellikte olmalıdır.

14. Madde veya seçeneklerde “genellikle, çoğu zaman, asla” gibi ifadelere, sunulan önermenin yanlış olabileceğini akla getirdiği için yer verilmemelidir.

15. Ters de mümkün olabilir anlamına geldiğinden seçeneklerde bazen ifadesi kullanılmamalıdır. Aynı nedenden ötürü seçenekler “-abilir, -ebilir” gibi eklerle bitirilmemelidir.

16. Maddeler birbirinden ayrı olmalı ve biri diğerine ipucu olmamalıdır.

17. Seçenekler madde kökü ile uygun olmalıdır.

18. Maddeler açık ve net bir şekilde ifade edilmelidir.

19. Gereksiz tekrarlardan uzak durulmalı, maddeyi okuyup anlamak öğrencinin çok zamanını almamalıdır.

20. Madde kökündeki olumsuz ifadelerin altı çizilmelidir.

21. Maddelerin hepsi aynı sayıda seçeneğe sahip olmalıdır.

22. Seçenekler uzunlukları bakımından birbirine yakın olmalıdır.

23. Cevap anahtarları önceden hazırlanarak desen oluşmasına dikkat edilmelidir.

24. Biçimsel olarak madde ve seçenekler aynı sayfada yer almalıdır.

25. Seçenekler sayısal ifadelerse büyüklük sırasında, tek kelimelikse alfabetik sırada verilmelidir.

26. Gereksiz detaylardan uzak durulmalıdır.

27. Parantez kullanılmamalıdır.

28. Her bir soru yalnızca bir kazanımı ölçmelidir.

29. Yanıtı kişiden kişiye farklılık gösteren sorulardan uzak durulmalıdır.

30. Ana fikir seçeneklerde değil madde kökünde verilmelidir.

1.1.2.2. Çoktan Seçmeli Testlerin Avantajları

Güler'e (2014) göre çoktan seçmeli testin avantajları şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Puanlaması nesneldir.

2. Uygulaması basittir.

3. Puanlaması basittir ve puanlama süresi kısa zaman alır.

4. Fazla sayıda soru sorulabilir. Çok soru sorulabilmesi güvenilirliği ve kapsam geçerliğini artırır.

5. Büyük gruplara uygulanabilir.

6. Zamanının büyük çoğunluğunu maddeyi okuma ve yanıtı bulmaya harcanır. Sınav süresini öğrenci yanıtı yazmak için harcamak zorunda kalmaz.

1.1.2.3. Çoktan Seçmeli Testin Dezavantajları

Güler (2014), Tekin (2015), Gültekin'e (2014) ve Karataş, Köse ve Coştu'ya (2003) göre çoktan seçmeli testin dezavantajları şu şekilde ifade etmiştir:

1. Doğru cevap çoğu zaman madde içinde verildiğinden bilgilerin hatırlanmasına neden olur ve böylece üst düzey davranışların belirlenmesinde yetersiz kalır.

2. Hazırlama süresi uzundur, uzmanlık gerektirir.

3. Çoktan seçmeli maddelerde, cevaplayıcı yanıtı olası yanıtlar arasından seçeceğinden, herhangi bir maddenin yokladığı bilgiye sahip olmayan bir cevaplayıcının bile tahmin yürüterek doğru cevabı bulma imkânı vardır.

4. Yazma ve yaratıcılık gibi becerilerin çoktan seçmeli maddelerle ölçülmesi uygun değildir.

5. Öğrencilerin sürenin büyük bir kısmını okumaya harcadıklarından dolayı, okuduğunu anlama durumu bu testlerden elde edilen puanı bir ölçüde etkileyebilmektedir. Bu etkiyi aza indirmek için bir yandan soruların açık ve net bir şekilde ifade edilmesi, sorularda okuma güçlüğü'nün düşük tutulması ve diğer yandan da okuma için yeterli zamanın verilmesi gerekir.

1.1.2.4. Çoktan Seçmeli Madde Yazmak İçin Gerekli Nitelikler

Tekin'e (2015) göre çoktan seçmeli madde yazmak için gerekli özellikler şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Madde yazılan alana hâkim olmalı,
2. Madde yazma teknik ve yöntemlerini bilmeli,
3. Madde yazılacağı dili kullanmada becerikli olmalı,
4. Testin uygulanacağı öğrencilerin gelişme düzeyi çok iyi bilinmeli.

1.1.2.5. Çoktan Seçmeli Testlerin Puanlanması

Turgut ve Baykul'a (2014) göre test maddesinin yapısı, testlerin nasıl puanlanacağını belirler. Seçmeli test maddelerinin puanlanmasında şu üç yöntemden biri uygulanabilir:

1. Madde doğru yanıtlanmışsa bir, yanlış yanıtlandırılmış veya boş bırakılmışsa sıfır puan vermek.

2. Her maddeye, ölçtüğü yeteneğin önemiyle oranlı bir puan vermek. Örneğin; basit ya da içeriği dar maddelere bir, bu bakımdan orta düzeyde maddelere iki, çok zor veya içeriği geniş maddelere üç verilebilir.

3. Maddenin seçeneklerine doğruluk kademesine göre farklı ağırlıklar vererek puanlamak.

1.1.3. Eşleştirme Testleri

Eşleştirme maddeleri, iki grup halinde verilen ve birbirleriyle ilişkili bilgi öğelerinin belli bir açıklamaya göre eşleştirilmesini sağlayan sınav maddeleridir (Bilgeç, 2016).

Bu tür testler iki sütun halinde hazırlanır: Birinci sütun madde kökü yerine geçen sözcük, cümle ya da biçimlerden meydana gelirken ikinci sütunda bunlara yanıt olarak verilen ifadeler yer alır (Canibey, 2013).

Cevaplayıcı ilk sütundaki bir maddeyi ikinci sütunda onunla en yakın ilgili olan madde ile eşleştirir.

Yanlış anlaşılmalara ortadan kaldırmak için yönergede eşleştirmenin nasıl yapılacağını, cevapların nasıl işaretleneceğinin net bir şekilde ifade edilmesi gerekir. Eşleştirme maddelerinde; terimler ve terimlerin anlamları, semboller ve sembollerin adları, yazarlarla eserleri, buluşlar ve mucitlerinin isimleri, tarihi olaylarla onların geçtiği tarihler ve yerler, ilkeler ve uygulanabileceği durumlar, problemlerle çözümleri gibi bilgilerin eşleştirilmesi istenebilir. Eşleştirmeli maddeler kim, ne, nerede, ne zaman sorularının yanıtlarını oluşturan olgusal bilgilerin ölçülmesinde daha kullanışlıdır (Bilgeç, 2016).

Eşleştirmeli maddelerde, ifadeler veya kökler bir sütunda, olası yanıtlar veya seçenekler diğer sütunda verilir. Eşleştirme maddelerinde cevaplayıcının yapacağı iş ilk listedeki bir maddeyi ikinci listede onunla ilişkili maddeyle eşleştirmektir (Tekin, 2015).

1.1.3.1. Eşleştirme Maddelerinin Özellikleri

Başol' a (2013) göre eşleştirme maddelerinin özellikleri şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Eşleştirme maddeleri, seçenek sayısının beşten fazla olduğu durumlarda kullanılır.

2. Üst düzey bilişsel davranışlarını ölçmekten ziyade olgu bilgisi türünde veya temel düzeyde matematik sorularını cevaplarıyla eşleştirme biçimindeki sorular için elverişlidir.

3. Eşleştirme maddesi yönerge, öncüller ve seçeneklerden meydana gelir.

4. Öncüller sayfanın solunda, seçenekler ise sağında yer alır. Öncüllerin sol başında yer alan parantezin içine seçeneklerin başında yer alan harflerden uygun olanı yazılarak eşleştirme maddesi cevaplanır.

5. Eşleştirme maddeleriyle birden fazla kazanımı bir maddeyle yoklamak mümkündür.

1.1.3.2. Eşleştirme Maddelerinin Geliştirilmesinde Dikkat Edilmesi Gerekenler

Tekin' e (2015) ve Yalçın' a (2012) göre eşleştirme maddeleri geliştirirken dikkat edilmesi gerekenler maddeler halinde şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Bir eşleştirme maddesi grubunda yer alan öncüller grubu ile yanıtlar grubunun her biri homojen öğelerden oluşmalıdır. Bu iki grup arasında doğrudan ve tek boyutlu bir ilişki bulunmalıdır.

2. Bir eşleştirmeli maddeler gurubundaki maddelerin sayısı en az altı, en çok on beş olmalıdır. Madde sayısının altıdan az olması, cevaplayıcının tahmin yoluyla doğru yanıtı bulma imkânını arttırır. Madde sayısı on beşten fazla kullanıldığında ise cevaplayıcının ifadeleri okuması ve onlardan doğru olarak eşleştireceği maddeleri seçmesi zaman alır.

3. Bir eşleştirme sorusundaki öncüller ile yanıtlar aynı sayıda olmamalıdır. Eğer öncüller ve yanıtlar aynı sayıda olursa öğrenci, bildiklerini eşleştirerek geri kalan öncüllerin cevaplarını da tahmin edecektir.

4. Uzun cümleler öncül olarak kullanılmalı ve öncüller sütunu sayfanın sol tarafında, cevaplar sütunu ise sayfanın sağ tarafında yer almalıdır. Böyle olması yanıtlama sırasında oluşan zaman kaybını engeller ve yanıtın tercihini basitleştirir.

5. Puanlamayı kolaylaştırmak amacı ile yanıt boşlukları, yani seçilen yanıtı göstermek için kullanılan harfin yazılacağı boşluklara öncüllerden önce yer verilmelidir.

6. Yanıtların seçileceği sütun bir kelime grubu halinde ise alfabetik sıraya göre; rakam, sayı ya da tarihlerden oluşuyorsa büyüklük sırasına göre (küçükten büyüğe ya da büyükten küçüğe doğru) düzenlenmelidir. Bu, okuyucunun yanıtları bir bütün olarak algılamasını ve bir maddenin yanıt yerinin bulunmasını basitleştirir.

7. Bir eşleştirme sorusunu oluşturan maddelerin tümü aynı sayfada yer almalıdır. Bir eşleştirme sorusu bölünmüş olarak farklı sayfada verilirse bu öncüller ve yanıtlar grubunun bir bütün olarak algılanmasını engelleyeceği için yanıtın seçimini zorlaştırır. Cevaplayıcı, ikide bir gözünü bir sayfadan öbür sayfaya kaydırmak, belki de bazen sık sık yaprak çevirmek zorunda kalacağı için yanıtlama işi onun çok vaktini alır.

8. Yanıt sütunundaki ifadeleri belirtmek için ifadelerin başında büyük harfler kullanılmalıdır. Büyük harf yerine küçük harf ya da rakam kullanılması cevaplayıcının ifadeleri birbirinden ayırt etmesinde zorluk yaratır.

9. Yönergede eşleştirmenin nasıl yapılacağı, cevaplama işinin ne şekilde yapılacağı açık ve net bir şekilde ifade edilmelidir. Yönergede bir cevaplayıcı ifadeyi yalnızca bir kere mi kullanacağı yoksa gerektiğinde bazı ifadeleri birden çok kullanacağı veya ifadelerden bazılarının seçilip seçilmeyebileceği durumu net bir biçimde belirtilmelidir.

10. Eşleştirmeli soru türünde sorular mümkün olduğu kadar aynı konuda sorulmalıdır. Farklı konularda farklı eşleştirmeli sorular hazırlanmalıdır.

11. Cevaplar bir düzene göre yazılmalıdır.

Bu soru çeşidinde ifadeler ve yanıtlar aynı sayıda olmamalıdır. Çünkü bu durum şans başarısını artırır, güvenilirliği düşürür.

1.1.3.3. Eşleştirmeli Testlerin Sınırlılıkları

Öztürk' e (2005) göre eşleştirme maddelerinin sınırlılıkları şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Eşleştirmeli testlerin hazırlanması tecrübe gerektirir.

2. Eşleştirmeli testler bilgi, kavrama gibi bilişsel alanın alt basamağındaki davranışları ölçmek için kullanılır.

3. Sorular arasında güçlük seviyesini dengelemek oldukça güçtür.

1.1.4. Açık Uçlu Sorular

Açık uçlu sorularla hazırlanan yazılı sınavlar öğrenciye yazılı olarak sorulan soruların, belirli bir düzene göre yine yazılı şekilde yanıtlanmasının istendiği yoklama çeşididir. Açık uçlu sorular konu ile ilgili ayrıntılı bilgi almak için uygundur. Yanıtı kısıtlanmış sorular, cevaplayıcıdan soru metninde açık olarak belirtilen kısıtlamalara uygun yanıt istemektedir. Bu kısıtlamalar yanıtın

özelliği, uzunluğu ya da düzeni ile ilgili olabilir ve kritik düşünme, bilgiyi analiz etme, orijinal bir problem çözme gibi üst düzey bilişsel becerileri ölçmeyi amaçlamaktadır (ÖSYM, 2015).

Cevabı kısıtlanmış sorularla hazırlanan yazılı sınavlar; yapılandırılmamış, genellikle 3 ya da 10 soru ile uygulanan, seçeneklerin bulunmadığı soru çeşidi olarak çoktan seçmeli soru maddeleri ile hazırlanan çoktan seçmeli sınavlara bir alternatif oluşturur. Bu çeşit sorular sınavlarda az sayıda sorulabildiği için kapsam geçerliğini düşürücü özelliği bulunmaktadır. Ancak kompozisyon yazma becerisi, sentez ve değerlendirme basamağındaki davranışlar, yaratıcılık ve orijinallik gibi kriterler belirlenmek istendiği takdirde zorunlu olarak kullanılması gerekli olan sorulardır (Özçelik, 2011).

Açık uçlu soruları cevaplarırken öğrencilerin cevaplarını yazmalarına, öğrencilerin birbirlerinden değişik bireysel yanıtlar vermelerine ve soruları kendi düzeylerine göre yanıtlamalarına olanak vermektedir. Bu nedenle farklı yanıtlarla karşı karşıya gelmenin mümkün olması nedeniyle puanlama yöntemleri ve puanlama güvenilirliği çok önemlidir (Alkan, 2013).

Bu sınavlarda öğrencilere duruma göre bir veya birden fazla soru sorulur. Öğrenciden sorunun yanıtını düşünerek anımsaması ve ulaştığı yanıtı yazılı olarak ifade etmesi beklenir. Klasik ve kompozisyon türündeki sorular açık uçludur. Bireyin özgün ve yaratıcı düşünme becerisini, yazılı anlatım becerisini, belli konulardaki düşüncelerini, ilgi ve tutumunu ölçmede açık uçlu soru çeşitleri oldukça elverişlidir. Ayrıca yapılan araştırmalar, yapılan sınavların öğrencileri sürekli ve anlayarak çalışmaya yönlendirdiğini göstermektedir. Açık uçlu soruların yararlarının yanında birtakım sınırlılıkları da mevcuttur. Yanıtlama işi cevaplayıcının, puanlama işi ise puanlayanın çok vaktini alacağından sorulabilecek soru sayısı kısıtlıdır. Yanıtları bütünüyle doğru veya bütünüyle yanlış olarak gruplandırmak doğru olmadığından, bunların doğruluk düzeyini belirlemek puanlayıcıya kalır. Puanlayıcının düşüncesi puanlama işleminde hataya sebep olur. Yanıtı yazılı olarak belirtmek zorunlu olduğundan hız vb. faktörler de puanı etkiler. Ayrıca açık uçlu soruların güçlük düzeyini belirlemek de güçtür (Yalçın, 2012).

Yalçın' a (2012) göre bu sınırlılıkları en aza indirmek için açık uçlu sorular hazırlanırken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmalıdır:

1. Sorular kısıtlandırılmalıdır ve genel sorulara yer verilmemelidir.
2. Sorular net olmalıdır.
3. Sınavdaki sorular birbirinden ayrı cevaplanabilir olmalıdır.
4. Sorular mutlaka belli davranışı yoklayan yapıda olmalıdır ve kitaptan ifadelere aynen yer verilmemelidir.
5. Uzun ve az sayıda soru yerine, kısa ve çok sayıda soru tercih edilmelidir.

6. İfade ve yazım hataları olmamalıdır.

Açık uçlu sorular analiz, sentez, yaratıcılık, problem çözme gibi üst düzey zihinsel becerileri ölçer. Açık uçlu sorular puanlama açısından öznedir.

Puanlayıcının nesnel ölçümler yapamadığı, hata miktarının (sistemik) karıştığı soru çeşitleridir. Bu soru çeşitlerinde dereceli puanlama anahtarı (rubrik) kullanarak objektiflik sağlanabilir. Bu da güvenilirliği artırır.

1.1.5. Doğru-Yanlış Testleri

Doğru-yanlış testleri, bir bölümü doğru bir bölümü yanlış ifade cümleleri halinde verilen maddelerden meydana gelir. Tipik bir doğru-yanlış maddesi, cevaplayıcının doğru ya da yanlış olarak gruplaması gereken bir önermedir. Yani iki seçeneği olan bir seçmeli madde çeşididir (Tekin, 2015). Cümleler önermeler şeklinde, doğruluğu ve yanlışlığı net ifadelerden meydana gelir (Güler, 2014).

Doğru-yanlış çeşidindeki maddeler, genellikle öğrencinin bilimsel gerçekleri, tarihi olayları, kesin yargıları tanıması, anımsaması ya da ifadeleri yargı ve görüşlerden ayırt etmesi ölçülmek istendiğinde kullanılır (Kubiszyn ve Borich, 1996).

Doğru-yanlış testleri bir konuya ilişkin genel ifadeleri, konular arasındaki karşılaştırmaları, olayların nedensel ilişkilerini, olaylar ve olgular arasındaki ilişkileri, olayların sonuçlarını, belli bir sürecin aşamalarını belirlemek için kullanılabilir (Bahar vd, 2014).

Doğru-yanlış türü maddeler bir yönerge, bir önerme veya görsellerle ifade edilmiş bir duruma dayalı kestirimler ile öğrencinin doğru- yanlış biçiminde

işaretleme yapacağı kutucuk ya da boşluktan meydana gelmelidir (Gültekin, 2014).

Doğru-yanlış sorularında cevaplayıcıdan, her soruyu okuması, soru kapsamındaki fikre göre onu ya doğru ya da yanlış olarak sınıflaması istenir. Böylece, bu sınıflamaya bakılarak, cevaplayıcının test kapsamındaki bilgi ve becerilere ne derece sahip olduğu, hiç değilse sorularda belirtilen düşüncelerin doğru olup olmadığını ne derece kestirebildiği ölçülür (Turgut ve Baykul, 2014).

Yalçın' a (2012) göre doğru-yanlış (D-Y) soru türünde sorular hazırlarken bazı noktalara dikkat etmek aracın başarısını arttırır. Bu noktalar şu şekilde ifade edilebilir:

1. Ölçme aracında sadece D-Y türü sorular kullanılacaksa cümle sayısı 50'den az olmamalıdır.
2. Cümlelerin yarısı doğru, yarısı yanlış olarak hazırlanmalıdır.
3. Doğru ve yanlış cümleler belli bir düzene göre dizilmelidir. Örneğin; iki doğru, üç yanlış, üç doğru, iki yanlış gibi.
4. Fazla uzun ifadelere yer verilmemelidir.
5. Sorular birbirine ipucu verir özellikte olmamalıdır.

Doğru-yanlış (D-Y) türü testlerin puanlaması basit ve nesnedir. Yanıtlaması çok vakit gerektirmez. Böylece çok geniş bir bilgi alanı yoklanabilir. Yönergesi kısa ve özdür. İstenen cevabı verme oranı fazladır.

1.1.5.1. Doğru-Yanlış Testinin Zayıflıkları

Tekin (2015) doğru-yanlış testinin zayıflıklarını şu şekilde ifade etmiştir:

1. Bir doğru-yanlış testinde sadece iki seçenek olduğundan, bilgisiz bir cevaplayıcının sadece rastgele doğru cevabı bulma ihtimali %50'dir. Bu doğru yanlış testinde büyük ölçüde şans faktörünün, şans hatasının karışmasına sebep olur. Bu sakınca bu testten alınan puanların güvenilirliğini ve geçerliğini azaltır.
2. Doğru-yanlış testi, öğrencilerin yanlış öğrendiği bilgileri ortaya çıkarma amacıyla kullanılmaya uygun değildir. Ayrıca öğrenci yanlış olan bir ifadeyi yanlış olarak işaretlediğinde yine ifadenin doğrusunu bildiğinin kanıtı bulunmamaktadır.
3. Doğru-yanlış testinde bazı maddeler yanlıştır. Bazı maddelerin yanlış olması, ölçme açısından zorunlu fakat eğitim açısından sakıncalıdır. Eğitimde

yanlış cümleleri vermek ve onları vurgulamak öğrenme açısından doğru bir yol değildir. Önemli olan doğru olanın öğrenilmesini sağlamaktır.

4. Doğru ya da yanlış olarak sınıflanabilecek bir ifade mutlak anlamda doğru ya da yanlış olmak zorundadır. Halbuki bazı önemli davranışların ölçülmesinde kesin doğru ya da kesin yanlış yargılar geliştirmek oldukça zordur. Bu madde tipi daha üst düzeydeki zihinsel süreçlerin ölçülmesine çok güç ve seyrek olarak uygulanabilir.

1.1.5.2. Doğru-Yanlış Testinin Güçlü Yanları

Tekin (2015) doğru-yanlış testinin güçlü yanlarını şu şekilde belirtmiştir:

1. Doğru-yanlış testindeki maddeleri cevaplama işi basittir; az vakit alır. Cevaplayıcı yalnızca bir harf yazarak ya da bir işaret koyarak cevaplarını kaydedebilir. Yanıtlama işinin basit olması bu testin eğitimin her basamağında kullanılabilmesini mümkün kılar. Bu yüzden doğru yanlış testi ilkokulun üst sınıflarındaki öğrencilere kolaylıkla uygulanabilir.

2. Doğru yanlış testlerinin puanlaması kolay ve nesnedir. Elde doğru cevap anahtarı bulduktan sonra puanlama işini testin geliştirildiği konu alanına bütünüyle yabancı olan bir kişi tarafından da yapılabilir.

3. Oldukça üst düzeydeki önemli davranışları ölçebilecek nitelikte doğru yanlış maddesi yazmak çok zor olmakla birlikte genel olarak doğru-yanlış maddelerinin geliştirilmesi kolaydır ve çok vakit gerektirmemektedir.

1.1.6. Boşluk Doldurmalı Sorular

Bu soru türü cümlelerde ya da paragraflarda bırakılan boşluk veya boşluklara uygun kelimenin,ifadenin ya da sayıların yazılması beklenen soru türüdür. Öğrenciden ne beklendiği net bir biçimde belirtilmelidir. Kitaplarda geçen bilgileri veya sınıfta kullanılmış örnekleri hiçbir değişikliğe uğratmadan soru cümleleri olarak kullanmak uygun bir yöntem değildir (Bahar vd, 2014).

1.1.6.1. Boşluk Doldurmalı Soruların Avantajları

Tekin (2015) göre boşluk doldurma sorularının yararları vardır. Bunlar aşağıda belirtilmiştir:

1. Hazırlanması, uygulanması ve puanlanması oldukça basittir.
2. Yanıtlar kısa olduğundan nesnel puanlanabilirler.

1.1.6.2. Boşluk Doldurmalı Soruların Dezavantajı

1. Ezber yeteneğini ön plana çıkarması sebebiyle yalnızca bu tekniği kullanarak ölçme yapmak ezber yapmaya yönlendirileceğinden yaratıcı düşüncenin geliştirilmesi yönünden ciddi sıkıntılar meydana getirebilir (Bahar, 2014).

Özetle; ölçme ve değerlendirme çalışmalarının en önemli görevinin öğrencide geliştirilebilmesi için planlanan davranışa öğrencinin hangi seviyede sahip oldu

ğunu tespit etmek, öğrencinin eksik ve yanlış öğrenmelerini belirleyerek eksiklikleri gidermek, kişinin eğitim sürecinden en etkili şekilde faydalanmasını sağlamak olduğu söylenebilir.

Öğrenmenin hangi oranda gerçekleştiğini belirlemek amacıyla ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinden faydalanılır. Ders kitaplarında tema sonlarında yer alan birçok ölçme aracı (boşluk doldurma, çoktan seçmeli test, kısa cevaplı sorular...); eğitimcilerin bu amacını gerçekleştirmesini, her öğrencinin farklı yeteneklerinin aynı anda ölçülmesini ve değerlendirilmesini sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında, ilkokul ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarında Milli Eğitim Bakanlığına [MEB] bağlı ilkokullarda okutulan ders kitaplarında yer alan ünite sonu değerlendirme sorularının psikometrik özellikler açısından incelenmesi gereklidir. Bu gerekçeyle araştırmanın problemini "İlkokul ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarında MEB' e bağlı okullarda okutulan ders kitaplarında yer alan ünite değerlendirme sorularının psikometrik özellikler açısından incelenmesi" oluşturmaktadır.

2.1. Amaç

Bu araştırmanın amacı Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullarda okutulan ders kitaplarının ünite sonu değerlendirme sorularında yer alan madde türlerinin niteliğinin belirlenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Hangi tür maddeler ünite değerlendirme sorularında yer almaktadır?

1.a. Kitaplarda açık uçlu soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur?

1.b. Kitaplarda boşluk doldurma soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur?

1.c. Kitaplarda çoktan seçmeli soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur?

1.d. Kitaplarda doğru-yanlış soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur?

1.e. Kitaplarda eşleştirme soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur?

1.f. Kitaplarda kısa cevap soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur?

2. Psikometrik özellikler bakımından (sıralanış, seçeneklerin yazılışı, kurallı cümle olup olmama durumu...) değerlendirme soruları nasıldır?

2.2. Önem

İlkokuldan başlayarak eğitimin her kademesinde ölçme ve değerlendirme yapılmaktadır. Özellikle eğitimin temelini oluşturulduğu ilkökul seviyesinde hatasız ölçme araçları ile öğrencilere doğru bilgiler kazandırılmalıdır. Bozuk bir tartıyla ağırlığı veya bozuk bir termometre ile sıcaklığı doğru ölçmek mümkün değilse hatalı veya eksik hazırlanmış bir ölçme aracıyla da bilginin ve davranış değişikliklerinin ölçülmesi de mümkün değildir. Doğru ölçme yapılmaması durumunda da doğru bir değerlendirme yapılması imkânsız hale gelmektedir. Bunun için de hatalı hazırlanan ölçme araçları incelenerek hataların düzeltilmesi gerekmektedir.

Yapılan taramalarda ders kitaplarının farklı açılardan incelendiği tespit edilmiştir. Bu incelemeler ders kitaplarında yer alan okuma metinlerinin incelenmesi, ders kitaplarının fiziksel, eğitsel, görsel ve dil-anlatım özellikleri bakımından incelenmesi, ders kitaplarındaki soruların yaşa ve kazanıma uygunluğunun incelenmesi ve Bloom Taksonomi'sine göre incelenmesi, soru türlerinin başarıya etkisi gibi çalışmalardır. Ancak ders kitaplarındaki soruların tek tek incelenip psikometrik niteliklere uygunluğu belirlenmeye çalışılan bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan bakıldığında literatürde bu alanda bir boşluk olduğu görülmüştür. Bu boşlukları kapatmaya katkı sağlamak adına ders kitapları incelenmiştir.

Araştırma, ders kitaplarında yer alan değerlendirme sorularının çok yönlü incelenmesiyle alanında bir ilk olarak hem literatüre hem de ilgili kurum ve

kuruluşlara katkı sağlayacaktır. Ayrıca, araştırma ilkokulda okutulan kitapların farklı bir bakış açısıyla incelenmesi gerektiğini de ortaya çıkarması sebebiyle hem konu alan uzmanlarına hem de kitap yazım komisyonu içinde yer alan uzmanlara farklı ölçütlerle bir kez daha sorulara bakılması gerektiğini işaret etmektedir. Öğrencilerin ne kadar öğrendiklerini anlamaları ve öğretmenlerin de öğrencilerin başarı durumlarıyla ilgili doğru kararlar verebilmesi için ders kitabında yer alan soruların nitelikli ölçmeler yapması gerekir. Bu yönüyle ders kitaplarında yer alan değerlendirme sorularının psikometrik açıdan incelenmesi literatür için yeni ve önemlidir.

2.3. Sayıtlar

1. Araştırmada MEB' e bağlı okulların ilkokul ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarında okutulan kitaplarında yer alan ünite değerlendirme sorularının yardımcı kaynaklara eş değer olduğu kabul edilmiştir.

2. Araştırmada incelenen kitapların yazarlarının konu alan uzmanı oldukları varsayılmıştır.

2.4. Sınırlılıklar

1. Araştırmada tüm sınıf düzeylerindeki ünite sonu değerlendirme sorularının incelenmesi istenmiştir. Ancak birinci sınıf düzeyinde okuma-yazma davranışının henüz öğrencilere tam kazanımı olmadığı için sorularda da açık uçlu, boşluk doldurma türü sorular yer almamaktadır. Bu sebeple araştırma, devlet okullarının ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarında okutulan ders kitaplarında yer alan ünite sonu değerlendirme soruları ile sınırlandırılmıştır.

2. Araştırmada İngilizce, din kültürü ve ahlâk bilgisi, müzik ders kitaplarının da içinde bulunduğu tüm kitaplar incelenmek istenmiştir. Ancak birinci sınıfta İngilizce, din kültürü ve ahlâk bilgisi kitapları, ikinci, üçüncü sınıflarda din kültürü ve ahlâk bilgisi kitabı bulunmaktadır. Bu sebeple araştırma öğrencilerin ilkokul düzeyindeki hayat bilgisi, matematik, Türkçe, fen bilimleri ve sosyal bilgiler dersinde kullandıkları ders kitapları ile sınırlandırılmıştır.

2.5. Tanımlar

Açık Uçlu Soru: Öğrenciden sınırlandırma olmaksızın konularla ilgili cevap alınan madde türüdür.

Psikometrik özellik: Soruların yazım, şekil, anlaşılabilirlik, sıralanış, madde analizi ve geçerlilik, güvenilirlik gibi özellikleridir.

Rubrik: Açık uçlu (yazılı yoklama) sorularının değerlendirme anahtarıdır.

Madde türü: Testlerde yer alan farklı boyut ve özellikleri ölçme amacıyla kullanılan sorulardır.

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Yapılan tüm bu açıklamalar doğrultusunda bu konu ile ilgili benzer yurtiçi ve yurtdışı çalışmalara kronolojik sıra ile bakıldığında çeşitli sonuçlar elde edildiği görülmektedir. Aşağıda bu çalışmalara yer verilmiştir;

Kutlu (1999) tarafından yapılan "İlköğretim Okullarındaki Türkçe Ders Kitaplarındaki Okuma Parçalarına Dayalı Olarak Hazırlanmış Sorular Üzerine Bir İnceleme" adlı çalışmada ilköğretim Türkçe ders kitaplarında bulunan, okuma parçaları ile ilgili sorulara ilişkin değerlendirilmemiş hususları incelemek ve belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmada, MEB yayınlarının ilköğretim okullarında okutulan birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar okutulan Türkçe ders kitapları ile çalışılmıştır. Çalışma sonucunda; Türkçe ders kitaplarında yer alan soruların bir çoğunun hatırlama düzeyinde olduğu, kavrama düzeyindeki soruların uygulama düzeyine göre daha fazla olduğu, uygulama düzeyindeki soruların sayısının çok az olduğu, analiz düzeyindeki soruların ise yer almadığı görülmüştür. Türkçe ders kitaplarında yer alan sorularda sınıf ve yaş düzeyinin göz ardı edildiği, anlatım ve yazım yönünden fazla sorun görülmediği belirtilmiştir.

Morgil ve Yılmaz (2001) tarafından "Kimya Eğitiminde Farklı Madde Türlerinin Psikometrik Özellikleri ve Öğrenci Başarısı Bakımından Karşılaştırılması" adlı bir çalışma yapılmıştır. Çalışmada aynı davranışa ilişkin üç çeşit soru tipinde (çoktan seçmeli, kısa cevap ve yazılı yoklama) birbiri ile aynı düzeyde hazırlanan ve aynı gruba uygulanan Kimya Başarı Testlerinin psikometrik özellikleri ve öğrenci başarısının karşılaştırılması amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklemini, bir üniversitenin üçüncü ve dördüncü sınıfına devam eden 73 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmada kullanılan veriler, aynı kazanımı belirleyen çoktan seçmeli, kısa cevap ve yazılı yoklama olmak üzere üç türde oluşturulan Kimya Başarı Testi (KBT)'nden elde edilmiştir. Çalışmada, madde analizleri İteman, diğer analizler ise SPSS kullanılarak yapılmıştır. Çalışma sonucunda, çoktan seçmeli testlerde şans başarısının çeldirici sayısı ile ters bir ilişki göstermesine rağmen tamamen yok edilmesinin dezavantaj oluşturduğu bulunmuştur. Kısa cevaplı testlerin taksonominin bilgi, kavrama düzeylerini belirlemeye uygun olduğu; yazılı yoklamaların öğrencilerin düşünme ve problem

çözme süreçlerine ilişkin kazanımları belirlemede avantajlı olmasından dolayı eğitim ortamında sürekli kullanılan araçlar olduğunun inkâr edilemeyeceği belirtilmiştir. Psikometrik özellikler açısından üç tür içerisinde istatistiksel olarak geçerli bir ayırım olmamasının, her kademedeki öğretmenin, ölçme aracının hedefine, uygulanacak gruba, uygulama zamanına, uygun madde çeşitlerine uygun olmasına dikkat etmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Erman-Aslanoğlu ve Kutlu (2003) tarafından yapılan “Öğretimde Sunu Becerilerinin Değerlendirilmesinde Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrik) Kullanılmasına İlişkin Bir Araştırma” adlı çalışmada dereceli puanlama anahtarı yardımıyla öğrencilerin sahip oldukları üst düzey zihinsel yeteneklerini anlatma yöntemlerinden biri olan sunum yapma davranışlarını gözlemek ve elde edilen gözlem sonuçlarından çeşitli yorumlara ulaşmak amaçlanmıştır. Çalışma, özel bir okulun altıncı sınıfında öğrenim gören 24 öğrenci ve bu okulda çalışan 14 öğretmen ile yürütülmüştür. Çalışmada elde edilen veriler, sunu davranışlarının değerlendirilme aşamasında kullanılan dereceli puanlama anahtarından, öğrencilerin okul notlarından, öğretmen ve öğrencilere uygulanan anketlerden elde edilmiştir. Verilerin analizinde; t-testi, Kendall’ın W testi, Sperman Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı kullanılmıştır. Çalışma sonucunda; öğrenci merkezli eğitim yapısı içerisinde dereceli puanlama anahtarının kullanılabilmesi, dereceli puanlama anahtarının nesneliliğinin bir göstergesi olabileceği, öğrencilerin uygulamalara katıldıkça puan vermedeki uyumlarının artacağı ifade edilmiştir.

Korelasyon katsayısının yüksek çıkmasının nedeninin bu çeşitlendirmeyi ilk defa uygulamaları ve arkadaşlarını değerlendirirken öğrencilerin taraflı davranışları olduğu belirtilmiştir. Dereceli puanlama anahtarının kazanımların ölçülmesinde ve değerlendirilmesinde önemli bir görev alacağı ancak dereceli puanlama anahtarına ilişkin yeterli bilgisi olmayan öğretmenlerin bu çeşit puanlama anahtarını hatalı kullanabilecekleri, ulaştıkları sonuçlardan yanlış kararlar edebilecekleri ifade edilmiştir.

Üstüner ve Şengül (2004) tarafından yapılan “Çoktan Seçmeli Test Tekniğinin Türkçe Öğretimine Olumsuz Etkileri” adlı çalışmada çoktan seçmeli test tekniği kullanımının Türkçe öğretimindeki ölçme ve değerlendirmelerde ortaya koyduğu olumsuz etkiler üzerinde durulmuştur. Çalışma sonucunda;

öğrencileri belli konularda düşündürmeyen ve düşündüklerini karşısındakine aktarma imkânı vermeyen soruların yazılmaması gerektiği vurgulanmıştır. Öğrencilerin sahip olduğu düşüncelerinin gelişimine ket vuran, üst düzey bilişsel ve duyuşsal yetenekleri belirlemeye elverişsiz olan çoktan seçmeli testlerle yapılacak ölçme ve değerlendirmenin, Türkçe öğretimindeki etkinliklerinde kullanılmaması, Türkçe öğretimini yapan kişilerin Türkçe hedeflerini kazandırmaya yönelik olan yazılı ve sözlü sınav türlerini tercih etmeleri gerektiği ifade edilmiştir.

Göçer (2008) tarafından yapılan "İlköğretim Türkçe Ders Kitaplarının Ölçme ve Değerlendirme Açısından İncelenmesi" adlı çalışmada ilköğretim okullarında okutulmakta olan Türkçe ders kitaplarındaki ölçme ve değerlendirme kısımlarının öğretim sürecindeki yeterliliğinin ne düzeyde olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini ilköğretim okullarında okutulan Türkçe ders kitapları, örneklemini ise ilköğretim okullarında okutulan Koza Yayıncılık dördüncü sınıf, MEB Devlet Kitapları beşinci sınıf, Özgün Matbaacılık altıncı sınıf Türkçe ders kitapları oluşturmuştur. Çalışmada nitel araştırma tekniklerinden içerik analizi kullanılmıştır. Çalışma sonucunda; kılavuz kitapta örnek ölçme ve değerlendirme takviminin bulunmadığı ifade edilmiştir. Etkinlik içi ve tema sonu ölçme-değerlendirme bölümlerinde açık uçlu, boşluk doldurmalı, eşleştirmeli, çoktan seçmeli gibi değişik soru türlerinin bulunduğu ancak değişik amaçlarla orijinal çalışma kâğıdı kullanmaya yönelten bütünlleştirici - pekiştirici çalışmalarda eksikliklerin bulunduğu, tema sonunda yer alan değerlendirme sorularının cevaplarının öğretmen kılavuz kitabında verildiği görülmüştür. Etkinlik içi ve tema sonu değerlendirme kısımlarında bulunan soru ve çalışmaların öğrenme alanlarına göre uygun olduğu ancak dinleme becerisine ilişkin soru ve çalışmaların yeterli olmadığı, ders kitaplarının tema sonu ölçme ve değerlendirme bölümlerindeki soruların, bilişsel alanın bilgi düzeyinde yoğunlaştığı belirtilmiştir.

Gülersoy (2013) tarafından yapılan "İdeal Ders Kitabı Arayışında Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Bazı Özellikler Açısından İncelenmesi" adlı çalışmada ortaokul altıncı sınıf sosyal bilgiler ders kitapları üzerinde fiziksel, eğitsel, görsel

ve dil-anlatım özellikleri yönünden çalışılmıştır. Çalışma sonucunda; fiziksel, eğitsel, görsel ve dil - anlatım özellikleri yönünden üzerinde çalışılan altıncı sınıf sosyal bilgiler (Altın Kitaplar) ders kitabının en uygun ders kitabı olma özelliklerinden uzak olduğu, ölçme ve değerlendirme açısından duyuşsal kazanımların gereken şekilde ön planda olmadığı ifade edilmiştir. Öğrencilerin günlük hayatlarından örneklerin bulunması ve onlara bu kapsamda sorular sorması, konuların yıllık ders saati ile uygun olması, araştırma-inceleme, gözlem ve deneyler yapmasını, bunlardan çıkarımda bulunmasını ve bu çıkarımlardan genellemelere ulaşarak çözümler önermesine olanak vermesi gibi kitabın olumlu özelliklerinin de olduğu belirtilmiştir.

Tuncel (2013) tarafından yapılan “ Sosyal Bilgiler Dersinde Rubriklerin Etkili Kullanımı ” adlı çalışmada yeni sosyal bilgiler programının değerlendirme açısından anlaşılmasının ve uygulamaya konulmasının rubriklerin bilinmesi ve rubriklerin etkin olarak kullanılması ile gerçekleşeceği düşünülerek, bu alanda gerçekleştirilecek çalışmaların literatüre katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Çalışmada, durum çalışması kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini İstanbul ili Kadıköy ilçesi ilköğretim okullarının altıncı sınıfları, örneklemini ise aynı ilçede bulunan ilköğretim okulunun bir sınıfı oluşturmuştur. Çalışmada ulaşılan sonuçlar, araştırmacılar tarafından hazırlanan rubrikler aracılığıyla elde edilmiştir. Çalışmada ulaşılan sonuçlar içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Çalışma sonucunda; öğrencilere verilen rubriğin ödev hazırlamada bir yönerge rolü oynadığı, böylece öğrencilerin kendilerinden beklenen şeylerin neler olduğunu çok iyi anladıkları, neler yapmaları gerektiği konusunda zorlanmadıkları, iyi tasarlanmış bir rubriğin öğretimsel açıdan yararlı olduğu, rubrikle çalışan öğrencilerin rubrik olmadan çalışan öğrencilere göre daha başarılı oldukları ifade edilmiştir.

Pilav ve Oğuz (2013) tarafından yapılan “Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Metin Türleri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan yedinci ve sekizinci sınıf Türkçe kitapları incelenmiştir. Araştırmada yedinci sınıftan 25, sekizinci sınıftan 25 olmak üzere toplam 50 metin incelenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Çalışma sonucunda; Türkçe Dersi Öğretim

Programı'nda belirtilen dinleme/izleme, okuma metinlerinin oranının, yedinci ve sekizinci sınıf Türkçe ders kitabında programa uygun oranda olduğu, yedinci ve sekizinci sınıf Türkçe ders kitabında, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirtilen zorunlu temalara yer verildiği ifade edilmiştir. Yedinci sınıftaki metinlerin daha çok olay ağırlıklı metinler, sekizinci sınıftaki metinlerin daha çok bilgi ağırlıklı metinler olduğu görülmüştür.

Çeçen ve Kurnaz (2015) tarafından yapılan "Ortaokul Türkçe Dersi Öğrenci Çalışma Kitaplarındaki Tema Değerlendirme Soruları Üzerine Bir Araştırma" adlı, ortaokul Türkçe dersi çalışma kitabındaki tema değerlendirme sorularının niteliğini belirlemek amacı ile yapılan bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, ortaokul Türkçe dersi öğrenci çalışma kitaplarından seçkisiz örneklem yoluyla seçilen altı kitap oluşturmuştur. Verilerin toplanması ve incelenmesi doküman incelemesi yöntemi kullanılarak yapılmıştır. İncelenen araştırmada tema sonu değerlendirme etkinliklerinde 487 soru sorulmuş ve bu soruların 79 kazanımı ölçtüğü görülmüştür. Ayrıca incelenen kitaplarda tema değerlendirme sorularının yarısının çoktan seçmeli, çeyreğinin açık uçlu ve geri kalan soruların da diğer soru türlerinden oluştuğu görülmüştür. Bunların yanı sıra kitaplarda yer alan sorular Bloom Taksonomisi'ne göre incelenmiş ve yarısından çoğunun anlama düzeyinde, bir kısmının hatırlama, uygulama ve analiz düzeyinde ve az bir kısmının ise değerlendirme düzeyinde olduğu görülmüştür.

Taşdemir ve Akyüz (2016) tarafından yapılan "Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Ders Kitabında Yer Alan Tema Değerlendirme Sorularının Psikometrik Açından İncelenmesi" başlıklı çalışmada üç tema incelenmiştir. Doküman incelemesine dayalı yapılan araştırmada, üçüncü sınıf hayat bilgisi ders kitabı kullanılmıştır. Çoktan seçmeli maddelerde öğretim hedefleriyle uyuşmayan, şekil ve görsel olarak güvenirlilik ve geçerliliği olumsuz etkileyen sorular bulunmuştur. Üst düzey zihinsel becerileri yoklayan soruların az ya da çok sınırlı bilgi verdiği görülmüştür.

Koçdar, Karadağ, Şahin ve Karadeniz (2016) tarafından yapılan "Uzaktan Eğitimde Çoktan Seçmeli Soruların Güçlük ve Ayırt Edicilik Değerlerinin Soru Türlerine Göre İncelenmesi" adlı araştırma karma modelinde yapılan bir araştırmadır. Araştırmada uzaktan eğitimle İşletme Bölümünde okutulan 11 alan

dersinde sorulan 905 soru incelenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını İşletme Bölümünde okuyan 20 gönüllü öğrenci oluşturmaktadır. Nicel verilerin analizinde çoktan seçmeli soruların güçlük ve ayırt ediciliklerinin farklılaşp farklılaşmadığını incelemek için tek yönlü MANOVA kullanılmıştır. Nitel verilerin elde edilmesinde görüşmeler sesli kayıt edilmiş ve betimsel analiz yapılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre olumlu ve olumsuz türde sorulan çoktan seçmeli soruların işlem gerektiren çoktan seçmeli sorulara göre daha kolay cevaplandığı görülmüştür. Ayrıca araştırmada açık uçlu sorular ile diğer soru türleri arasında güçlük değerleri bakımından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Taşdemir ve Ekinci-Çelikpazu (2017) tarafından yapılan " Beşinci Sınıf Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Tema Değerlendirme Sorularının İncelenmesi " adlı çalışmada doküman analizi yapılmıştır. Tema değerlendirme sorularında Türkçeye uygunluk yeterli bulunmamış, konu ve kapsam bütünlüğü görülmemiştir. Toplamda 64 soru incelenmiş olup bilgi düzeyinde 23, kavrama düzeyinde 40, uygulama düzeyinde bir soru olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda soruların yaş düzeyine uygun olmadığı da vurgulanmıştır.

Akyıldız ve Karadağ (2018) tarafından yapılan "Farklı Soru Türlerinin Güçlük ve Ayırt Edicilik Düzeylerinin İncelenmesi" adlı araştırmada madde türlerinin ayırt ediciliği ve güçlüklerini karşılaştırmak amacı ile betimsel nicel araştırma yapılmıştır. Araştırmada 2017-2018 öğretim yılı Açık Öğretim Sistemi güz dönemi ara ve dönem sonu sınavlarına ait 9286 adet sorunun güçlük ve ayırt ediciliğine bakılmıştır. Soru türlerinin ayırt ediciliği ve güçlüklerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans (ANOVA) analizi yapılmıştır. Araştırma incelendiğinde boşluk doldurma sorularının diğer soru türlerine göre daha kolay olduğu; öncüllü, eşleştirmeli ve çoktan seçmeli soruların benzer kolaylıkta olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine bulgulardan hareketle soruların ayırt ediciliği incelendiğinde en ayırt edici madde türünün boşluk doldurma soruları olduğu; ayırt ediciliği en düşük öncüllü soruların olduğu; boşluk doldurma sorularının orta düzey zorlukta olduğu ve çoktan seçmeli ve eşleştirmeli soruların ayırt ediciliğinin denk olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Literatür taraması sonucunda; ilkökul birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar tüm sınıf düzeylerinin Türkçe kitaplarında yer alan okuma parçalarına dayalı

olarak hazırlanan soruların, kimya eğitiminde farklı madde türlerinin, üçüncü sınıf hayat bilgisi ders kitabının üç temasının değerlendirme sorularının psikometrik açıdan, beşinci sınıf Türkçe ders kitabında yer alan tema değerlendirme sorularının, altıncı sınıf sosyal bilgiler ders kitabının fiziksel, eğitsel, görsel ve dil -anlatım özellikleri bakımından incelendiği görülmüştür. Yapılan çalışmalarda daha çok doküman analizi, içerik analizi ve nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda; çoğunlukla bilgi düzeyindeki sorulara yer verildiği, kavrama düzeyindeki sorulara uygulama düzeyinden daha fazla yer verildiği, uygulama düzeyindeki soruların çok az olduğu, bilişsel alanın analiz, sentez ve değerlendirme basamaklarında bulunan üst düzey zihinsel becerileri ölçen sorulara yer verilmediği ifade edilmiştir. Hazırlanan sorularda öğrencilerin sınıf ve yaş düzeylerinin göz önünde bulundurulmadığı; Türkçe öğretiminde kullanılan çoktan seçmeli test maddelerinin öğrencileri, belli konular üzerinde düşündürmeye ve düşündüklerini yazılı ve sözlü olarak etkili ifade etme olanağı sağlamaya elverişli olmadığı belirtilmiştir. Çoktan seçmeli test maddelerinin Türkçe dersinde yapılan değerlendirmelerde kullanılmasının öğrencilerin yaratıcı düşüncelerinin gelişimini engellediği, üst düzey bilişsel ve duyuşsal becerileri ölçmeye yeterli olmadığı görülmüştür. Açık uçlu, boşluk doldurmalı, eşleştirmeli, çoktan seçmeli gibi farklı soru türlerine yer verildiği ancak farklı amaçlarla yeni ve özgün çalışma kâğıdı kullanmaya yönelten bütünleştirici - pekiştirici çalışmalarda eksikliklerin bulunduğu görülmüştür. Tema sonunda yer alan değerlendirme sorularının cevaplarının öğretmen kılavuz kitabında verildiği, etkinlik içi ve tema sonu değerlendirme kısımlarında yer alan soru ve uygulamaların öğrenme alanlarına dağılımının dengeli olduğu ifade edilmiştir. Ancak tüm becerilere yönelik soru ve uygulamaların aynı yoğunlukta olmadığı; altıncı sınıf sosyal bilgiler ders kitabının ideal bir ders kitabı olma niteliklerinden uzak olduğu, ölçme-değerlendirme boyutunda duyuşsal kazanımların yeterince ön planda olmadığı belirtilmiştir. Öğrencilerin yaşamlarından örnekler sunması ve onlara bu yönde sorular sormasına imkân tanınması, konu sayılarının yıllık ders saati ile orantılı olması, araştırma-inceleme, gözlem ve gerekirse deneyler yapması, bunlardan sonuçlar çıkarması ve bu sonuçlardan genellemeler yaparak çözümler göstermesi

açısından kitabın olumlu özelliklerinin de olduğu görülmüştür. Çoktan seçmeli maddelerde öğretim hedefleriyle uyuşmayan, şekil ve görsel olarak güvenilirlik ve geçerliliği olumsuz etkileyen sorular bulunduğu belirtilmiştir. Üst düzey zihinsel becerileri yoklayan soruların az ya da çok sınırlı bilgi verdiği ifade edilmiştir.

İncelenen soru türlerinde boşluk doldurma sorularının diğer soru türlerine göre daha kolay olduğu; öncüllü, eşleştirmeli ve çoktan seçmeli soruların benzer kolaylıkta olduğu görülmüştür. Bulgulardan hareketle soruların ayırt ediciliği incelendiğinde en ayırt edici madde türünün boşluk doldurma soruları olduğu; ayırt ediciliği en düşük öncüllü soruların olduğu; boşluk doldurma sorularının orta düzey zorlukta olduğu ve çoktan seçmeli ve eşleştirmeli soruların ayırt ediciliğinin denk olduğu ifade edilmiştir. Bloom Taksonomisi'ne göre incelenen tema sonu sorularının yarısından çoğunun anlama düzeyinde, bir kısmının hatırlama, uygulama ve analiz düzeyinde ve az bir kısmının ise değerlendirme düzeyinde olduğu görülmüştür. Olumlu ve olumsuz soru türünde olan çoktan seçmeli soruların işlem gerektiren çoktan seçmeli sorulara göre daha kolay cevaplandığı görülmüştür. Konu ile ilgili yapılmış olan yabancı kaynaklı çalışmaların da incelenmesi gerekmektedir. Bu bakımdan soru türlerine ve kullanımını içeren yabancı kaynaklar aşağıda kronolojik olarak sıralanmıştır:

Tieges (1952) ise yaptığı çalışmada 10 öğrencinin yazılı yoklama cevaplarını aynı öğretmene iki ay süreyle iki kez puanlatmıştır. Öğretmenin ayrıntılı cevap anahtarı hazırlamasına rağmen ilk seferde düşük puan verdiği öğrencilerin ikinci puanlamada yüksek aldıkları görülmüştür (Akt.: Turgut, Baykul, 2014).

Thorndike ve Hagen (1971) yaptıkları bir çalışmada vatandaşlık dersi sınavından bir soruyu kopyalamış ve bu soruyu vatandaşlık dersine giren 70 öğretmenin 20 üzerinden puanlamasını istemişlerdir. Öğretmenlerin cevaba takdir ettikleri puanın 2-19 arasında değiştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Karmel' in (1970) ifade ettiğine göre yazılı yoklamalar üzerine yapılan ilk çalışmalar 1912-1913 yılları arasında Starch ve Elliot tarafından yapılmıştır. Bu çalışmalar lise tarih, matematik ve İngilizce dersleri ile ilgilidir. Araştırmacılar ilk çalışmada birbirine eş değer iki İngilizce sınav kâğıdını 142 İngilizce öğretmenine 100 üzerinden puanlatmıştır. İlk araştırmada puanların medyan değerinin 80,

ranjin 50 ile 98 arasında olduğu görülmüştür. Tarih sınavı ile ilgili çalışmalarında ranjin 70 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmacılar matematiğin sorularının puanlanmasının daha tutarlı sonuçlar vermesini beklerken, 138 geometri öğretmeni üzerinde yürütölen araştırmada genişliğin 28 ile 95 arasında değiştiiği ortaya çıkmıştır (Akt.: Tekindal, 2002).

Gutierrez ve Vignoles (2014) yaptıkları çalışmada öğretmen ve sınav esaslı değerlendirme arasındaki farkın, değerlendirmedeki ön yargı ve belirsizlik ölçüsü olarak 11 ve 15 yaşlarındaki gözlemlenebilir öğrenci özelliklerine sistematik olarak bağlantılı olup olmadığını değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın örneklemini 3000 ilk ve ortaöğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada 2009-2010 akademik yılı boyunca yapılan öğretmen ve sınav tabanlı değerlendirmeler karşılaştırılarak, nicel verilere dayalı olarak regresyon analizi yapılmıştır. Sonuç olarak sınav puanları ve öğretmen değerlendirmeleri arasında çok büyük farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Matematik dersi sınav sonuçları karşılaştırıldığında öğretmen değerlendirmelerinin kız öğrenciler için oldukça yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Özetle; yapılan araştırmalarda kimya, Türkçe, hayat bilgisi, sosyal bilgiler gibi alanlarda soruların çoktan seçmeli sorularla sınırlandırıldığı; araştırmacıların çalışmalarında açık uçlu sorulara yer vermediği görülmüştür. Çalışmalarda doküman analizi, içerik analizi gibi nitel araştırma yöntemlerine yer verildiği tespit edilmiştir. Ayrıca yapılan araştırmaların daha çok ortaokul ve ortaöğretim düzeyinde olduğu, ilkokul ders kitaplarının incelenmesine dair araştırmalara literatürde çok az rastlandığı ve bu alanda ciddi bir boşluk olduğu görülmüştür. Bunların yanı sıra literatürde ilkokul düzeyinde sorulan soruların psikometrik incelenmesinin olmadığı görülmüştür. Bu gerekçeyle araştırmanın problemini " İlkokul Ders Kitaplarında Yer Alan Ünite Değerlendirme Sorularının Psikometrik Özellikler Açısından İncelenmesi " oluşturmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizlerinin nasıl yapıldığı ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modelindedir. Geçmişte ya da o anda var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyen, tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Bu modelde araştırmaya konu olanı değiştirme çabası yoktur. Temel amaç değiştirmeye kalkmadan gözlemektir (Karasar, 2015).

Araştırma 2016-2017 eğitim-öğretim yılında MEB'e bağlı eğitim kurumlarında okutulan ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf ders kitaplarında yer alan ünite sonu değerlendirme sorularının psikometrik açıdan incelenmesi amacı ile yapılmıştır. Bu incelemeler doküman analizine ile yapılmıştır. Doküman analizi metinlerden geçerli ve güvenilir çıkarımlar yapmak için kullanılan bir analiz türüdür (Krippendorff, 2004).

3.2. Çalışma Grubu

Çalışma grubu belirlenirken seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme yöntemlerinin altında yer alan maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçsal örnekleme, araştırmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilip derinlemesine araştırma yapılmasına olanak sağlar. Bu araştırmada amaçsal örnekleme türlerinden kullanılan maksimum çeşitlilik örnekleme yönteminde, incelenen problemle ilgili olarak kendi içinde benzeşik farklı durumların belirlenerek çalışmanın bu durumlar üzerinde yapılması bu örnekleme yöntemi tanımlar (Büyüköztürk vd., 2010). Araştırmanın örneklemini, incelemek üzere belirlenen soru türlerinden oluşan ünite değerlendirme sorularını barındıran ikinci sınıf düzeyinde dokuz kitap, üçüncü sınıf düzeyinde 18 kitap ve dördüncü sınıf düzeyinde 15 kitap oluşturmaktadır. Seçilen bu kitaplar Türkçe, matematik, hayat bilgisi, fen bilimleri ve sosyal bilgiler dersine ait ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfta okutulan ders kitaplarının tamamını oluşturmaktadır. İkinci, üçüncü ve dördüncü sınıf ders kitapları örnekleme alınırken birinci sınıf ders kitaplarının örnekleme

alınmamasının nedeni birinci sınıfın birinci döneminde öğrencilerin okuma yazmayı öğrenme çalışmalarına, ikinci döneminde ise okuduğunu anlamaya yönelik çalışmalara yer verildiğinden bu sınıf düzeyinde açık uçlu, boşluk doldurma, çoktan seçmeli, doğru yanlış, eşleştirme ve kısa cevaplı sorulardan oluşan ünite sonu değerlendirme sorularının ders kitaplarında yer almamasıdır. Ayrıca incelenen kitaplar Milli Eğitim Bakanlığının hazırlamış olduğu kitapların yanı sıra; MEB'nin beş yıl süreyle okutulmasını uygun gördüğü özel yayınlardan oluşmaktadır.

Kitapların bağlı olduğu yayın kuruluşları aşağıdaki çizelgede belirtilmiştir.

Çizelge 1

Araştırma Grubundaki Kitapların Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı

Sınıf Düzeyi	Ders Adı	Kitap Sayısı	Yayını
2. Sınıf	Hayat bilgisi	3 adet	Özel yayın
	Matematik	3 adet	Özel yayın
	Türkçe	3 adet	Özel yayın
3. Sınıf	Hayat bilgisi	3 adet	Özel yayın
	Matematik	3 adet	Bakanlık yayını
	Türkçe	3 adet	Özel yayın
	Fen bilimleri	3 adet	Özel yayın
	Matematik	3 adet	Özel yayın
	Fen bilimleri	3 adet	Bakanlık yayını
4. Sınıf	Fen bilimleri	3 adet	Özel yayın
	Sosyal bilgiler	3 adet	Özel yayın
	Matematik	3 adet	Özel yayın
	Türkçe	3 adet	Özel yayın
	Fen bilimleri	3 adet	Bakanlık yayını

3.3. Veriler ve Toplanması

Araştırmanın veri kaynağını 2016-2017 eğitim öğretim yılında MEB'e bağlı okullarda okutulan hayat bilgisi, Türkçe, matematik, sosyal bilgiler ve fen bilimleri dersleri öğretim programı ve kılavuzuna göre hazırlanan ders kitaplarında yer alan ünite sonu değerlendirme soruları oluşturmaktadır.

3.4. Verilerin Analizi

Veriler analiz edilirken; doğru-yanlış, boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli, kısa cevaplı ve açık uçlu soru türleri başlıkları altında gruplandırılmıştır.

Veri toplama aracı olarak ölçütlerin değerlendirilmesi sürecinde araştırmacı tarafından geliştirilen ve ölçme ve değerlendirme; konu alanında üçer uzmanının görüşüne sunulularak hazırlanan kontrol listelerinin son hali verilmiştir."Ünite Sonu Değerlendirme Kontrol Listeleri" ile veriler elde edilmiştir. Bu listeler ile soruların psikometrik açıdan uygun olup olmama durumu belirlenmiştir.

Araştırmanın birinci alt amacı olan, "Hangi tür maddeler ünite sonu değerlendirme sorularında yer almaktadır?" sorusunun yanıtı için doküman analizi yapılmış ve veriler için frekans ve yüzdeler oluşturulmuştur.

Araştırmanın ikinci alt amacı olan, "Psikometrik özellikler bakımından ünite sonu değerlendirme sorularının (sıralanışı, seçeneklerin yazılışı, kurallı cümle olup olmama durumu, geçerlik, güvenilirlik) gibi özellikleri arasında ilişki var mı?" sorusunun yanıtı için ki-kare analizi yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırmanın genel ve alt amaçları doğrultusunda belirlenen sorularına yanıt bulmak amacıyla yapılan istatistiksel analizler sonucunda elde edilen bulgulara ve bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

Araştırmanın birinci alt amacı olan "Hangi tür maddeler ünite değerlendirme sorularında yer almaktadır?" sorusunun yanıtında içerik analizi yapılmış ve veri toplama aracı olarak kullanılan kontrol listesine göre frekans ve yüzde tabloları oluşturulmuştur.

Çizelge 2

Madde Türlerinin Dağılımına İlişkin Bulgular

Soru Türleri	frekans (f)	Yüzde (%)
Açık Uçlu	404	34
Boşluk Doldurma	76	6
Çoktan Seçmeli	461	39
Doğru-Yanlış	67	5
Eşleştirme	40	3
Kısa Cevaplı	107	9
TOPLAM	1155	

Çizelge 2' de görüldüğü gibi incelenen kitaplarda ünite ve tema sonu değerlendirme sorularınının 404' ünün (%34) açık uçlu, 76' sının (%6) boşluk doldurma, f:461' inin (%39) çoktan seçmeli, f:67' sinin (%5) doğru-yanlış, f:40'ının (%3) eşleştirme ve f:107'sinin (%9) ise kısa cevaplı soru türünde olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu Göçer' in (2008) "Etkinlik içi ve tema sonu ölçme değerlendirme" bölümlerinde açık uçlu, boşluk doldurmalı, çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirmeli, 5N1K vb. farklı soru türlerine yer verildiği bulgusuyla örtüşmektedir. Araştırmada toplam 1155 soru incelenmiş olup sorular Ünite Sonu Değerlendirme Kontrol Listeleri ile belirlenen ölçütlere uygunluğu tespit edilmeye çalışılmıştır. İncelenen bu soruların 326 tanesi bulgularda yer alırken diğer sorular da eklerde yer almaktadır.

4.1. Çalışma Grubundaki Soruların Analizleri

1.a. Kitaplarda açık uçlu soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtı için içerik analizi yapılmış ve veri toplama aracı olarak kullanılan kontrol listesine göre frekans ve yüzdeler oluşturulmuştur. Kontrol listelerinde yer alan ölçütler her soru tipinde farklılık

göstermektedir. Soru türlerinin yazılmasında bir çok ölçütün olmasına rağmen kontrol listelerinde belli başlı ölçütlerin seçilmesinin sebebi hem kontrol listelerinde yer alan ölçütlerin literatürde üzerinde sıklıkla durulan başlıklar olması; hem de bu ölçütlerin sorularda en belirgin şekilde değerlendirme objektifliğine yardımcı olması sebebidir.

Çizelgelerdeki "v " işareti ölçütlerin varlığını; "X" işareti ölçütlerin mevcut olmadığını göstermektedir.Çizelgelerin yorumlanmasında bulgular verilirken ölçütün mevcut olmadığı durumlar yüzde ve frekans olarak verilmeye çalışılırken bazı soruların tamamında ölçütün var olduğu belirlenmiş ve bulgu olumsuz durumun olmamasından kaynaklı olarak olumlu ifade edilmiştir.

Çizelge 3

İkinci Sınıf Türkçe Dersi Tema Sonu Açık Uçlu Sorularına İlişkin Bulgular

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?
TEMA 1	2. soru	√	X	√	X
	3. soru	√	√	√	X
	4. soru	√	X	√	X
	5. soru	X	√	√	X
	6. soru	X	X	√	X
TEMA 2	1. soru	X	X	√	X
	2. soru	X	X	√	X
	3. soru	X	X	√	X
	4. soru	√	√	√	X
TEMA 3	1. soru	X	√	X	X
	2. soru	√	X	√	X
	4. soru	√	√	√	X
	7. soru	√	√	√	X
TEMA 4	1. soru	X	X	√	X
	2. soru	X	X	√	X
	3. soru	X	X	√	X
	4. soru	√	√	√	X
	5. soru	X	√	X	X
	6. soru	√	√	√	X
	7. soru	√	√	√	X
TEMA 5	1. soru	X	X	√	X
	2. soru	X	X	√	X
	3. soru	X	X	√	X

Çizelge 3(Devam)

İkinci Sınıf Türkçe Dersi Tema Sonu Açık Uçlu Sorularına İlişkin Bulgular

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?
TEMA 5	4.soru	√	√	√	X
	5. soru	X	√	√	X
	6. soru	X	√	√	X
	1. soru	√	√	√	X
TEMA 6	4. soru	√	√	√	X
	6.soru	√	√	√	X
	7. soru	√	√	√	X
TEMA 7	4. soru	√	√	√	X
	5.soru	X	X	√	X
	6. soru	X	√	X	X
	7. soru	X	X	√	X
	8.soru	√	√	√	X
TEMA 8	1.soru	X	X	√	X
	4.soru	√	√	√	X
	5.soru	X	X	√	X
TOPLAM		f 20	f 17	f 2	f 38
		% 52	% 44	% 5	% 100

Çizelge 3' te görüldüğü gibi ikinci sınıf Türkçe dersi tema sonu açık uçlu sorularının f:20' sinin (%52) üst düzey becerileri ölçmediği; f:17' sinin (%44) yoruma açık olduğu, f:2' sinin (%5) anlaşılır bir dilde yazılmadığı ve f:38' inin (%100) puanlama yapılabilmesi için rubrik hazırlanmadığı görülmüştür.

Öğrenciden açık uçlu soruları eğik el yazıyla cevaplamaları istenmiştir. Bunun öğrenciden istenmesi değerlendirme amacıyla olmamaktadır. Bitişik eğik el yazı ile yazmak ayrıca bir bilgi ölçmediği için gereksiz bir ayrıntıya yer verilmiştir. Bunun yanı sıra soruların öğrenci yaşına ve kazanıma uygun olduğu ve genel olarak bakıldığında açık uçlu soru yazımında dikkat edilmesi gereken ölçütlere uyulmadığı belirlenmiştir.

Çizelge 4
Dördüncü Sınıf Türkçe Dersi Tema Sonu Açık Uçlu Sorularına İlişkin Bulgular

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?
TEMA 1	1. soru	✓	✓	✓	X
	2. soru	✓	X	X	X
TEMA 2	1. soru	✓	✓	✓	X
	5. soru	X	✓	✓	X
TEMA 3	6. soru	✓	✓	✓	X
	10. soru	✓	✓	X	X
TEMA 4	5. soru	✓	X	X	X
TEMA 5	3. soru	X	X	X	X
	2. soru	X	✓	✓	X
TEMA 6	6. soru	✓	✓	X	X
	3. soru	✓	✓	✓	X
TEMA 7	8. soru	X	X	✓	X
	3. soru	X	✓	✓	X
TEMA 8	6. soru	X	X	✓	X
	TOPLAM	f 6 % 42	f 5 % 35	f 5 % 35	f 14 % 100

Çizelge 4' te görüldüğü gibi dördüncü sınıf Türkçe dersi açık uçlu sorularının f:6' sının (%42) üst düzey beceriyi ölçmediği; f:5' inin (%35) yoruma açık olmadığı; f:5' inin (%35) yazımının anlaşılır olmadığı ve f:14' ünün (%100) puanlama yapmak için bir rubriğin olmadığı görülmüştür. Ayrıca beşinci temada üçüncü sorudan sonra beşinci soru gelmiş ve beşinci soru tamamlanmadan dördüncü soru sorulmuş, beşinci sorunun devamı da arka sayfada devam etmiştir. Böylece soru bütünlüğü bozulmuştur. Aynı şekilde altıncı temada altıncı soru tamamlanmadan yedinci soru sorulmuş ve altıncı sorunun devamı arka sayfada verilerek soru bütünlüğü bozulmuştur. Temaların genelinde düz yazı ve bitişik eğik el yazı bir arada kullanılmıştır. Bu durum öğrencinin kafasının karışmasına neden olabilir. Sorulara genel olarak bakıldığında açık uçlu soru yazımında dikkat edilmesi gereken hususlara dikkat edilmediği görülmüştür.

Çizelge 5

Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Ünite Sonu Açık Uçlu Sorularına İlişkin

Bulgular

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	3.soru	X	X	√	X
	4.soru	X	√	√	X
	16.soru	X	X	√	X
	17.soru	X	X	√	X
	19.soru	X	√	√	X
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	3.soru	X	X	√	X
	4.soru	X	X	√	X
	9.soru	X	√	√	X
	11.soru	X	X	√	X
	12.soru	X	√	√	X
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	2.soru	√	√	√	X
	10.soru	X	X	√	X
	11.soru	√	√	√	X
	3.soru	√	√	√	X
	12.soru	X	X	√	X
ÜNİTE 2 ÇALIŞMA KİTABI	14.soru	√	√	√	X
	16.soru	X	X	√	X
	17.soru	X	X	√	X
	18.soru	√	√	√	X
	4.soru	X	X	√	X
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	11.soru	√	√	√	X
	13.soru	√	√	√	X
	15.soru	X	X	√	X
	5.soru	X	X	√	X
	7.soru	X	X	√	X
DERS KİTABI ÜNİTE 4	9.soru	X	X	√	X
	13.soru	√	√	√	X
	15.soru	X	X	√	X
	3.soru	X	X	√	X
	4.soru	√	√	√	X

Çizelge 5 (Devam)

Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Ünite Sonu Açık Uçlu Sorularına İlişkin

Bulgular

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	7.soru	X	X	√	X
	9.soru	X	X	√	X
	13.soru	√	√	√	X
	14.soru	X	X	√	X
	3.soru	X	X	√	X
	4.soru	√	√	√	X
	7.soru	√	X	√	X
	8.soru	X	X	√	X
ÜNİTE 5 DERS KİTABI	12.soru	√	√	√	X
	5.soru	X	X	√	X
	6.soru	X	X	√	X
	7.soru	√	√	√	X
	9.soru	X	X	√	X
	12.soru	X	X	√	X
	13.soru	√	X	√	X
ÜNİTE 5 ÇALIŞMA KİTABI	14.soru	X	X	√	X
	15.soru	√	√	√	X
	1.soru	X	√	√	X
	6.soru	X	X	√	X
ÜNİTE 6 DERS KİTABI	11.soru	√	√	√	X
	1.soru	√	√	√	X
	2.soru	X	X	√	X
	3.soru	X	X	√	X
	5.soru	√	√	√	X
	7.soru	X	X	√	X
	13.soru	√	√	√	X

Çizelge 5 (Devam)

Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Ünite Sonu Açık Uçlu Sorularına İlişkin

Bulgular

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
ÜNİTE 6 ÇALIŞMA KİTABI	1.soru	√		√		√		X	
	8.soru	√		√		√		X	
	12.soru	X		X		√		X	
	15.soru	√		√		√		X	
TOPLAM		f	37	f	34	f	60	f	60
		%	61	%	56	%	100	%	100

Çizelge 5' te görüldüğü gibi dördüncü sınıf matematik dersi açık uçlu sorular incelendiğinde soruların f:37' sinin (%61) üst düzey beceriyi ölçmediği; f:34' ünün (%56) yoruma açık olmadığı; f:60' sının (%100) yazımının açık ve anlaşılır olduğu ve f:60' sının (%100) rubrik olmadığı görülmüştür. Açık uçlu soruların yarısından fazlasının üst düzey davranışları ölçmemesi Kutlu (1999) tarafından yapılan "İlköğretim Okullarındaki Türkçe Ders Kitaplarındaki Okuma Parçalarına Dayalı Olarak Hazırlanmış Sorular Üzerine Bir İnceleme" adlı araştırmada Türkçe dersi tema değerlendirme sorularının bilişsel basamağın daha çok hatırlama düzeyinde olması sonucu ile benzerlik göstermektedir. Özellikle sentez basamağındaki problem kurma soruları psikometriye uygun sorulmuş fakat öğrencilerin problemi kurup çözecekleri alan bırakılmamıştır ya da grafik oluşturma sorularında öğrencilerden oluşturulan grafiği defterlerine çizmeleri istenmiştir. Ölçmenin doğru şekilde yapılabilmesi için her bir sorunun cevabının da aynı sayfada olmasına imkan verecek şekle sahip olması gerekmektedir. Bir maddenin yarısı bir sayfada, diğer yarısı başka sayfada olmamalıdır. Böyle olması, okumayı ve doğru cevabı seçmeyi güçleştirir (Tekin, 2015).

Bazı sorularda da sorular bölünmüş ve devamı başka sayfada devam etmiş ve cevaplarının da farklı bir sayfada yapılması istenmiştir. Bu durum soru bütünlüğünü bozmaktadır. Soruların parçalanması psikometriye aykırı bir durumdur. Ayrıca soruların hiçbirinin puanlanması için rubrik olmaması puanlayıcının neye ne kadar puan vereceğini bilmemesinden kaynaklı olarak doğru bir değerlendirme yapılmasına olanak tanınmamaktadır. Soruların geneline bakıldığında ise soruların yaşa, kazanıma ve temaya uygun olduğu ancak soruların

hazırlanma şekillerinin psikometrik ölçütlere büyük oranda uymadığı görülmüştür.

Kitaplarda açık uçlu soru türünde sorulmuş soru örneklerine aşağıda derslere göre yer verilmiştir:

Örnek Soru 1:

5. Elvin; “Kazağım su çeken malzemeden yapılmıştır ve suda batmaz” diyor. Elvin’in doğru söyleyip söylemediğini nasıl bir etkinlik yaparak anlayabilirsiniz? Tasarladığımız etkinliğimizi kısaca açıklayalım.

.....
.....
.....
.....

Örnek soru 1, dördüncü sınıf fen bilimleri dersi “ Maddeyi Niteleyen Özellikler ” ünitesine ait açık uçlu soru türünde sorulmuş bir sorudur. Soru açık uçlu soruların yazımında olması gereken üst düzey beceriyi ölçme ölçütüne uygun bir sorudur. Öğrencinin etkinliği tasarlaması için o bilgiye hâkim olması gerekmektedir. Soru yoruma açık, yazımı açık ve anlaşılır bir şekilde sorulmuştur. Soru psikometrik nitelikleri iyi bir şekilde hazırlanmış fakat soruyu değerlendirme konusunda eksiktir. Çünkü açık uçlu soruları değerlendirmek için rubrik hazırlanmalıdır fakat bu soruyu puanlamak için rubrik hazırlanmamıştır.

Tablo1.

Açık Uçlu Soruya Yönelik Bütünsel Rubrik Örneği

Örnek Puanlama	Ölçütler
15	Doğru Maddenin gözenekli halini anlatır, örneğe uygun gündelik hayattan bir etkinlik tasarlar ve etkinliği sırasına uygun olarak açıklayıp yorumlar.
11	Yakın doğru Maddenin gözenekli halini tanımlar ancak niteliğini eksik anlatır.Örnek gündelik hayattan olmakla birlikte, örnek üzerinde üzerinde anlatımı yetersizdir ve maddenin haline göre tasarlanmamıştır.
7	Uzak doğru Maddenin gözenekli halini tanımlar ancak eksil bilgi sunar.Örnek eksiktir, anlatım yetersizdir, tasarım amaca uygun değildir.
3	Yanlış Maddenin gözenekli halini yanlış tanımlar. Verilen örnek konuyla ilişkisizdir.
0	İlgisiz,blöf Sorunun çözümünde izlenecek yol ile ilgili bir fikre sahip değildir. Ancak o an aklına gelen tüm örnekleri sıralamış ve sayfada yoğunluk oluşturmak istemiştir.

Örnek soru 2:

C. Aşağıdaki soruyu cevaplayınız.

Maddenin duyu organları ile ayırt edilebilen özellikleri nelerdir? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Örnek soru 2, üçüncü sınıf fen bilimleri dersi "Maddeyi Tanıyalım" ünitesine ait açık uçlu soru türünde sorulmuş bir sorudur. Soru üst düzey beceriyi ölçmemektedir ve bilgi basamağında sorulmuştur. Sorunun yazımı açık ve anlaşılırdır fakat yoruma açık değildir. Ayrıca puanlanması, için bir rubrik hazırlanmamıştır.

1.b. Kitaplarda boşluk doldurma soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtı için içerik analizi yapılmış ve veri toplama aracı olarak kullanılan kontrol listesine göre frekans ve yüzde tabloları oluşturulmuştur.

Çizelge 6

Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Tema Sonu Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Bulgular

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Tek bir eylem içeriyor mu?		Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı aynı mı?		Cevap yoruma açık mı?		Boşluklar eşit uzunlukta mı?		Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?	
TEMA 1	1. soru	√		√		X		√		√	
TEMA 2	1. soru	√		√		X		X		X	
TEMA 3	1.soru	√		√		X		√		√	
TOPLAM		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
		3	100	3	100	3	100	1	33	1	33

Çizelge 6' da görüldüğü gibi üçüncü sınıf hayat bilgisi dersi boşluk doldurma sorularının f:3' ünün (%100) tek bir eylemi içerdiği; f:3' ünün (%100) anahtar kelime sayısı ve boşluk sayısı ile aynı olduğu; f:3' ünün (%100) cevabının yoruma açık olmadığı; f:1' inin (%33) bırakılan boşlukların eşit uzunlukta olmadığı ve f:1' inin (%33) ünde eşit sayıda boşluk bırakılmadığı tespit

edilmiştir. Ayrıca soruların yaşa, kazanıma ve temaya uygun sorulduğu görülmüştür. Genel olarak bakıldığında ise boşluk doldurma sorularının yazımında dikkat edilmesi gereken hususlara dikkat edilmediği görülmüştür.

Çizelge 7

Dördüncü Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Ünite Sonu Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Bulgular

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Tek bir eylem içeriyor mu?		Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı ile aynı mı?		Cevap yoruma açık mı?		Boşluklar eşit uzunlukta mı?		Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?	
ÜNİTE 1	1.soru	√	√	X	√	√					
ÜNİTE 2	1. soru	√	√	X	X	X					
ÜNİTE 3	1. soru	√	√	X	√	√					
ÜNİTE 4	1. soru	√	X	√	X	√					
	1. soru	X	X	√	X	√					
ÜNİTE 5	2. soru	√	√	X	-	-					
ÜNİTE 6	1. soru	√	-	√	√	√					
ÜNİTE 8	1. soru	√	√	X	√	√					
TOPLAM		f	1	f	5	f	3	f	3	f	1
		%	12	%	71	%	37	%	42	%	12

Çizelge 7' de görüldüğü gibi dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi boşluk doldurma sorularının f:1' inin (%12) tek bir eylem içermediği; f:5' inin (%71) anahtar kelime sayısı ile boşluk sayısının aynı olduğu ve f:1' inin (%12) bu özelliğin aranmadığı; f:3' ünün (%37) cevabının yoruma açık olduğu; f:3' ünün (%42) boşlukların eşit uzunlukta olmadığı ve f:1' inin (%12) bu özelliğin aranmadığı; f:1' inin (%12) aynı sayıda boşluk bırakılmadığı ve f:1' inin (%12) bu özelliğin aranmadığı görülmüştür. İkinci ve beşinci ünite de yer alan boşluk doldurma sorularında yer alan birtakım cümleler ipucu olacak kelimelerle bitmiştir. Bu durumda bilmeyen öğrencilerin de soruyu rahatlıkla yapmasına neden olmaktadır. Boşluk doldurma sorularına ilişkin bu bulgular Akyıldız ve Karadağ (2018) tarafından yapılan "Farklı Soru Türlerinin Güçlük Ve Ayırt Edicilik Düzeylerinin İncelenmesi" adlı araştırmada boşluk doldurma sorularının

diğer soru türlerine göre daha rahat cevaplandığı bulgusu ile benzerlik göstermektedir. Bunun yanı sıra soruların yaşa, kazanıma ve temaya uygun olduğu fakat soru yazımının, boşluk doldurma sorularının yazımında dikkat edilmesi gereken ölçütlere uymadığı görülmüştür.

Çizelge 8

Dördüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Ünite Sonu Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Bulgular

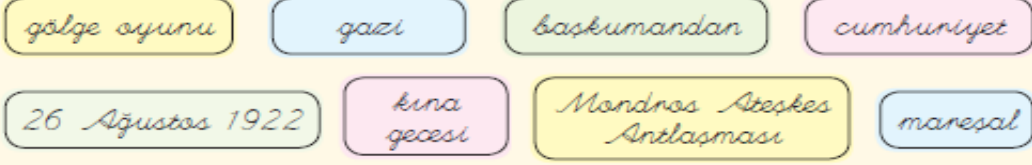
ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Tek bir eylem içeriyor mu?	Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı aynı mı?	Cevap yoruma açık mı?	Boşluklar eşit uzunlukta mı?	Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?					
ÜNİTE 1	1. soru	√	X	X	X	X					
ÜNİTE 2	1. soru	√	X	X	X	√					
ÜNİTE 3	1. soru	X	√	X	X	X					
	1. soru	X	X	√	X	√					
ÜNİTE 4	2. soru	√	√	X	X	X					
TOPLAM		f 2	f 2	f 1	f 5	f 3					
		% 40	% 40	% 20	% 100	% 60					

Dördüncü çizelge 8' de görüldüğü dördüncü sınıf fen bilimleri dersi boşluk doldurma soruları incelendiğinde aşağıda gibi soruların f:2' sinin (%40) tek eylem içermediği; f:2' sinin (%40) anahtar kelime sayısının boşluk sayısı ile aynı olduğu ve diğer sorularda da anahtar kelimelerin boşluk sayısından sadece bir fazla olduğu; f:1' inin (%20) cevapların yoruma açık olduğu; f:5' inin (%100) boşlukların eşit uzunlukta olduğu ve f:3' ünün (%60) aynı sayıda boşluk bırakılmadığı görülmüştür. Sorulara genel olarak bakıldığında boşluk doldurma sorularının yazımında gerekli olan ölçütlere dikkat edilmediği görülmüştür. Aynı zamanda soruların yaşa, kazanıma ve temaya uygun olduğu görülmüştür.

Kitaplarda boşluk doldurma soru türünde sorulmuş soru örneklerine Örnek Soru 3'te yer verilmiştir:

Örnek Soru 3:

B. Aşağıda verilen kelimelerden ya da kelime gruplarından uygun olanları boş bırakılan yerlere yazarak cümleleri tamamlayınız.

1. Düşünden bir iki gün önce yapılan törene denir.
2. Kahramanları Hacivat ve Karagöz olan geleneksel oyuna denir.
3. Büyük Taarruz tarihinde başlamıştır.
4. 1. Dünya Savaşı sonunda Osmanlı Devleti ile İtilaf Devletleri arasında imzalanmıştır.
5. 29 Ekim 1923'te, Mustafa Kemal önderliğinde ilan edilmıştır.
6. Mustafa Kemal, Sakarya Meydan Savaşı sonrasında unvanı almıştır.

Örnek soru 3 boşluk doldurma sorusu dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi “Geçmişimi Öğreniyorum” ünitesine ait bir sorudur. Soruda altı tane boşluk ve sekiz tane anahtar kelime vardır. Şans başarısını düşürmek için anahtar kelimelerin sayısının daha fazla olması gerekmektedir. Ayrıca boşlukların devamında gelen kelimelerin bazıları ipucu niteliğindedir. Boşluk sayısı eşit verilmiş fakat boşlukların uzunlukları eşit değildir. Boşlukların eşit uzunlukta olmaması da cevaplayıcıya ipucu olmuştur. Bunun yanında kavramlar birbirinden bağımsızdır, kavramların ilişkili olması gerekmektedir.

Örnek Soru 4:

5. Aşağıdaki cümleleri kutularda verilen uygun kelimelerle tamamlayınız.

Selanik'te	vatanını
Atatürk	
Atatürk seviyordu.	
..... cumhuriyeti ilan etti.	
Atatürk çıktı.	

Üçüncü sınıf Türkçe dersi "Atatürk" temasına ait örnek olan soruda üç tane boşluk verilmiş ve bu boşluklara yerleştirilecek üç tane anahtar kelime verilmiştir. Boşluk sayısı ve anahtar kelimelerin sayısının eşit olması şans başarısını çok arttırmıştır. Ayrıca "Selanik'te" anahtar kelimesi hiçbir boşluğa cevap olarak getirilememektedir. Yanlış anahtar kelime verilmiştir.

1.c. Kitaplarda çoktan seçmeli soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtı için içerik analizi yapılmış ve veri toplama aracı olarak kullanılan kontrol listesine göre frekans ve yüzde tabloları oluşturulmuştur.

Çizelge 9

İkinci Sınıf Türkçe Dersi Tema Sonu Çoktan Seçmeli Sorularına İlişkin Bulgular

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?		Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?		Tek kazanım ölçüyor mu?		Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?	
TEMA 1	1. soru	X		X		√		X	
	5. soru	X		√		√		X	
TEMA 3	6. soru	X		√		√		X	
	2. soru	X		√		√		√	
TEMA 6	5. soru	-		X		√		√	
	3. soru	√		√		√		X	
TOPLAM		f	4	f	2	f	6	f	4
		%	66	%	33	%	100	%	66

Çizelge 9' da görüldüğü gibi ikinci sınıf Türkçe dersi ünite sonu çoktan seçmeli sorularında seçeneklerin alfabetik sıralamaya göre dizilmesinin gerektiği soruların yazımında f:4' ünün (%66) seçeneklerin alfabetik sıralamaya uymadan sıralandığı; f:1' inin (%16) bu özelliğin aranmadığı; f:2' sinin (%33) seçeneklerin uzunluğunun eşit olmadığı; f:4' ünün (%66) seçeneklerin çeldiriciliğinin aynı olmadığı ve f:6' sının (%100) soruların sadece bir kazanımı ölçtüğü görülmüştür. Alfabetik sıralamaya göre dizilmesinin gerektiği ölçütünün soruda aranmama

sebebi sorunun seçeneklerinin resim veya sayıdan oluşmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca çoktan seçmeli soruların diğer soru türleriyle karışık olarak verilmesi özellikle ikinci sınıf düzeyindeki öğrencilerin algısında karmaşaya neden olabilir. Öğrencilerin algısıyla oynanması da öğrencinin neyi ne kadar bildiğini öğretmenin öğrenmesini zorlaştırır. Çoktan seçmeli soruların bu şekilde olumsuz etkilerinin olması Üstüner ve Şengül (2004) tarafından yapılan “Çoktan Seçmeli Test Tekniğinin Türkçe Öğretimine Olumsuz Etkileri” adlı çalışmada çoktan seçmeli testlerin Türkçe öğretimindeki ölçme ve değerlendirmelerde ortaya koyduğu olumsuz etkiler ile benzer sonuçlar vermektedir. Yapılan araştırmada çoktan seçmeli soruların bir konu üzerinde düşündürmediği ve düşündüklerini yazılı ve sözlü olarak ifade etmekte etkili olmadığı; yaratıcı düşünme becerisini engellediği; üst düzey bilişsel ve duyuşsal becerileri ölçmeye yeterli olmadığı görülmüştür. Ayrıca soruların öğrencilerin yaşına ve kazanıma uygun olduğu görülmüştür. Soruların geneline bakıldığında ise çoktan seçmeli soru türü yazımında uyulması gereken ölçütlere büyük ölçüde uyulmadığı belirlenmiştir.

Çizelge 10

Üçüncü Sınıf Türkçe Dersi Tema Sonu Çoktan Seçmeli Sorularına İlişkin

Bulgular

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER				
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?	Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?	Tek kazanım ölçüyor mu?	Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?	Olumsuz ifade varsa altı çilmiş mi?
TEMA 1	1. soru	X	X	√	X	-
	3. soru	X	X	√	√	√
	6. soru	-	-	√	√	-
TEMA 2	7. soru	X	√	√	X	-
	4. soru	X	√	√	√	-
TEMA 3	5. soru	X	X	√	X	X
	7. soru	X	√	√	√	X
TOPLAM	8. soru	X	√	√	√	X
		f 7 % 100	f 3 % 37	f 8 % 100	f 3 % 37	f 3 % 37

Çizelge 10' da görüldüğü gibi üçüncü sınıf Türkçe dersi çoktan seçmeli sorularının seçeneklerin alfabetik sıralamaya uyması gereken soru türlerinde sorulan soruların f:7' sinin (%100) seçeneklerinin alfabetik sıralamaya uymadığı ve f:1' inin (%13) bu özellik aranmadığı; f:3' ünün (%37) seçeneklerinin eşit

uzunlukta olmadığı tespit edilmiştir. Soruların f:8' inin (%100) tek bir kazanımı ölçtüğü; f:3' ünün (%37) seçeneklerinin çeldiriciliğinin aynı olmadığı ve olumsuz soruların f:3' ünün (%37) olumsuz sorulduğu halde olumsuz ifadenin altının çizilmediği görülmüştür. Soruların yaşa ve kazanıma uygun olduğu görülmüştür.

Bu bulgu Kutlu (1999) tarafından yapılan araştırmanın Türkçe ders kitaplarında yer alan sorularda sınıf ve yaş düzeyinin göz ardı edildiği bulgusu ile örtüşmediği görülmüştür. Soruların geneline bakıldığında ise soru yazımında dikkat edilmesi gereken kurallara uyulmadığı belirlenmiştir.

Çizelge 11

Üçüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Ünite Sonu Çoktan Seçmeli Sorularına

İlişkin Bulgular

ÜNİTE	SORU	ÖLÇÜTLER					
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?	Matrise uygun mu?	Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?	Tek kazanım ölçüyor mu?	Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?	Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?
ÜNİTE2 2. BÖLÜM	4. soru	-	X	-	X	X	-
ÜNİTE 3 2. BÖLÜM	2. soru	X	-	√	X	X	√
	3. soru	X	-	√	X	X	-
	4. soru	X	-	√	X	√	-
	5. soru	X	-	√	X	√	-
ÜNİTE 5 1. BÖLÜM	4. soru	√	-	X	X	X	X
	6. soru	X	-	√	X	X	-
ÜNİTE 6 2. BÖLÜM	11. soru	X	-	√	X	X	√
	12. soru	X	-	√	X	√	-
ÜNİTE 6 3. BÖLÜM	6. soru	-	X	-	X	X	√
ÜNİTE 7 1. BÖLÜM	1. soru	X	-	X	√	√	-
	2. soru	-	X	-	√	√	-
ÜNİTE 7 2. BÖLÜM	1. soru	X	-	√	X	√	√
	2. soru	X	-	X	X	X	√
ÜNİTE 7 2. BÖLÜM	3. soru	-	√	-	X	X	-
	TOPLAM	f 10 % 83	f 3 % 75	f 3 % 25	f 14 % 87	f 10 % 62	f 1 % 16

Çizelge 11'de görüldüğü gibi üçüncü sınıf fen bilimleri çoktan seçmeli sorularının seçeneklerinin alfabetik sıralamaya uyması gereken soru türlerinde sorulan soruların f:10' unun (%83) alfabetik sıralamaya uymadığı ve f:4' ünün (%25) bu özelliğin aranmadığı; f:3' ünün (%75) matrise uygun dizilmediği görülmüştür. Ölçütteki matrise uygunluk sıralamada seçeneklerde A)I, II; B) I,II ve III; C) II, III; D) III, IV şeklini ifade etmektedir. Ayrıca soruların f:3' ünün (%25) seçeneklerinin eşit uzunlukta olmadığı ve f:3' ünün (%25) özelliğin aranmadığı; f:14' ünün (%87) tek bir kazanımı ölçmediği; f:10' unun (%62) seçeneklerinin çeldiriciliğinin aynı olmadığı; f:1' inin (%16) olumsuz ifade ile sorulduğu halde altının çizilerek belirtilmediği görülmüştür. Soruların yaşa ve kazanıma uygun olduğu fakat soruların yazımında dikkat edilmesi gereken kurallara tam olarak uyulmadığı görülmüştür. Ayrıca çoktan seçmeli sorularda sorunun cevabının nedeni istenmediği halde bu kitapta cevabın nedeninin sorulduğu görülmüştür.

Çizelge 12

Dördüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Ünite Sonu Çoktan Seçmeli Sorularına İlişkin Bulgular

ÜNİTE	SORU	ÖLÇÜTLER					
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?	Matrise uygun mu?	Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?	Tek kazanım ölçüyor mu?	Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?	Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?
ÜNİTE 1	1. soru	-	X	-	✓	✓	-
	2. soru	✓	-	✓	✓	✓	-
	3. soru	X	-	✓	✓	✓	✓
	4. soru	X	-	✓	✓	✓	-
	5. soru	-	X	-	✓	X	-
	6. soru	X	-	✓	✓	✓	-
	7. soru	X	-	X	X	✓	✓
	2. soru	X	-	X	✓	✓	-
ÜNİTE 2	3. soru	X	-	✓	✓	✓	-
	4. soru	X	-	X	✓	✓	✓
	5. soru	X	-	✓	✓	✓	-
	6. soru	X	-	-	✓	✓	-
	7. soru	X	-	✓	✓	✓	-
	8. soru	-	X	-	✓	X	-
	1. soru	-	X	-	X	X	-
	2. soru	-	X	-	✓	X	✓
ÜNİTE 3	3. soru	X	-	✓	✓	✓	-
	4. soru	X	-	X	✓	X	✓
	5. soru	X	-	X	X	✓	✓
	6. soru	-	-	-	X	✓	-
	7. soru	X	-	✓	X	✓	-

Çizelge 12 (Devam)

Dördüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Ünite Sonu Çoktan Seçmeli Sorularına İlişkin Bulgular

ÜNİTE	SORU	ÖLÇÜTLER					
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?	Matrise uygun mu?	Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?	Tek kazanım ölçüyor mu?	Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?	Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?
ÜNİTE 3	8. soru	-	-	-	√	√	-
	9. soru	X	-	X	√	√	√
	10. soru	X	-	√	√	X	√
	11. soru	X	-	X	√	√	-
	1. soru	-	X	-	X	√	-
ÜNİTE 4	2. soru	X	-	√	√	√	√
	3. soru	-	X	-	√	√	√
	4. soru	-	X	-	√	X	-
	5. soru	X	-	X	√	√	√
	6. soru	X	-	√	√	√	-
	7. soru	X	-	X	√	√	√
	1. soru	X	-	X	√	X	√
ÜNİTE 5	2. soru	X	-	√	√	√	√
	3. soru	X	-	X	√	X	√
	4. soru	X	-	X	√	X	√
	5. soru	X	-	X	√	X	√
	6. soru	X	-	X	√	X	√
	7. soru	X	-	√	√	X	√
	1. soru	X	-	√	√	√	-
ÜNİTE 6	2. soru	X	-	X	X	X	-
	3. soru	X	-	√	√	√	-
	4. soru	-	-	-	√	√	-
	5. soru	X	-	X	√	√	-
	6. soru	X	-	√	√	X	-
	7. soru	X	-	√	√	X	-
	8. soru	√	-	√	√	√	√
	1. soru	X	-	X	√	√	-
ÜNİTE 7	2. soru	X	-	√	√	√	-
	3. soru	X	-	√	√	√	-
	4. soru	√	-	X	√	X	-
	5. soru	-	-	√	√	X	-
	TOPLAM		f 37	f 9	f 18	f 7	f 17
		% 92	% 100	% 60	% 13	% 32	% 100

Çizelge 12' de görüldüğü dördüncü sınıf fen bilimleri dersi çoktan seçmeli sorular incelendiğinde alfabetik sıralama gerektiren çoktan seçmeli soruların f:37' sinin (%92) seçeneklerin alfabetik sıralamaya uygun dizilmediği ve f:13' ünün (%24) bu ölçütün aranmadığı; matrisine uygun dizilmesi gereken soruların f:9'unun (%100)seçeneklerin matrisine uygun dizilmediği; f:18'inin (%60) seçeneklerinin eşit uzunlukta olmadığı ve f:13' ünün (%24) bu ölçütün aranmadığı f:7' sinin (%13) tek bir kazanımı ölçmediği; f:17' sinin (%32) seçeneklerin çeldiriciliğinin aynı olmadığı ve olumsuz olarak sorulan soruların f:20' sinin (%100) olumsuz ifadelerin altının çizildiği görülmüştür. Ünite beşte soruların tamamı olumsuz ifade ile sorulmuştur. Öğrenme doğru ifadelerle pekiştirilmelidir. Altıncı temada da doğru cevaplar A ve C seçenekleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu da şans başarısını arttıran bir durumdur. Bunun yanı sıra soruların seçeneklerinin bazen yan yana bazen de alt alta sıralanması da ayrıca psikometriye aykırı bir durum olarak belirlenmiştir. Genel olarak sorulara bakıldığında soru düzeylerinin yaşa, kazanıma uygun olduğu; kapsamının temaya uygun olduğu görülmüş fakat çoktan seçmeli soru yazımında dikkat edilmesi gereken ölçütlerin de dışına çıkıldığı görülmüştür.

Çizelge 13

Dördüncü Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Ünite Sonu Çoktan Seçmeli Sorularına İlişkin Bulgular

ÜNİTELER	SORU	ÖLÇÜTLER				
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?	Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?	Tek kazanım ölçüyor mu?	Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?	Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?
ÜNİTE 1	1. soru	X	√	√	√	-
	2. soru	√	√	√	√	-
	3. soru	X	X	√	X	-
	4. soru	X	√	√	√	√
	5. soru	X	X	√	√	-
	6. soru	X	√	√	X	-
	7. soru	X	√	√	√	-

Çizelge 13 (Devam)

Dördüncü Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Ünite Sonu Çoktan Seçmeli Sorularına İlişkin Bulgular

ÜNİTELER	SORU	ÖLÇÜTLER				
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?	Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?	Tek kazanım ölçüyor mu?	Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?	Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?
ÜNİTE 2	1.soru	X	√	√	√	√
	2.soru	X	√	√	X	-
	3.soru	X	√	√	√	-
	4.soru	√	X	√	X	-
	5.soru	X	X	√	X	√
	6.soru	X	√	√	√	-
	7.soru	√	√	√	√	-
ÜNİTE 3	1.soru	X	√	√	√	-
	2.soru	X	√	√	X	√
	3.soru	X	X	√	√	√
	4.soru	X	X	√	X	-
	5.soru	X	√	√	X	-
	6.soru	X	√	√	X	-
	7.soru	X	X	√	X	√
	8.soru	X	√	√	X	√
ÜNİTE 4	9.soru	X	X	√	√	-
	1.soru	X	√	√	X	-
	2.soru	√	X	√	X	√
	3.soru	X	X	√	X	-
	4.soru	X	X	√	√	√
	5.soru	√	√	√	√	√
	6.soru	X	√	√	√	-
ÜNİTE 5	7.soru	X	√	√	√	-
	1.soru	X	√	√	X	-
	2.soru	X	√	√	√	-
	3.soru	X	√	√	X	√
	4.soru	X	√	√	√	√
	1.soru	X	√	√	√	√
	2.soru	X	√	√	X	√
	3.soru	X	√	√	√	-
	4.soru	X	√	√	√	-
	5.soru	X	√	√	√	-

Çizelge 13 (Devam)

Dördüncü Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Ünite Sonu Çoktan Seçmeli Sorularına İlişkin Bulgular

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER				
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?	Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?	Tek kazanım ölçüyor mu?	Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?	Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?
ÜNİTE 6	1. soru	X	√	√	√	√
	2. soru	X	√	√	X	√
	3. soru	X	√	√	√	-
	4. soru	X	√	√	√	-
	5. soru	X	√	√	√	-
ÜNİTE 7	1. soru	X	√	√	√	-
	2. soru	-	-	√	√	-
	3. soru	X	X	√	√	-
	4. soru	X	√	√	X	-
	5. soru	-	√	√	√	-
	6. soru	√	X	√	√	-
ÜNİTE 8	7. soru	X	X	√	√	√
	1. soru	X	√	√	√	√
	2. soru	X	√	√	√	-
	3. soru	X	√	√	√	√
	4. soru	√	√	√	√	-
5. soru	-	-	√	√	-	
TOPLAM		f 41 % 85	f 14 % 28	f 51 % 100	f 18 % 35	f 17 % 100

Çizelge 13' te görüldüğü gibi dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi çoktan seçmeli soruların f:41' inin (%85) seçeneklerinin alfabetik sıralamaya uymadığı ve f:3' ünün (%5) bu ölçütün aranmadığı; f:14' ünün (%28) seçeneklerinin eşit uzunlukta olmadığı; f:51' inin (%100) tek kazanımı ölçtüğü; f:18' inin (%35) seçeneğinin çeldiriciliğinin aynı olmadığı; olumsuz ifadelerle sorulan soruların f:17' sinin (%100) olumsuz ifadenin altının çizildiği ve f:34' ünün (%72) bu ölçütün aranmadığı görülmüştür. Genel olarak sorulara bakıldığında soru düzeylerinin yaşa, kazanıma uygun olduğu; kapsamının temaya uygun olduğu görülmüş fakat çoktan seçmeli soru yazımında dikkat edilmesi gereken ölçütlerin de dışına çıkıldığı görülmüştür.

Kitaplarda çoktan seçmeli soru türünde sorulmuş soru örneklerine araştırmada aynen yazıldığı yazı stili, şekli ve puntosuyla yer verilmiştir. Bunun sebebi birebir örnek incelemesinin yazılı materyaller üzerinden yapılan değerlendirmeye eleştirel bir bakış ağısı kazandıracadığının dűřünölmesindedir.

Araştırmada yer alan sorulara ilişkin örneklere aşağıda derslere göre yer verilmiştir. :

Örnek Soru 5:

9. Aşağıdaki noktalı yerleri "gelirsin, geleceğiz, gelmiş, geldiler" sözcüklerinden uygun olanıyla tamamlayınız.

- A. Onlar ne zaman
- B. Saat kaçta
- C. Sen okuldan çıkınca
- D. O, erkenden

Örnek soru 5 dördüncü sınıf Türkçe dersi "Hayal Gücü" temasına ait bir sorudur. Soru çoktan seçmeli soru türünde sorulmuştur fakat boşlukların doldurulması istenmiştir. A seçeneğindeki cümle soru cümlesi olmasına rağmen cümlenin sonuna nokta konulmuştur. Bu da öğrencinin yeni yerleşecek olan bilgilerinde karışıklık yaratabilir. Ayrıca sorunun seçenekleri alfabetik olarak sıralanmamıştır.

Örnek Soru 6:

4. Aşağıdaki olaylardan hangisi insanların çevreye olumsuz etkilerine örnek değildir?
- A. Yol ve köprülerin yapılması
 - B. Toprak kayması sonucu binaların yıkılması
 - C. Kara yolu tünellerinin yapılması
 - D. Konutların yapılması

Örnek soru 6 dördüncü sınıf fen bilimleri dersi "Mikroskopik Canlılar ve çevremiz" ünitesine ait örnek sorudur. Soru olumsuz ifade ile sorulmuş ve olması gerektiği gibi olumsuz ifadenin altı çizilmiştir. Seçeneklerin alfabetik olarak sıralanmaması psikometrik niteliklere uygun değerdir. Soruda insanların çevreye olumsuz etkileri sorulmuş ve doğru seçenek uzun tutularak cevaba dikkat çekilmiştir. Fakat diğer seçenekler eldirici rolü üstlenmemiştir çünkü soruya

cevap olacak nitelikte değildir. Soruda mantık hatası olduğu düşünülmektedir. Bu da öğrencinin kafasının karışmasına neden olabilir.

1.d. Kitaplarda doğru-yanlış soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtı için içerik analizi yapılmış ve veri toplama aracı olarak kullanılan kontrol listesine göre frekans ve yüzde tabloları oluşturulmuştur.

Çizelge 14

İkinci Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Ünite Sonu Doğru Yanlış Sorularına İlişkin Bulgular

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
TEMA 1	1. soru	√		X		X		X	
TEMA 2	1. soru	√		X		X		X	
TEMA 3	1. soru	√		X		√		X	
TOPLAM		f	3	f	3	f	2	f	3
		%	100	%	100	%	66	%	100

Çizelge 14' te görüldüğü gibi ikinci sınıf hayat bilgisi dersi doğru-yanlış sorularının f:3'ünün (%100) tek bir eylem içerdiği; f:3'ünün (%100) yanlış cevap için doğrusunun istenmediği; f:2'sinin (%66) doğru-yanlış dağılımının eşit olarak dağıtılmadığı ve f:3'ünün (%100) de doğru-yanlış ifadelerin kesinlik bildirmediği görülmüştür. Ayrıca soruların tamamında, sorunun öğrenci tarafından 'yanlış' olarak cevaplandırılması durumunda yanlış cevabın yerine doğrusunun istenmemesi, öğrencinin o soruyu gerçek anlamda öğrendiğini göstermeyebilir. Doğru-yanlış soru türü genellikle ikili puanlamanın (1-0) şeklinde yazılmaktadır. Yanlış gerektirmeyen öğrencinin neyi neden yanlış bulduğunu bilmeden yapılan puanlamalar öğrencinin yanlısını düzeltme imkânı da vermemektedir. Soruların yaşa, kazamına ve temaya uygun hazırlandığı tespit edilmiştir. Genel olarak bakıldığında ise doğru-yanlış sorularının yazımında dikkat edilmesi gereken ölçütlere dikkat edilmediği belirlenmiştir.

Çizelge 15

Üçüncü Sınıf Matematik Dersi Ünite Sonu Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Bulgular

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Tek eylem içeriyor mu?	Yanlış için doğrusu isteniyor mu?	Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?	Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	12. soru	√	X	X	√
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	7. soru	√	X	X	X
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	14. soru	√	√	X	√
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	9. soru	√	X	√	√
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	12. soru	√	X	X	X
TOPLAM		f 5 % 100	f 4 % 80	f 4 % 80	f 2 % 40

Çizelge 15' te görüldüğü gibi üçüncü sınıf matematik dersi doğru-yanlış sorularının f:5' inin (%100) tek bir eylem içerdiği; f:4' ünün (%80) yanlış cevaplar için doğrusunun istenmediği; f:4' ünün (%80) doğru-yanlış cevap sayılarının eşit olmadığı; f:2' sinin (%40) doğru ve yanlış ifadelerinin kesinlik bildirmediği görülmüştür. İkinci ve üçüncü temada yer alan boşluk doldurma sorularında yer alan birtakım cümleler ipucu olacak kelimelerle bitmiştir. Bu da bilmeyen öğrencilerin de soruyu rahatlıkla yapmasına neden olmaktadır. Ayrıca soruların yaşa, kazanıma ve temaya uygun olduğu görülmüştür. Genel olarak bakıldığında ise doğru-yanlış sorularının yazımında dikkat edilmesi gereken ölçütlere dikkat edilmediği görülmüştür.

Çizelge 16

Üçüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Ünite Sonu Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Bulgular

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
ÜNİTE 1	1. soru	✓		✓		X		✓	
ÜNİTE 3	1. soru	X		✓		✓		✓	
ÜNİTE 4	1. soru	✓		✓		X		✓	
ÜNİTE 5	1. soru	X		✓		X		X	
TOPLAM		f	%	f	%	f	%	f	%
		2	50	4	100	3	75	1	25

Çizelge 16'da görüldüğü gibi üçüncü sınıf fen bilimleri doğru-yanlış soruları incelendiğinde soruların f:2' sinin (%50) tek bir eylem içermediği; f:4' ünün (%100) yanlış cevap için doğru cevabının istendiği; f:3' ünün (%75) doğru ve yanlış cevap sayılarının eşit olmadığı ve f:1' inin (%25) doğru ve yanlış ifadelerin kesinlik bildirmediği görülmüştür. Bunun yanı sıra soruların yaşa, kazanıma ve temaya uygun olduğu fakat soru yazımının doğru-yanlış soru yazımında dikkat edilmesi gereken ölçütlere uymadığı görülmüştür.

Örnek Soru 7:

- 7) Aşağıdaki sıralamaları inceleyiniz. Noktalı yerlere sıralamalar doğruysa "D", yanlışsa "Y" yazınız.

$$312 > 280 > 300 \dots\dots$$

$$645 > 640 > 604 \dots\dots$$

$$163 < 168 < 200 \dots\dots$$

$$515 < 742 < 404 \dots\dots$$

Örnek soru 7 üçüncü sınıf matematik dersi Şekiller ve Sayılar ünitesine ait bir sorudur. Soruda sayılar verilmiş ve büyüklük küçüklüğüne göre sıralamanın doğru olup olmadığı sorulmuştur. Fakat cevabı yanlış soruların tamamı yanlış olması gerekirken bu soruda ifadenin tamamı yanlış değildir. Örneğin; 312 sayısı 280'den büyüktür fakat 280 sayısı 300'den büyük değildir. Bu ifade "yanlış" olarak cevaplandırılır ama karşılaştırmanın tamamı yanlış değildir. Yani ifadenin tamamı yanlış olmadığından bu ifadenin "yanlış" olarak cevaplanması doğru değildir. Bunun yanı sıra doğru ve yanlış sayılarının eşit olması psikometrik niteliklere uygundur.

Kitaplarda doğru-yanlış soru türünde sorulmuş soru örneklerine aşağıda derslere göre yer verilmiştir:

Örnek Soru 8:

3. Aşağıdaki bilgiler doğruysa başlarındaki kutuyu maviye, yanlışsa kırmızıya boyayınız.

- Nokta cümlelerin sonuna konur.
 Soru bildiren cümlelerin sonuna virgül konur.
 Kısa çizgi, satır sonuna sığmayan kelimeleri ayırmada kullanılır.
 Kesme işareti, kişi ve yer adlarının aldığı ekleri ayırmak için kullanılır.

Örnek soru 8 üçüncü sınıf Türkçe dersi "Değerlerimiz" temasına ait bir sorudur. Soru üç doğru ve bir yanlış ifadeyi içermektedir. Doğru ve yanlış ifadelerin eşit olmaması sorunun psikometrik niteliklere uygun olmadığını göstermektedir. Ayrıca birinci ifade "Nokta cümlelerin sonuna konur." denilmiş ve cümlelerin sonuna da nokta konulmuştur. Bu durum soruya ipucu olmuş ve kendi kendini cevaplamıştır. Bu durumda sorunun hiçbir ayırt ediciliği yoktur ve doğru cevabı bilmeyen öğrenciler de soruyu kolaylıkla cevaplayabilmektedir.

1.e. Kitaplarda eşleştirme soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtı için içerik analizi yapılmış ve veri toplama aracı olarak kullanılan kontrol listesine göre frekans ve yüzde tabloları oluşturulmuştur.

Çizelge 17

Üçüncü Sınıf Matematik Dersi Ünite Sonu Eşleştirme Sorularına İlişkin

Bulgular

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Seçenek sayısı ifade sayısının iki katı mı?		Kavramlar benzer mi?		Alfabetik işaretler var mı?		Seçenek sayısı beşten fazla mı?	
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	6. soru	X		√		X		X	
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	10. soru	X		√		X		X	
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	4. soru	X		√		X		X	
ÜNİTE 5 ÇALIŞMA KİTABI	2. soru	√		√		X		√	
TOPLAM		f	3	f	4	f	4	f	3
		%	75	%	100	%	100	%	75

Çizelge 17' de görüldüğü gibi üçüncü sınıf matematik dersi eşleştirme sorularının f:3' ünün (%75) seçenek sayısının ifade sayısından en az iki kat fazla olmadığı; %100' ünde kavramların benzer olduğu; f:4' ünün (%100) eşleştirmek için alfabetik işaretlerin bulunmadığı; f:3' ünün (%75) seçenek sayısının beşten fazla olmadığı görülmüştür. Ayrıca soruların yaşa ve kazanıma uygun olduğu belirlenmiştir. Genel olarak bakıldığında ise eşleştirme sorularının yazımında dikkat edilmesi gereken hususlara dikkat edilmediği görülmüştür.

Çizelge 18

Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Ünite Sonu Eşleştirme Sorularına İlişkin Bulgular

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		İfade- seçenek sayısı iki katı mı?	Kavramlar benzer mi?	Alfabetik işaretler var mı?	Seçenek sayısı beşten fazla mı?				
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	7.soru	X	√	X	X				
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	15.soru	X	√	X	X				
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	9.soru	X	√	X	X				
ÜNİTE 6 DERS KİTABI	6.soru	X	√	X	X				
ÜNİTE 6 ÇALIŞMA KİTABI	6.soru	X	√	X	X				
TOPLAM		f %	5 100	f %	5 100	f %	5 100	f %	5 100

Çizelge 18' da görüldüğü gibi dördüncü sınıf matematik dersi eşleştirme soruları incelendiğinde soruların f:5' inin (%100) ifadelerin sayısının seçeneklerin sayısının en az iki katı olmadığı; f:5' inin (%100) kavramların benzer olduğu; f:5' inin (%100) eşleştirmek için alfabetik işaretlerin kullanılmadığı; f:5' inin (%100) seçenek sayısının beşten az olduğu görülmüştür. Soruların geneline bakıldığında yaşa ve kazanıma uygun olduğu fakat bunun yanında soruların yazımında dikkat edilmesi gereken ölçütlere dikkat edilmediği görülmüştür.

Çizelge 19

İkinci Sınıf Matematik Dersi Ünite Sonu Eşleştirme Sorularına İlişkin

Bulgular

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Seçenek sayısı ifade sayısının iki katı mı?		Kavramlar benzer mi?		Alfabetik işaretler var mı?		Seçenek sayısı beşten fazla mı?	
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	1. soru	X		√		X		√	
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	X		√		X		X	
ÜNİTE 2 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	X		√		X		√	
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	1. soru	X		√		X		√	
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	X		√		X		√	
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	1. soru	X		√		X		X	
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	X		√		X		X	
ÜNİTE 5 DERS KİTABI	1. soru	X		√		X		X	
ÜNİTE 5 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	X		√		X		X	
TOPLAM		f	9	f	9	f	9	f	5
		%	100	%	100	%	100	%	55

Çizelge 19'da görüldüğü gibi ikinci sınıf matematik dersi ünite sonu eşleştirme sorularının f:9' unun (%100) seçeneklerin sayısının ifadelerin sayısının en az iki katı olmadığı; f:9' unun (%100) alfabetik işaretlerin kullanılmadığı; f:9' unun (%100) kavramların benzer olduğu ve f:5' inin (%55) seçenek sayısının beşten az olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra soruların yaşa ve kazanıma uygun olduğu görülmüştür. Soruların geneline bakıldığında ise eşleştirme soru türünde madde dikkat edilmesi gereken ölçütlere çoğunlukla uyulmadığı belirlenmiştir.

Örnek Soru 9:

A. Aşağıdaki trafik işaret ve levhalarını kullanarak hangi geometrik şekilleri çizebiliriz? Eşleştiriniz.

	Dikdörtgen
	Çember
	Kare
	Üçgen
	Küp

Örnek soru 9 ikinci sınıf matematik dersine ait bir sorudur. Eşleştirme soru türünde sorulan bu soruda, cevaplar öncüllerin iki katı olması gerekirken sadece bir fazlasıdır. Bu durum da cevaplayıcıya kolaylık sağlamaktadır. Eşleştirme yapılması istenmiş fakat eşleştirme için herhangi bir alfabetik işaret konulmamış ve de yönergede eşleştirmenin nasıl olacağı, aynı öncülün birkaç cevabı olup olmayacağı benzeri açıklamalar yapılmamıştır. Ayrıca, öncülün belirttiği geometrik şekillerin hangi şekilleri çizebileceği sorulmuş ve cevapların hepsi dikdörtgen içine alınıp soruda karmaşa yaratılmıştır.

Örnek Soru 10:

7. Aşağıda verilen kelimeleri zıt anlamlarıyla örnekteki gibi eşleştiriniz.

yaklaşmak	almak
büyük	üzüntü
sevinç	uzaklaşmak
vermek	küçük
yakın	uzak

Örnek soru 10 ikinci sınıf Türkçe dersi Oyun ve Spor temasına ait bir sorudur. Soruda zıt anlamlı kelimelerin eşleştirilmesi istenmiştir. Cevaplar öncüllerin iki katı olması gerekirken cevaplar öncüllerle eşit sayıda verilmiştir. Bu da şans başarısını ciddi anlamda arttırmaktadır. Bu durumda soru, bilen ve bilmeyeni ayırt etmemektedir. Ayrıca eşleştirme yapılması için herhangi bir alfabetik işaret veya sayı verilmemiştir.

1.f. Kitaplarda kısa cevap soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtında için içerik analizi yapılmış ve veri toplama aracı olarak kullanılan kontrol listesine göre frekans ve yüzde tabloları oluşturulmuştur.

Çizelge 20

Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Ünite Sonu Kısa Cevaplı Sorularına İlişkin Bulgular

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Alt düzey beceriyi ölçüyor mu?	Tek bir eylem içeriyor mu?	Sorunun yalnızca bir cevabı mı var?	Soru bilgiyi mi ölçüyor?
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	15. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	8. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	5. soru	√	√	√	√
	8. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 2 ÇALIŞMA KİTABI	14. soru	√	√	√	X
	4. soru	√	√	X	√
ÜNİTE 2 ÇALIŞMA KİTABI	5. soru	√	√	X	√
	7. soru	√	√	X	√
	9. soru	√	√	X	√
	10. soru	√	√	X	√
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	2. soru	√	X	√	√
	10. soru	√	√	√	√
	14. soru	√	X	√	√
	16. soru	√	√	X	√
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	4. soru	X	X	√	√
	10. soru	√	√	X	√
	11. soru	√	√	√	√
ÜNİTE 5 ÇALIŞMA KİTABI	13. soru	X	√	X	X
	5. soru	√	√	√	√
	9. soru	√	√	X	√
	10. soru	√	√	X	√

Çizelge 20 (devam)

Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Ünite Sonu Kısa Cevaplı Sorularına

İlişkin Bulgular

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Alt düzey beceriyi ölçüyor mu?		Tek bir eylem içeriyor mu?		Sorunun yalnızca bir cevabı mı var?		Soru bilgiyi mi ölçüyor?	
ÜNİTE 6 DERS KİTABI	4. soru	√		√		√		√	
	8. soru	√		√		X		√	
	10. soru	√		√		√		√	
	12. soru	√		√		√		√	
ÜNİTE 6 ÇALIŞMA KİTABI	2. soru	√		√		√		√	
	5. soru	√		√		X		√	
	10. soru	√		√		X		√	
ÜNİTE 6 ÇALIŞMA KİTABI	13. soru	√		√		√		√	
	14. soru	√		√		√		√	
TOPLAM		f	2	f	3	f	13	f	4
		%	6	%	10	%	43	%	13

Çizelge 20'de görüldüğü gibi dördüncü sınıf matematik dersi kısa cevaplı sorular incelendiğinde; soruların f:3' ünün (%10) tek eylem içermediği; f:13' ünün (%43) sadece bir cevabının olmadığı; f:4' ünün (%13) bilgiyi ölçmediği ve de f:2' sinin (%6) alt düzey beceriyi ölçmediği görülmüştür. Alt düzey zihinsel beceriler içerisinde bilme, anlama, uygulama vb. türü sorularda yer almaktadır. Bu sebeple bilgi basamağına farklı bir ölçüt olarak değerlendirmede yer verilmiştir. Genel olarak sorulara bakıldığında soru düzeylerinin yaşa, kazanıma ve ünitenin kapsamına uygun olduğu görülmüş fakat çoktan seçmeli soru yazımında dikkat edilmesi gereken ölçütlerin dışına çıktığı belirlenmiştir. Kısa cevaplı soruların büyük oranda alt düzey beceriyi ölçtüğüne dair bulgu Morgil ve Yılmaz (2001) tarafından yapılan "Kimya Eğitiminde Farklı Madde Türlerinin Psikometrik Özellikleri ve Öğrenci Başarısı Bakımından Karşılaştırılması" adlı çalışma ile örtüşmektedir.

Örnek Soru 11:

4. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerin zıt anlamlarını noktalı yerlere yazınız.

Beni çok üzdü.

.....

Yemeği hızlı yeme

.....

Beyaz elbise ona çok yakışır

.....

Örnek soru 11 üçüncü sınıf Türkçe dersi "Sevgi" temasına ait bir sorudur. Kısa cevap soru türünde sorulan bu soruda, altı çizili kelimelerin zıt anlamlılarını boşluğa yazmaları istenmiştir fakat bırakılan boşluk çok uzun tutulmuştur. Öğrenci soruyu yanlış anlayıp yeni bir cümle kurabilir. Bu açıdan soru açık ve anlaşılır değildir.

Örnek Soru 12:

13 Meral, iki ayakkabının fiyatlarını karşılaştırdı ve fiyatları göstermek için bir tablo çizdi. Tabloya göre hangi ayakkabı daha pahalıdır?

Tablo: Ayakkabı Fiyatları

Ayakkabı	Fiyat
A	115 TL
B	151 TL

Örnek soru 11 üçüncü sınıf matematik dersi "Şekiller ve Sayılar" ünitesine ait örnek sorudur. Soruda ayakkabı fiyatlarını tablo halinde göstermiş ve hangi ayakkabının daha pahalı olduğu sorulmuştur. Bu soru üçüncü sınıf seviyesine göre çok basit düzeyde sorulmuştur. Soruda sayıların karşılaştırılması amaçlanmış fakat tablo halinde verilmesi gereksiz olmuştur. Bu bilgiye ulaşmak için tablo çizmeye gerek yoktur.

Araştırmanın ikinci alt amacı olan, "Psikometrik özellikler bakımından ünite sonu değerlendirme sorularının (sıralanışı, seçeneklerin yazılışı, kurallı cümle olup olmama durumu gibi) özellikleri arasında ilişki var mı? sorusunun yanıtı için ki-kare uyum analizi yapılmıştır.

Ki-kare analizi non-parametrik bir uyum analizidir. Araştırmada yapılan analiz için ki-kare testi analizlerinde tüm ikinci alt amaç ölçütlerine göre yapılan sorgulamada ki-kare manidarlık düzeyinin ($p > .05$) olması sebebiyle uyuma rastlanmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bulgulara ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Çizelge 21

Soru Türlerine Göre Ki-kare Uyum İyiliği Analizine İlişkin Bulgular

Soru Türleri	Değer	S	p
Açık uçlu	126,000	117	,269
Boşluk doldurma	31,633	25	,169
Çoktan seçmeli	53,667	48	,266
Doğru-yanlış	18,181	18	,444
Eşleştirme	2,000	20	,157
Kısa cevaplı	12,250	20	,426

Çizelge 21' de görüldüğü gibi tüm derslerin ünite sonu değerlendirme soruları içinde yer alan bütün soru türlerinin ölçütleri dikkate alınarak ki-kare uyum analizi sonucunda ölçütlerin tamamı arasında $p < .05$ düzeyinde manidar bir ilişki bulunmamaktadır. Analiz sonucunda kitaplarda soru yazımında temel alınması gereken literatür destekli soru türleri ölçütlerinin göz ardı edildiğini ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca, alanında uzman soru yazarlarının kitaplarda yer alacak soruların hazırlanmasında görevli olan komisyonda mutlaka bulunmaları gerektiğini göstermektedir. Çünkü literatürde bilinen bilgilerin öğrencilere verilen ders kitaplarında mutlaka tüm özellikleri ile yer alması gerekir. Öğrenci tüm özellikleri tam anlamıyla taşıyan bir soruya cevap verebilir. Eksik ve yanlış yazılan sorular öğrencinin bilmediğini tam anlamıyla ortaya çıkarmayabilir. Bu nedenle ölçülmek istenen bilgiler doğru yazılmış soru ile ölçülmelidir.

Soruların öğrenciler tarafından yanıtız kalmasının sebebi sadece öğrenci bilgi ve seviyesinin yetersizliği değil soru türünün de uygun şekilde ifade edilmemesi şeklinde yorumlanabilir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

SONUÇ

1.a. Kitaplarda açık uçlu soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtında ikinci sınıf Türkçe dersi açık uçlu soruların yarısının üst düzey becerileri ölçmediği ve yoruma açık olduğu; yarısından azının anlaşılır bir dille yazılmadığı görülmektedir. Dördüncü sınıf Türkçe dersi açık uçlu soruların yarısından azının üst düzey beceriyi ölçmediği, yoruma açık olmadığı ve anlaşılır bir dille yazılmadığı görülmüştür. Dördüncü sınıf matematik dersi açık uçlu soruların yarısından fazlasının üst düzey beceriyi ölçmediği, yoruma açık olmadığı ve tamamının da yazımının açık ve anlaşılır olduğu görülmüştür. Ayrıca tüm derslerde açık uçlu soruların puanlanabilmesi için rubrik hazırlanmadığı görülmüştür.

1.b. Kitaplarda boşluk doldurma soru yazımında yer alması gerekli ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtında üçüncü sınıf hayat bilgisi dersi boşluk doldurma sorularının tamamında tek eylem içerdiği, anahtar kelime sayısı ile boşluk sayısının aynı olduğu ve cevabın yoruma açık olmadığı; yarısından azında eşit sayıda boşluk bırakılmadığı görülmüştür. Dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi boşluk doldurma sorularının yarısından azının tek eylem içermediği, cevabın yoruma açık olduğu, boşlukların eşit uzunlukta olmadığı, eşit sayıda boşluk bırakılmadığı ve yarısından çoğunda anahtar kelime sayısı ile boşluk sayısının aynı olduğu görülmüştür. Dördüncü sınıf fen bilimleri dersi boşluk doldurma sorularının yarısından azının tek eylem içermediği ve cevapların yoruma açık olduğu; yarısından fazlasında aynı sayıda boşluk bırakılmadığı ve tamamında da boşlukların eşit uzunlukta olduğu görülmektedir.

1.c. Kitaplarda çoktan seçmeli soru yazımında yer alması gerekli ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtında ikinci sınıf Türkçe sorularının yarısından fazlasının seçeneklerinin alfabetik sıralamaya uygun dizilmediği, seçeneklerin çeldiriciliğinin aynı olmadığı; yarısından daha azında seçeneklerin uzunluklarının eşit olmadığı ve tamamında tek bir kazanımı ölçtüğü görülmektedir. Üçüncü sınıf Türkçe dersi çoktan seçmeli sorularının alfabetik sıralamaya uyması gereken sorularının tamamının seçeneklerinin alfabetik sıralamaya uygun dizilmediği; yarısından azında seçeneklerin eşit uzunlukta olmadığı, seçeneklerin çeldiriciliğinin aynı olmadığı, olumsuz sorulan sorularda

olumsuz ifadenin altının çizilmediği görülmüştür. Üçüncü sınıf fen bilimleri dersi çoktan seçmeli sorularının yarısından fazlasının seçeneklerinin alfabetik sıralamaya uygun dizilmediği, seçeneklerin çeldiriciliğinin aynı olmadığı ve tek bir kazanımı ölçmediği; yarısından azının matrise uygun dizilmediği ve olumsuz ifadelerin altının çizilmediği görülmüştür. Dördüncü sınıf fen bilimleri dersi çoktan seçmeli sorularının yarısından fazlasının seçeneklerinin alfabetik sıralamaya uygun dizilmediği ve seçeneklerin eşit uzunlukta olmadığı; matrise uygun dizilmesi gereken sorularda tamamının matrise uygun dizilmediği ve olumsuz sorulan soruların tamamında olumsuz ifadenin altının çizilmediği; yarısından azında seçeneklerin çeldiriciliğinin aynı olmadığı görülmüştür. Dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi çoktan seçmeli soruların yarısından fazlasında seçeneklerin alfabetik sıralamaya uygun dizilmediği; yarısından azında seçeneklerin çeldiriciliğinin aynı olmadığı ve eşit uzunlukta olmadığı; tamamında tek bir kazanımı ölçtüğü ve olumsuz ifade ile sorulan sorularda olumsuz ifadenin altının çizilmediği görülmüştür.

1.d. Kitaplarda doğru-yanlış soru yazımında yer alması gerekli ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtında ikinci sınıf hayat bilgisi doğru-yanlış sorularının tamamında tek eylem içermediği, yanlış cevap için doğrusunun istenmediği, doğru-yanlış ifadelerin kesinlik bildirmediği; yarısından fazlasında da doğru ve yanlış cevap sayısının eşit olmadığı görülmüştür. Üçüncü sınıf matematik dersi doğru-yanlış sorularının tamamında tek eylem içerdiği; yarısından fazlasında yanlış cevap için doğrusunun istenmediği ve doğru ve yanlış cevap sayısının eşit olmadığı; yarısının azında ise doğru ve yanlış ifadelerin kesinlik bildirmediği görülmüştür. Üçüncü sınıf fen bilimleri dersi doğru-yanlış sorularının tamamında yanlış cevap için doğrusunun istendiği; yarısının tek eylem içerdiği; yarısından fazlasında doğru ve yanlış cevap sayılarının eşit olmadığı ve yarısından azında doğru ve yanlış ifadelerin kesinlik bildirmediği görülmüştür.

1.e. Kitaplarda eşleştirme soruları yazımında yer alması gerekli ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtında ikinci sınıf matematik dersi eşleştirme sorularının tamamında seçenek sayısının ifade sayısının sayıca farklı olmadığı, kavramların benzer olduğu ve alfabetik işaretlerin kullanılmadığı; yarısından çoğunda seçenek sayısının beşten az olduğu görülmüştür. Üçüncü sınıf

matematik dersi eşleştirme sorularının tamamında kavramların benzer olduğu ve eşleştirmek için alfabetik işaretlerin olmadığı; yarısından fazlasında seçenek sayısının ifade sayısının en az iki katı olmadığı ve seçenek sayısının beşten az olduğu görülmüştür. Dördüncü sınıf matematik dersi eşleştirme sorularının tamamında kavramların benzer olduğu, eşleştirmek için alfabetik işaretlerin olmadığı, seçenek sayısının ifade sayısından manidar olarak farklı olmadığı ve seçenek sayısının beşten az olduğu görülmüştür.

1.f. Kitaplarda kısa cevaplı soruların yazımında yer alması gerekli ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtında dördüncü sınıf matematik dersi kısa cevaplı soruların yarısından azının alt düzey beceriyi ölçmediği, tek eylem içermediği, yalnızca bir cevabının olmadığı ve bilgiyi ölçmediği görülmüştür.

2. Araştırmanın ikinci alt amacı olan psikometrik özellikler bakımından değerlendirme soruları nasıldır? sorusunun yanıtında ilkökul ders kitaplarında yer alan test türlerinin psikometriye uygunluğunu belirlemek amacıyla yapılan ki-kare analizi sonucunda tüm derslerde ölçütlerin tamamı arasında manidar bir ilişki bulunmamıştır.

ÖNERİLER

1.a. Kitaplarda açık uçlu soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtında ikinci ve dördüncü sınıf Türkçe dersi ünite sonu açık uçlu sorularının büyük bir çoğunluğunun üst düzey becerileri ölçmediği; yoruma açık olduğu; anlaşılır bir dilde yazılmadığı ve tamamının puanlanabilmesi için bir rubrik hazırlanmadığı görülmüştür. Soru yazımında özellikle aynı yazı formatının kullanılması yanıt oranının artması için tavsiye edilir. Editörlerinin hassas incelemeler yapıp bu tür hataları barındırmayan sorularla öğrencileri ölçmesi ve değerlendirmesi gerekir. Birçok uzmanın çapraz okuma yapması da önerilir.

Dördüncü sınıf matematik dersi açık uçlu soruları incelendiğinde soruların yarısından fazlasının üst düzey beceriyi ölçmediği; yoruma açık olmadığı ve tamamında da rubrik olmadığı görülmüştür. Üst düzey zihinsel bir beceri olan sentez basamağındaki problem kurma soruları, psikometriye uygun sorulmuş fakat öğrencilerin problemi kurup çözecekleri alan bırakılmamıştır. Öğrenci alan

birakılmadığında yazma eylemi yerine akılda tutma davranışı sergilemekte bu durumda devam eden işlemlerde baştaki sayıları unutmasına ya da yanlış hatırlamasına neden olmaktadır. Yapabileceği bir soruda boş alan bırakılmamasından doğan yanlış cevap verme durumuna düşmektedir. Bu sebeple uygun cevap alanının bırakılması önerilebilir.

Grafik oluşturma sorularında da öğrencilerden oluşturulan grafiği defterlerine çizmeleri istenmiştir. Öğretmen hem kitap hem de defter kontrolünü bir arada yapmak zorunda kalmaktadır. Bazı sorularda da sorular bölünmüş ve devamı başka sayfada yer almış ve cevaplarının da farklı bir sayfada yapılması istenmiştir. Bu durum soru bütünlüğünü bozmaktadır. Bu sebeple ölçmenin yapılabilmesi için bir sorunun cevabının soruyla aynı sayfada olması önerilir.

Üçüncü ve dördüncü sınıf fen bilimleri dersi ünitelerinde açık uçlu soruları değerlendirmek için rubrik hazırlanmamıştır. İkinci ve üçüncü sınıf fen bilimleri dersi ünitelerinde sorular üst düzey beceriyi ölçmemektedir ve genel anlamda bilgi basamağında sorulmuştur. Soruların fen bilimleri gibi daha anlaşılabilirliği düşük derslerde daha çok düşünmeye sevk eden türden yazılması önerilir.

1.b. Kitaplarda boşluk doldurma soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtında dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi boşluk doldurma sorularına bakıldığında soruların büyük kısmında anahtar kelime sayısı ile boşluk sayısının aynı olduğu ve bu soruların da çok az bir kısmında bu özelliğin aranmadığı görülmüştür. Sorular incelendiğinde ikinci ve beşinci üniteye yer alan boşluk doldurma sorularında yer alan birtakım cümleler ipucu olacak kelimelerle bittiği görülmüştür. Bu durumda bilmeyen öğrencilerin de soruyu rahatlıkla yapmasına neden olmaktadır. Sorunun cevabının sorunun içine gizlenmesi sorunun çoğu öğrenci tarafından cevaplanmasına neden olmaktadır. Anahtar kelimelerin birbiri ile bağlantılı kavramlar olması gerekmektedir. Soruların kalıcı öğrenmeyi sağlaması için soru yazımında kullanılacak kelimelerin seçilmesinde ve devamında gelen kelimelerin ipucu olmaması için cümlenin devamının çok dikkatli şekilde yazılması tavsiye edilir.

Dördüncü sınıf fen bilimleri dersi boşluk doldurma sorularına bakıldığında soruların birkaçının cevabının yoruma açık olduğu; tamamında boşlukların eşit

uzunlukta olduğu ve yarısından fazlasında aynı sayıda boşluk bırakılmadığı görülmüştür. Soru yazarlarının bu hususa dikkat etmesi ve sorunun sadece bilen öğrenciler tarafından cevaplanacak şekilde yazılması önerilir.

Üçüncü sınıf Türkçe dersi sorularına bakıldığında "Atatürk" temasına ait bir soruda anahtar kelime ve boşluk sayısının üçer tane olduğu görülmüştür. Anahtar kelimelerden "Selanik'te" kelimesi hiçbir boşluğa cevap olarak gelmediği görülmüştür. Doğru bir ölçme ve değerlendirme yapılabilmesi için soru yazarlarının psikometri eğitimi almaları ve psikometriye uyan sorular yazmaları önerilir.

1.c. Kitaplarda çoktan seçmeli soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtında ikinci sınıf Türkçe dersi çoktan seçmeli sorularının büyük çoğunluğunda ve üçüncü sınıf Türkçe dersi çoktan seçmeli soruların tamamında seçeneklerin alfabetik sıralamaya uymadığı; soruların büyük çoğunluğunun seçeneklerin çeldiriciliğinin aynı olmadığı görülmüştür. Bu soruları hazırlayanlar ve kitapları inceleyen komisyon üyeleri uzman kişiler olduklarından bu konuda daha dikkatli olmaları gerekmektedir. Öğrencinin bilgisini daha iyi yansıtmaya adına bu kişilerin soru yazımına daha çok hassasiyet göstermeleri önerilir.

Üçüncü sınıf fen bilimleri dersi çoktan seçmeli soruları incelendiğinde alfabetik sıralama gerektiren çoktan seçmeli soruların büyük bir kısmında seçeneklerin alfabetik sıralamaya uymadığı; matrise uygun dizilmesi gereken soruların bir kısmının matrise uymadığı görülmüştür. Bilgiyi yanlış vererek öğretmek ölçme ve değerlendirmeye aykırı bir durumdur. Öğrenme doğru ifadelerle pekiştirilmelidir. Bundan dolayı öğrencilerde olumlu duygular uyandırmak ve daha kalıcı bilgi sağlamak amacı ile soruların olumlu ifade ile sorulması, olumsuz ifade ile sorulan soruların testin çok az bir kısmında yer alması önerilir. Sorularda doğru cevaplar iki seçenek üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu da şans başarısını arttıran bir durumdur. Bunun yanı sıra soruların şıklarının bazen yan yana bazen de alt alta sıralanması da ayrıca psikometriye aykırı bir durum olarak belirlenmiştir. Özellikle ilkökul öğrencileri bilgilerini inşa ederken algıları ile oynamak yerine kalıcı bilgi sağlayacak şekilde soruların sorulması tavsiye edilir.

Dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi çoktan seçmeli sorular incelendiğinde soruların büyük bir kısmının seçeneklerinin yarısından azının seçeneklerinin eşit uzunlukta olmadığı ve seçeneklerinin çeldiriciliğinin aynı olmadığı ve olumsuz ifadelerle sorulan soruların tamamında olumsuz ifadenin altının çizilmediği görülmüştür. Ünitelerde yer alan bu soruların cevap şıklarının eşit dağılım göstermesi ve cevapların aynı seçeneklerin üzerinde yoğunlaşmaması tavsiye edilir.

Soru örneklerine bakıldığında ise bazı soruların çoktan seçmeli soru türünde sorulmasına rağmen boşluk doldurulması istenmiş ve bazılarında da neden o seçeneği seçtiklerine dair açıklama yapılması istenmiştir. Dördüncü sınıf fen bilimleri dersi “Mikroskopik Canlılar ve Çevremiz” ünitesine ait örnek soruda insanların çevreye olumsuz etkileri sorulmuş ve doğru şık uzun tutularak dikkat çekilmiştir. Fakat diğer seçenekler çeldirici rolü üstlenmemiştir. Soruda mantık hatası vardır bu da öğrencide karmaşa yaratmıştır. Yanlış sorularak öğrencinin kafası karıştırılmış ve neyi ne kadar öğrendiği tespit edilmesi zor bir durum ortaya çıkmıştır. Doğru bir ölçme ve değerlendirme yapılabilmesi için soru yazarlarının ve de kitap komisyon üyelerinin ders kitaplarındaki bu soruları daha dikkatli incelemeleri önerilir.

1.d. Kitaplarda doğru-yanlış soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtında ikinci sınıf hayat bilgisi dersi doğru-yanlış yarısından fazlasında doğru-yanlış dağılımının eşit olmadığı ve tamamında da doğru ifadelerin kesinlik bildirmediği görülmüştür. Doğru-yanlış türünde hazırlanan sorular, soru yazarlarına birçok konuyu kapsamamasından dolayı avantaj sağlar fakat sorunun cevabının "yanlış" olarak cevaplanması durumunda yanlış ifadenin doğrusunun istenmemesi öğrencinin o soruyu gerçek anlamda öğrendiğini göstermemektedir. Öğrenci o soruyu rastgele cevaplamış olabilir veya niye o cevabı verdiğiinden de emin olmayabilir. Boşluk doldurma sorularının geniş bir kapsam geçerliliği avantajının bulunması doğrusunun istenmemesi durumunda dezavantaja dönüşmektedir. Öğrencinin konuyu öğrenme durumu yanlış ifadelerle ölçülmeye çalışılırsa bu durum öğrencinin gereksiz bir bilgi birikimine sahip olmasına neden olacaktır. Sorunun yanlış olarak sorulması ve dağılımın eşit olmaması gibi durumlar bu soru türünün avantajlı yönünü dezavantaja

dönüştürebileceğinden dolayı soru yazarlarının bu konuya daha çok dikkat etmeleri tavsiye edilir.

Örnek sorular incelendiğinde ise doğru ve yanlış ifadelerin eşit olmaması sorunun psikometriye uygun olmadığını göstermektedir. Ayrıca birinci ifadede "Nokta cümlelerin sonuna konur." denilmiş ve cümlelerin sonuna da nokta konulmuştur. Dolayısıyla ifade aynı zamanda ipucu olmuş ve kendi kendini cevaplamıştır. Bu tip sorular amaca hizmet edememekte ve sağlıklı bir şekilde değerlendirme yapılmasına olanak sağlamamaktadır. Bu nedendir ki sağlıklı bir ölçme ve değerlendirme yapılabilmesi için soru yazarlarının bu konuya hâkim kişiler içerisinde seçilmesi ve soru yazarlarının gerçekten bu alanda uzman kişilerden oluşturulması önerilir.

1.e. Kitaplarda eşleştirme soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtında ders kitapları incelendiğinde büyük çoğunluğunda sınıf düzeylerindeki eşleştirme sorularının tamamında kavramların benzer olduğu görülmüştür. Eşleştirme soru türlerinde eşleştirilecek çeldiricilerin sayıları beşten fazla olması gerekirken çoğu testlerde beşten az olduğu görülmektedir. Bu da eşleştirme sorularını çoktan seçmeli sorular gibi beş ya da daha az seçenek arasından bir seçim gerektirecek duruma getirmiştir. Bu durum şans başarısını büyük oranda arttırmaktadır ve ayrıca da öğrenciyi çok düşünmeden soruyu cevaplama yoluna itecektir. Kalıcı öğrenmeler doğru sorular sorularak tespit edilmelidir fakat incelemeler sonucunda ilkökul düzeyinde hazırlanan soruların bile bir sürü mantık hatası, eksiklikler ile öğrencinin karşısına çıkması öğrencinin gerçekten bir bilgiyi kalıcı olarak öğrenmesine engel olmaktadır. Bu nedendir ki bilginin temelini oluşturan ilkökul düzeyinde kitaplar için soru yazan uzmanların ve bu kitapları baskıdan önce incelemekle sorumlu olan kişilerin bu konuda daha hassas davranmaları önerilir.

Örnek sorular incelendiğinde ise ikinci sınıf matematik dersine ait bir eşleştirme sorusunda cevaplar öncüllerin sayıca fazla olmadığı tespit edilmiştir. İkinci sınıf Türkçe dersi "Oyun ve Spor" temasına ait örnek soruda da zıt anlamlı kelimelerin eşleştirilmesi istenmiştir. Cevaplar öncüllerden daha fazla olması gerekirken eşit sayıda verilmiştir. Bu da şans başarısını ciddi anlamda attırıştır. Soru bilen ve bilmeyeni ayırt etmemektedir. Ayrıca eşleştirme

yapılması için herhangi bir alfabetik işaret veya sayı verilmemiştir. İlkokul öğrencilerinin algıları ile oynanması yerine onlara kalıcı bilgi edinmelerini pekiştirecek sorular hazırlanıp kitaplara koyulması tavsiye edilir.

1.f. Kitaplarda kısa cevap soru yazımında yer alması gerekli görülen ölçütlere ne oranda uyulmuştur? sorusunun yanıtında dördüncü sınıf matematik dersi kısa cevaplı sorular incelendiğinde soruların büyük bir kısmının alt düzey beceriyi ölçtüğü görülmüştür. İlkokul öğrencilerinin zihni yanlış anlamalara çok müsaittir. Bu nedenle de soruların karmaşık halinden kurtarılıp daha açık ve anlaşılır halde sorulması önerilir.

2. Psikometrik özellikler bakımından ünite sonunda yer alan değerlendirme soruları doğru bir şekilde sıralanmış mıdır?; Soru seçeneklerinin yazılışı (dizilişi?) matrise uygun mudur?; Soruda yer alan cümleler, Türkçenin cümle yapısına uygun olarak kurallı bir şekilde oluşturulmuş mudur?; Soruların geçerliği, güvenilirliği ve kullanılabilirliği gerekli düzeyde midir? gibi durumlar incelendiğinde kitap yazarlarına ve program geliştiricilerine öğrencinin seviyesine uygun üst düzey zihinsel becerileri daha çok yordayan, bütün taksonomik bilgileri içinde barındıran değerlendirme, tema ve ünite soruları yazmaları önerilir. Soru yazımı için kurum ya da komisyonların oluşturulması, ortak bir soru yazım dilinin belirlenmesi önerilir. Soru yazım ekibindeki kişilerin de ölçme ve değerlendirme alanında maksimum bilgiye sahip olması tavsiye edilir.

KAYNAKLAR

- Akyıldız, M. ve Karadağ, N. (2018). Farklı soru türlerinin güçlük ve ayırt edicilik düzeylerinin incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*. 4(1), 112-122.
- Alkan, M. (2013). PISA 2009 Okuma becerileri açık uçlu sorularının puanlanmasında genellenebilirlik kuramındaki farklı desenlerin karşılaştırılması (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Arda, D. (2009). *İlköğretim sınıf öğretmenlerinin 2005 öğretim programı ekseninde ölçme ve değerlendirme alanındaki yeterlilik ve görüşlerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Arslan, Z. (2015) *Üçüncü sınıf fen bilimleri ders ve çalışma kitabı 2. kitap*. Ankara: İpekyolu Yayıncılık.
- Arslan, Z. (2015). *Üçüncü sınıf fen bilimleri ders ve çalışma kitabı 3. kitap*. Ankara: İpekyolu Yayıncılık.
- Arslan, Z. (2015). *Üçüncü sınıf fen bilimleri ders ve çalışma kitabı 1.kitap*. Ankara: İpekyolu Yayıncılık.
- Aslanoğlu, A. E. ve Kutlu, Ö. (2003). Öğretimde sunu becerilerinin değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı (rubrik) kullanılmasına ilişkin bir araştırma. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*.36 (1-2).
- Bahar, M., Nartgün, Z., Durmuş, S.ve Bıçak, B. (2014). *Geleneksel – tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme teknikleri öğretmen el kitabı*. (6. Baskı) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Başol, G. (2013). *Eğitimde ölçme değerlendirme (gözden geçirilmiş ikinci baskı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bayram, E. (2011). *Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterliliklerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Bayram, G. ve Alpegemen, S. (2016). *Dördüncü sınıf fen bilimleri ders ve çalışma kitabı 2. kitap*. Ankara: Sevgi Yayıncılık.

- Bayram, G. ve Alpegemen, S. (2016). *Dördüncü sınıf fen bilimleri ders ve çalışma kitabı* 3. kitap. Ankara: Sevgi Yayıncılık.
- Bayram, G. ve Alpegemen, S. (2016). *Dördüncü sınıf fen bilimleri ders ve çalışma kitabı* 1. kitap. Ankara: Sevgi Yayıncılık.
- Berberoğlu, G. (2011). Cito Türkiye genel dönem sınavları. *Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama*. Ekim – Kasım - Aralık, 10-16.
- Bıyıklı, H. ve Öztaş, Y. (2016). *İkinci sınıf Türkçe ders ve çalışma kitabı* 2. kitap. Ankara: Doku Yayıncılık.
- Bıyıklı, H. ve Öztaş, Y. (2016). *İkinci sınıf Türkçe ders ve çalışma kitabı* 1. kitap. Ankara: Doku Yayıncılık.
- Bıyıklı, H. ve Öztaş, Y. (2016). *İkinci sınıf Türkçe ders ve çalışma kitabı* 3. kitap. Ankara: Doku Yayıncılık.
- Bilgeç, İ. (2016). *Açık uçlu soruların kullanıldığı matematik sınavlarının ölçme ve değerlendirme perspektifinden incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi).
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Bozbey, S., vd. (2016). *Dördüncü sınıf Türkçe ders ve çalışma kitabı* 1. kitap. Ankara: Özgün Matbaacılık.
- Bozbey, S., vd. (2016). *Dördüncü sınıf Türkçe ders ve çalışma kitabı* 2. kitap. Ankara: Özgün Matbaacılık.
- Bozbey, S., vd. (2016). *Dördüncü sınıf Türkçe ders ve çalışma kitabı* 3. kitap. Ankara: Özgün Matbaacılık.
- Büyüköztürk vd., (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (7. Baskı) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Canibey, K. (2013). *Yeni matematik programında benimsenen ölçme ve değerlendirme anlayışının 9. sınıf matematik ders kitaplarına yansımalarının incelenmesi* (Yüksek Lisans tezi).
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Cebir-Şahin, S., Bayram, Ö. ve Midilli, A. (2016). *Dördüncü sınıf sosyal bilgiler ders ve çalışma kitabı* 1. kitap. Ankara: Koza Yayıncılık.
- Cebir-Şahin, S., Bayram, Ö. ve Midilli, A. (2016). *Dördüncü sınıf sosyal bilgiler ders ve çalışma kitabı* 2. kitap. Ankara: Koza Yayıncılık.

- Cebir-Şahin, S., Bayram,Ö. ve Midilli, A. (2016). *Dördüncü sınıf sosyal bilgiler ders ve çalışma kitabı* 3. kitap. Ankara: Koza Yayıncılık.
- Coşkuntürk, N., Göğün, Y ve Baykal-Yelli, B. (2016). *Üçüncü sınıf matematik ders ve çalışma kitabı* 1. kitap. (1. Baskı) Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Coşkuntürk, N., Göğün, Y ve Baykal-Yelli, B. (2016). *Üçüncü sınıf matematik ders ve çalışma kitabı* 2. kitap. (1. Baskı) Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Coşkuntürk, N., Göğün, Y ve Baykal-Yelli, B. (2016). *Üçüncü sınıf matematik ders ve çalışma kitabı* 3. kitap. (1. Baskı) Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Çeçen, M.,A. ve Kurnaz, H. (2015). Ortaokul Türkçe dersi öğrenci çalışma kitaplarındaki tema değerlendirme soruları üzerine bir tartışma. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*. 7(2),11-33.
- Demirtaşlı, R. N. (Ed). (2014). *Eğitimde ölçme değerlendirme*. (3. Baskı) Ankara: Edge Akademi.
- Doğan, S. (2012). *Kavram haritası ve yapılandırılmış grid tekniğinin çoktan seçmeli testlerde karşılaştırılması* (Yüksek Lisans tezi).
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Erhan, G. (2016). *Üçüncü sınıf Türkçe ders ve çalışma kitabı* 1.kitap. İzmir: Kartopu Yayıncılık.
- Erhan, G. (2016). *Üçüncü sınıf Türkçe ders ve çalışma kitabı* 2. kitap.İzmir: Kartopu Yayıncılık.
- Erhan, G. (2016). *Üçüncü sınıf Türkçe ders ve çalışma kitabı* 3. kitap. İzmir: Kartopu Yayıncılık.
- Gelbal, S. ve Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 135-145.
- Gezmiş, T. A. (2016). *İkinci sınıf matematik ders ve çalışma kitabı* 1.kitap. Ankara: Ada Matbaacılık.
- Gezmiş, T. A. (2016). *İkinci Sınıf matematik ders ve çalışma kitabı* 2.kitap. Ankara: Ada Matbaacılık.

- Gezmiş, T. A. (2016). *İkinci sınıf matematik ders ve çalışma kitabı* 3.kitap. Ankara: Ada Matbaacılık.
- Göçer, A. (2008). İlköğretim Türkçe ders kitaplarının ölçme ve değerlendirme açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.11(1)*. 197-210.
- Gutierrez, O. D. ve Vignoles, A., F. (2014). Social mobility and the importance of networks:Evidencefor Britain.
- Güler, N. (2014). *Eğitimde ölçme değerlendirme*. (6. Baskı) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Gülersoy, A. E. (2013). İdeal ders kitabı arayışında sosyal bilgiler ders kitaplarının bazı özellikler açısından incelenmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education.2(1)*.
- Gültekin, S.(2014). *Performans dayanaklı değerlendirme*. R, Nukhet Demirtaşlı (Ed). *Eğitimde Ölçme Değerlendirme (S. 181)*. Ankara: Edge Akademi Yayıncılık
- Güneş, A. (2007). *Sınıf öğretmenlerinin kendi algularına göre ölçme ve değerlendirme yeterlilikleri* (Yüksek Lisans tezi).
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
<http://www.osym.gov.tr/belge/1-23308/yazili-sinav-acik-uclu-sorularla-sinav>
- Kadayıfçı, H. (2001). *Lise 3. sınıfındaki öğrencilerin kimyasal bağlar konusundaki yanlış kavramlarının belirlenmesi ve yapılandırmacı yaklaşımın yanlış kavramların giderilmesi üzerine etkisi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Kapulu, S. ve Bayram, Ö. (2016) *Üçüncü sınıf hayat bilgisi ders ve çalışma kitabı* 1. kitap. Ankara: Sevgi Yayıncılık.
- Kapulu, S. ve Bayram, Ö. (2016) *Üçüncü sınıf hayat bilgisi ders ve çalışma kitabı* 2. kitap. Ankara: Sevgi Yayıncılık.
- Kapulu, S. ve Bayram, Ö. (2016) *Üçüncü sınıf hayat bilgisi ders ve çalışma kitabı* 3. kitap. Ankara: Sevgi Yayıncılık.
- Karabıyık, E. Ü. (2016). *İkinci sınıf hayat bilgisi ders ve çalışma kitabı* 3. kitap. Ankara: Evren Yayıncılık.

- Karabiyik, E. Ü. (2016). *İkinci sınıf hayat bilgisi ders ve çalışma kitabı* 1. kitap. Ankara: Evren Yayıncılık.
- Karabiyik, E. Ü. (2016). *İkinci sınıf hayat bilgisi ders ve çalışma kitabı* 2. kitap. Ankara: Evren Yayıncılık.
- Karasar, N. (2015). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
- Karataş, F. Ö. , Köse, S. ve Coştu, B. (2003). Öğrenci yanılgılarını ve anlama düzeylerini belirlemede kullanılan iki aşamalı testler. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,13(1), 54-69.
- Koçdar, S., Karadağ, N., Şahin, M.,D. ve Karadeniz, A. (2016). Uzaktan eğitimde çoktan seçmeli soruların güçlük ve ayırt edicilik değerlerinin soru türlerine göre incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 32(1). 168-184.
- Komisyön. (2016). *Üçüncü sınıf fen bilimleri ders ve çalışma kitabı* 1. kitap. (1. Baskı) Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Komisyön. (2016). *Üçüncü sınıf fen bilimleri ders ve çalışma kitabı* 2. kitap. (1. Baskı) Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Komisyön. (2016). *Üçüncü sınıf fen bilimleri ders ve çalışma kitabı* 3. kitap. (1. Baskı) Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Komisyön.(2016). *Dördüncü sınıf fen bilimleri ders ve çalışma kitabı* 2. kitap. (1. Baskı) (Ankara): Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Komisyön. (2016). *Dördüncü sınıf fen bilimleri ders ve çalışma kitabı* 3. kitap. (1. Baskı) Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Komisyön. (2016). *Dördüncü sınıf fen bilimleri ders ve çalışma kitabı* 1. kitap. (1. Baskı) Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Krippendorff, K. (2004). Content analysis: An introduction to its methodology (2nded.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Kubiszyn, T. ve Borich, G. (1996). Educational testing and measurement. John Wiley & Sons, INC.
- Kutlu, Ö. (1999). İlköğretim Okullarındaki Türkçe Ders Kitaplarındaki Okuma Parçalarına Dayalı Olarak Hazırlanmış Sorular Üzerine Bir İnceleme. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 23(111),14-20.

- Küçük, Ö. ve Karapınar, D. (2016). *Üçüncü sınıf matematik ders ve çalışma kitabı* 1. kitap. (2016). Ankara: Evrensel İletişim Yayıncılık.
- Küçük, Ö. ve Karapınar, D. (2016). *Üçüncü sınıf matematik ders ve çalışma kitabı* 2. Kitap. Ankara: Evrensel İletişim Yayıncılık.
- Küçük, Ö. ve Karapınar, D. (2016). *Üçüncü sınıf matematik ders ve çalışma kitabı* 3. kitap. (2012). Ankara: Evrensel İletişim Yayıncılık.
- Minez, T. (2012). *Piyano eğitiminde rubrik ile geleneksel ölçme - değerlendirme yöntemlerinin karşılaştırılması* (Yüksek Lisans tezi).
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Morgil, İ. ve Yılmaz, A. (2001). Kimya Eğitiminde Farklı Madde Türlerinin Psikometrik Özellikleri ve Öğrenci Başarısı Bakımından Karşılaştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 20, 111-116.
- ÖSYM, (2015). Türkiye Cumhuriyeti Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı. <http://www.osym.gov.tr/TR,721/yazili-sinav-acik-uclu-sorularla-sinav-04022015.html> adresinden 07.07.2017 tarihinde edinilmiştir.
- Özçelik, D., A. (2011). *Ölçme ve değerlendirme*. (4. Baskı). Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Özçelik, D., A. (2005). *Test hazırlama kılavuzu*. (3. Baskı). Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Öztürk, M. (Ed). (2005). *Ölçme ve değerlendirme*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Pilav, S. ve Oğuz, M. M. (2013). Türkçe ders kitaplarında yer alan metin türleri üzerine bir araştırma. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 3(2)
- Şenyurt, C. ve Karakuyu, E. (2016). *Dördüncü sınıf matematik ders ve çalışma kitabı* 1. kitap. Ankara: Dikey Yayıncılık.
- Şenyurt, C. ve Karakuyu, E. (2016). *Dördüncü sınıf matematik ders ve çalışma kitabı* 2. kitap. Ankara: Dikey Yayıncılık.
- Şenyurt, C. ve Karakuyu, E. (2016). *Dördüncü sınıf matematik ders ve çalışma kitabı* 3. kitap. Ankara: Dikey Yayıncılık.
- Taşdemir, F ve Ekinci-Çelikpazu, E. (2017). Beşinci sınıf Türkçe ders kitabında yer alan tema değerlendirme sorularının incelenmesi, *ISLET* 3.

- Uluslararası Dil Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu, Roma, İtalya, 20-24 Nisan, pp.63-63.
- Taşdemir, F. ve Akyüz, M. (2016). Üçüncü sınıf hayat bilgisi ders kitabında yer alan tema değerlendirme sorularının psikometrik açıdan incelenmesi, VI. uluslararası Eğitimde Araştırmalar Kongresi, Rize, Türkiye, 13-15 Ekim, pp.59-69.
- Tekin, H. (2015). *Eğitimde ölçme değerlendirme*.(22. Baskı) Ankara: Yargı Yayınları.
- Tekindal, S. (2002). *Okullarda ölçme ve değerlendirme yöntemleri*. (6. Baskı) Ankara: Evrim Yayınevi
- Thorndike, R. M. (2005). *Measurement and evaluation in psychology and education*. *New York : Macmillan*.
- Tuncel, T. (2013). *İlköğretim okullarında uygulanan ölçme ve değerlendirme çalışmaları üzerine bir araştırma* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Turgut, M. F. ve Baykul, Y. (2014). *Eğitimde ölçme değerlendirme*. (6. Baskı) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Üstüner, A. ve Şengül, M. (2004). Çoktan seçmeli test tekniğinin Türkçe öğretimine olumsuz etkileri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.14(2), 197-208.
- Yalçın, M. (2012). Lise kimya öğretiminde kullanılan farklı (yazılı) ölçme türlerinin çözümleri konusunda öğrencilerin başarılarını değerlendirmedeki güvenilirlikleri (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Yeşilyaprak, B. (Ed). (2002). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi*. (1. Baskı)Ankara: Pegem A Yayıncılık.

EKLER

Ek- 1

Dördüncü Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma tartışmaya açık mı?		Yazımı açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
ÜNİTE 4	1. soru	√		X		√		X	
ÜNİTE 7	1. soru	√		X		√		X	
	2. soru	√		X		√		X	
TOPLAM		f	3	f	3	f	3	f	3
		%	100	%	100	%	100	3	100

Ek -2

İkinci Sınıf Türkçe Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?
TEMA 1	2. soru	√	X	√	X
	3. soru	√	√	√	X
	4. soru	√	X	√	X
	5. soru	X	√	√	X
	6. soru	X	X	√	X
TEMA 2	1. soru	X	X	√	X
	2. soru	X	X	√	X
	3. soru	X	X	√	X
	4. soru	√	√	√	X
TEMA 3	1. soru	X	√	X	X
	2. soru	√	X	√	X
	4. soru	√	√	√	X
	7. soru	√	√	√	X
TEMA 4	1. soru	X	X	√	X
	2. soru	X	X	√	X
	3. soru	X	X	√	X
	4. soru	√	√	√	X
	5. soru	X	√	X	X
	6. soru	√	√	√	X
	7. soru	√	√	√	X
TEMA 5	1. soru	X	X	√	X
	2. soru	X	X	√	X
	3. soru	X	X	√	X

Ek -2 (Devam)

İkinci Sınıf Türkçe Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
TEMA 5	4.soru	√	√	√	√	√	√	X	X
	5. soru	X	√	√	√	√	√	X	X
	6. soru	X	√	√	√	√	√	X	X
TEMA 6	1. soru	√	√	√	√	√	√	X	X
	4. soru	√	√	√	√	√	√	X	X
	6.soru	√	√	√	√	√	√	X	X
	7. soru	√	√	√	√	√	√	X	X
TEMA 7	4. soru	√	√	√	√	√	√	X	X
	5.soru	X	X	X	√	√	√	X	X
	6. soru	X	√	√	X	√	√	X	X
	7. soru	X	X	X	√	√	√	X	X
	8.soru	√	√	√	√	√	√	X	X
TEMA 8	1.soru	X	X	X	√	√	√	X	X
	4.soru	√	√	√	√	√	√	X	X
	5.soru	X	X	X	√	√	√	X	X
TOPLAM		f	20	f	17	f	3	f	38
		%	52	%	44	%	7	%	100

Ek- 3

Üçüncü Sınıf Türkçe Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?
TEMA 1	2. soru	X	X	√	X
	4. soru	X	√	√	X
TEMA 2	1. soru	√	X	√	X
	2. soru	√	√	√	X
TEMA 3	1. soru	X	√	√	X
	2. soru	X	√	√	X
	3. soru	X	√	√	X
TEMA 4	1. soru	X	√	√	X
	3. soru	√	X	√	X
	4. soru	X	√	√	X
	5. soru	X	√	X	X
	6. soru	√	√	√	X

Ek -3 (Devam)

Üçüncü Sınıf Türkçe Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
TEMA 5	5. soru	√		√		√		X	
	7. soru	X		X		√		X	
TEMA 6	3. soru	√		√		√		X	
	5. soru	√		√		√		X	
TEMA 7	1. soru	X		√		√		X	
	2. soru	√		√		√		X	
	4. soru	√		√		√		X	
	5. soru	√		√		√		X	
	6. soru	√		√		√		X	
TEMA 8	1. soru	X		X		√		X	
	2. soru	X		√		√		X	
TOPLAM		f	14	f	5	f	2	f	25
		%	68	%	20	%	8	%	100

Ek -4

Dördüncü Sınıf Türkçe Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
TEMA 1	1. soru	√		√		√		X	
	2. soru	√		X		X		X	
TEMA 2	1. soru	√		√		√		X	
	5. soru	X		√		√		X	
	6. soru	√		√		√		X	
TEMA 3	10. soru	√		√		X		X	
TEMA 4	5. soru	√		X		X		X	
TEMA 5	3. soru	X		X		X		X	
TEMA 6	2. soru	X		√		√		X	
	6. soru	√		√		X		X	
TEMA 7	3. soru	√		√		√		X	
	8. soru	X		X		√		X	
TEMA 8	3. soru	X		√		√		X	
	6. soru	X		X		√		X	
TOPLAM		f	6	f	5	f	5	f	14
		%	42	%	35	%	35	%	100

Ek -5

Dördüncü Sınıf Fen Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
ÜNİTE 1	1. soru	√		√		√			X
	2. soru	√		X		√			X
	3. soru	X		X		√			X
ÜNİTE 2	4. soru	X		X		√			X
ÜNİTE 2	5. soru	X		X		√			X
ÜNİTE 3	1. soru	X		X		√			X
	2. soru	√		√		√			X
TOPLAM		f	4	f	5	f	7	f	7
		%	57	%	71	%	100	%	100

Ek- 6

İkinci Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
TEMA 1	1. soru	X		X		√			X
	2. soru	√		√		√			X
	3. soru	√		√		√			X
	4. soru	X		√		√			X
	5. soru	X		√		√			X
TEMA 2	2. soru	X		√		√			X
	3. soru	X		√		√			X
	4. soru	X		√		√			X
TEMA 2	5. soru	X		√		X			X
	6. soru	X		√		√			X
	7. soru	X		√		√			X
	8. soru	√		X		√			X
	9. soru	X		√		√			X
TEMA 3	1. soru	√		√		√			X
	2. soru	X		√		√			X
	3. soru	X		X		√			X
TOPLAM		f	12	f	3	f	1	f	16
		%	75	%	18	%	6	%	100

Ek -7

Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
TEMA 1	1. soru	X		X		√		X	
	2. soru	√		√		√		X	
	3. soru	X		√		√		X	
	4. soru	X		X		√		X	
	5. soru	X		√		√		X	
TEMA 2	1. soru	√		√		√		X	
	2. soru	√		√		√		X	
	3. soru	X		X		√		X	
	4. soru	X		X		√		X	
	5. soru	X		√		√		X	
TEMA 3	1. soru	x		x		√		x	
	2. soru	√		√		√		X	
	3. soru	√		√		√		x	
	4. soru	√		√		√		X	
	5. soru	X		X		√		x	
TOPLAM		f	9	f	3	f	6	f	15
		%	60	%	40	%	100	%	100

Ek- 8

Üçüncü Sınıf Fen Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER					
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?		
ÜNİTE 1 1. BÖLÜM	3.soru	X		√		X	
	4. soru	√		√		X	
	5. soru	√		√		X	
	7. soru	√		X		X	
	8. soru	X		X		X	
ÜNİTE 2 1. BÖLÜM	3. soru	X		√		X	
ÜNİTE 2 2. BÖLÜM	1. soru	√		√		X	
	3. soru	√		√		X	
ÜNİTE 3 1. BÖLÜM	1. soru	√		√		X	
	2. soru	√		√		X	

Ek- 8 (Devam)

Üçüncü Sınıf Fen Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo (MEB)

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?
ÜNİTE 4 1.BÖLÜM	3. soru	X	√	√	X
	4. soru	X	√	√	X
ÜNİTE 4 2. BÖLÜM	1. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 3 1. BÖLÜM	3. soru	X	√	√	X
	4. soru	X	√	√	X
	6. soru	√	√	√	X
	7. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 4 3.BÖLÜM	2. soru	√	√	√	X
	3. soru	√	√	√	X
	4. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 5 2.BÖLÜM	1. soru	X	√	√	X
ÜNİTE 5 3.BÖLÜM	2. soru	X	√	√	X
	3. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 5 4.BÖLÜM	1. soru	X	√	√	X
	2. soru	√	√	√	X
	3. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 5 5.BÖLÜM	2. soru	X	X	√	X
	4. soru	X	X	X	X
ÜNİTE 6 1.BÖLÜM	4. soru	X	√	X	X
	6. soru	√	√	√	X
	7. soru	√	√	√	X
	9. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 6 2. BÖLÜM	1. soru	X	√	√	X
	2. soru	√	√	√	X

Ek -8 (Devam)

Üçüncü Sınıf Fen Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
ÜNİTE 6 2. BÖLÜM	3. soru	X		√		√		X	
	6. soru	√		√		√		X	
	7. soru	X		√		√		X	
	8. soru	X		√		√		X	
	9. soru	X		√		√		X	
	10. soru	√		√		√		X	
ÜNİTE 6 3. BÖLÜM	1. soru	X		X		√		X	
	3. soru	√		X		√		X	
	4. soru	X		√		√		X	
	5. soru	X		X		√		X	
	7. soru	X		X		√		X	
ÜNİTE 7 1. BÖLÜM	1. soru	√		√		√		X	
	4. soru	√		√		√		X	
	5. soru	√		√		√		X	
ÜNİTE 7 2. BÖLÜM	4. soru	X		X		√		X	
TOPLAM		f	23	f	9	f	2	f	49
		%	46	%	18	%	4	%	100

Ek -9

Dördüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
ÜNİTE 1 1. BÖLÜM	1. soru	X		√		√		X	
	3. soru	X		√		√		X	
	5. soru	√		√		√		X	
	7. soru	√		X		√		X	
ÜNİTE 1 3. BÖLÜM	4. soru	√		X		√		X	
	5. soru	X		√		√		X	
ÜNİTE 1 4. BÖLÜM	1. soru	X		X		√		X	
	3. soru	√		X		√		X	
	5. soru	X		√		√		X	
	6. soru	√		√		√		X	

Ek -9 (Devam)

Dördüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?
ÜNİTE 2 1.BÖLÜM	2. soru	X	X	√	X
	3. soru	X	√	√	X
	5. soru	√	√	√	X
	6. soru	√	X	√	X
ÜNİTE 2 2.BÖLÜM	1. soru	X	X	√	X
	2. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 3 1. BÖLÜM	1. soru	√	√	√	X
	5. soru	√	√	√	X
	9. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 3 1. BÖLÜM	10. soru	√	√	√	X
	12. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 3 2. BÖLÜM	1. soru	√	√	√	X
	3. soru	X	√	√	X
ÜNİTE 3 5. BÖLÜM	1. soru	X	X	√	X
ÜNİTE 3 6. BÖLÜM	2. soru	√	√	√	X
	9. soru	√	X	√	X
ÜNİTE 3 7. BÖLÜM	1. soru	X	X	√	X
ÜNİTE 3 8. BÖLÜM	1. soru	√	√	√	X
	2. soru	√	X	√	X
	3. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 4 1. BÖLÜM	1. soru	X	√	√	X
	2. soru	X	X	√	X
	3. soru	X	√	√	X
	5. soru	√	X	√	X
ÜNİTE 4 2. BÖLÜM	1. soru	X	X	√	X
	3. soru	X	√	√	X
	4. soru	X	X	√	X
	6. soru	X	X	√	X
	7. soru	X	X	√	X

Ek -9 (Devam)

Dördüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
ÜNİTE 4 3.BÖLÜM	1. soru	X		X		√		X	
	5. soru	X		X		√		X	
	6. soru	X		X		√		X	
ÜNİTE 4 4.BÖLÜM	2. soru	X		X		√		X	
	4. soru	X		√		√		X	
ÜNİTE 4 5.BÖLÜM	2. soru	X		√		√		X	
	4. soru	X		√		√		X	
	5. soru	√		√		√		X	
	8. soru	X		X		√		X	
ÜNİTE 5 1.BÖLÜM	3. soru	X		√		√		X	
	4. soru	X		X		√		X	
ÜNİTE 5 2.BÖLÜM	1. soru	X		X		√		X	
	2. soru	√		√		√		X	
	4. soru	X		X		√		X	
ÜNİTE 5 2.BÖLÜM	6. soru	√		√		√		X	
ÜNİTE 6 1.BÖLÜM	2. soru	X		X		√		X	
	3. soru	X		X		√		X	
	8. soru	X		X		√		X	
	9. soru	X		X		√		X	
	11. soru	X		X		√		X	
ÜNİTE 6 1. BÖLÜM	12. soru	X		X		√		X	
ÜNİTE 7 1. BÖLÜM	3. soru	X		X		√		X	
	4. soru	√		X		√		X	
ÜNİTE 7 2. BÖLÜM	3. soru	X		X		√		X	
	4. soru	√		X		√		X	
TOPLAM		f	39	f	35	f	64	f	64
		%	60	%	54	%	100	%	100

Ek -10

Üçüncü Sınıf Matematik Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	7. soru	X	X	X	X
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	15. soru	√	X	√	X
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	√	√	√	X
	10. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	3. soru	X	X	√	X
	4. soru	X	X	√	X
	5. soru	√	√	√	X
	7. soru	√	√	√	X
	11. soru	X	X	√	X
	15. soru	X	X	√	X
ÜNİTE 2 ÇALIŞMA KİTABI	2. soru	X	X	√	X
	5. soru	√	√	√	X
	6. soru	√	√	√	X
	9. soru	X	X	√	X
	10. soru	X	X	√	X
	12. soru	X	√	√	X
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	3. soru	X	X	√	X
	5. soru	X	X	√	X
	6. soru	√	√	√	X
	8. soru	√	√	√	X
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	9. soru	X	X	√	X
	10. soru	X	X	√	X
	15. soru	X	X	√	X
	16. soru	X	X	√	X
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	X	X	√	X
	2. soru	X	X	√	X
	3. soru	X	X	√	X
	7. soru	X	X	√	X
	8. soru	√	√	√	X
	11. soru	X	X	√	X
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	2. soru	X	X	√	X
	8. soru	X	X	√	X
	9. soru	X	X	√	X
	10. soru	X	X	√	X
	11. soru	√	√	√	X

Ek -10 (Devam)

Üçüncü Sınıf Matematik Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	6. soru	X		X		√		X	
	9. soru	X		X		√		X	
	11. soru	√		√		√		X	
	13. soru	X		X		√		X	
	14. soru	X		X		√		X	
ÜNİTE 5 DERS KİTABI	4. soru	X		X		√		X	
	5. soru	X		X		√		X	
	7. soru	√		√		√		X	
	8. soru	X		X		√		X	
ÜNİTE 5 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	X		X		√		X	
	3. soru	X		X		√		X	
	5. soru	√		√		√		X	
	9. soru	X		X		√		X	
TOPLAM		f	33	f	33	f	1	f	47
		%	70	%	70	%	2	%	100

Ek -11

Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	3.soru	X	X	√	X
	4.soru	X	√	√	X
	16.soru	X	X	√	X
	17.soru	X	X	√	X
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	19.soru	X	√	√	X
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	3.soru	X	X	√	X
	4.soru	X	X	√	X
	9.soru	X	√	√	X
	11.soru	X	X	√	X
	12.soru	X	√	√	X

Ek -11 (Devam)

Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	2.soru	√	√	√	X
	10.soru	X	X	√	X
	11.soru	√	√	√	X
ÜNİTE 2 ÇALIŞMA KİTABI	3.soru	√	√	√	X
	12.soru	X	X	√	X
	14.soru	√	√	√	X
	16.soru	X	X	√	X
	17.soru	X	X	√	X
	18.soru	√	√	√	X
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	4.soru	X	X	√	X
	11.soru	√	√	√	X
	13.soru	√	√	√	X
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	15.soru	X	X	√	X
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	5.soru	X	X	√	X
	7.soru	X	X	√	X
	9.soru	X	X	√	X
	13.soru	√	√	√	X
	15.soru	X	X	√	X
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	3.soru	X	X	√	X
	4.soru	√	√	√	X
	7.soru	X	X	√	X
	9.soru	X	X	√	X
	13.soru	√	√	√	X
	14.soru	X	X	√	X
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	3.soru	X	X	√	X
	4.soru	√	√	√	X
	7.soru	√	X	√	X
	8.soru	X	X	√	X
	12.soru	√	√	√	X

Ek-11 (Devam)

Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
ÜNİTE 5 DERS KİTABI	5.soru	X		X		√		X	
	6.soru	X		X		√		X	
	7.soru	√		√		√		X	
	9.soru	X		X		√		X	
	12.soru	X		X		√		X	
	13.soru	√		X		√		X	
	14.soru	X		X		√		X	
	15.soru	√		√		√		X	
ÇALIŞMA KİTABI ÜNİTE 5	1.soru	X		√		√		X	
	6.soru	X		X		√		X	
	11.soru	√		√		√		X	
ÜNİTE 6 DERS KİTABI	1.soru	√		√		√		X	
	2.soru	X		X		√		X	
	3.soru	X		X		√		X	
	5.soru	√		√		√		X	
ÜNİTE 6 DERS KİTABI	7.soru	X		X		√		X	
	13.soru	√		√		√		X	
ÜNİTE 6 ÇALIŞMA KİTABI	1.soru	√		√		√		X	
	8.soru	√		√		√		X	
	12.soru	X		X		√		X	
	15.soru	√		√		√		X	
TOPLAM		f	37	f	34	f	60	f	60
		%	61	%	56	%	100	%	100

Ek-12

Üçüncü Sınıf Matematik Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	9.soru	X	X	√	X
	19.soru	X	X	√	X
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	7.soru	X	√	√	X
	11.soru	X	√	√	X
	15.soru	X	√	√	X

Ek -12 (Devam)

Üçüncü Sınıf Matematik Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?	Yoruma açık mı?	Yazım açık ve anlaşılır mı?	Rubrik var mı?
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	16.soru	X	√	√	X
	17.soru	X	X	√	X
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	1.soru	X	X	√	X
	7.soru	X	X	√	X
	15.soru	X	X	√	X
	20.soru	X	X	√	X
	21.soru	X	X	√	X
	22.soru	√	√	√	X
ÜNİTE 2 ÇALIŞMA KİTABI	6.soru	X	√	√	X
	22.soru	X	X	√	X
	23.soru	X	X	√	X
	24.soru	√	√	√	X
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	2.soru	X	√	√	X
	4.soru	X	X	√	X
	5.soru	X	X	√	X
	7.soru	X	X	√	X
	8.soru	X	X	√	X
	11.soru	X	X	√	X
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	12.soru	X	X	√	X
	14.soru	X	X	√	X
	17.soru	X	X	√	X
	18.soru	X	X	√	X
	19.soru	√	√	√	X
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	2.soru	X	X	√	X
	3.soru	X	X	√	X
	4.soru	X	X	√	X
	5.soru	√	√	√	X
	6.soru	X	X	√	X
	7.soru	X	X	√	X
	10.soru	X	X	√	X
	11.soru	√	√	√	X
	12.soru	√	√	√	X
	14.soru	√	√	√	X
15.soru	√	√	√	X	

Ek-12 (Devam)

Üçüncü Sınıf Matematik Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	2.soru	X	√	√	√	X	X	X	X
	7.soru	X	X	X	√	X	X	X	X
	8.soru	X	X	X	√	X	X	X	X
	11.soru	√	√	√	√	X	X	X	X
	14.soru	√	√	√	√	X	X	X	X
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	1.soru	X	√	√	√	X	X	X	X
	3.soru	X	X	X	√	X	X	X	X
	5.soru	X	X	X	√	X	X	X	X
	6.soru	X	X	X	√	X	X	X	X
	7.soru	X	X	X	√	X	X	X	X
	8.soru	X	√	√	√	X	X	X	X
	9.soru	√	√	√	√	X	X	X	X
	10.soru	√	√	√	√	X	X	X	X
TOPLAM		f	40	f	31	f	53	f	53
		%	75	%	58	%	100	%	100

Ek -13

Üçüncü Sınıf Fen Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
ÜNİTE 2	2. soru	√	√	√	√	X	X	X	X
ÜNİTE 3	1. soru	√	√	√	√	X	X	X	X
TOPLAM		f	2	f	2	f	2	f	2
		%	100	%	100	%	100	%	100

Ek -14

İkinci Sınıf Matematik Dersi Açık Uçlu Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Üst düzey beceriyi ölçüyor mu?		Yoruma açık mı?		Yazım açık ve anlaşılır mı?		Rubrik var mı?	
ÜNİTE 2 ÇALIŞMA KİTABI	4. soru	x		√		√		x	
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	3. soru	x		X		√		x	
	4. soru	√		√		√		x	
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	2. soru	x		√		√		x	
	3. soru	√		X		√		x	
ÜNİTE 5 DERS KİTABI	2. soru	X		X		√		x	
	4. soru	x		√		√		x	
ÜNİTE 5 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	x		X		√		x	
	2. soru	x		X		√		x	
ÜNİTE 5 ÇALIŞMA KİTABI	3. soru	√		√		√		x	
	4. soru	√		√		√		x	
TOPLAM		f	7	f	5	f	11	f	11
		%	63	%	45	%	100	%	100

Ek -15

Dördüncü Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Tek bir eylem içeriyor mu?		Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı ile aynı mı?		Cevap yorumu açık mı?		Boşluklar eşit uzunlukta mı?		Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?	
ÜNİTE 1	1.soru	√	√	X	√	√					
ÜNİTE 2	1. soru	√	√	X	X	X					
ÜNİTE 3	1. soru	√	√	X	√	√					
ÜNİTE 4	1. soru	√	X	√	X	√					
ÜNİTE 5	1. soru	X	X	√	X	√					
	2. soru	√	√	X	-	-					
ÜNİTE 6	1. soru	√	-	√	√	√					
ÜNİTE 8	1. soru	√	√	X	√	√					
TOPLAM		f	1	f	5	f	3	f	3	f	1
		%	12	%	71	%	37	%	42	%	14

Ek-16

İkinci Sınıf Türkçe Dersi Boşluk Doldurma Testi Sorularına İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Tek bir eylem içeriyor mu?		Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı ile aynı mı?		Cevap yorumu açık mı?		Boşlukların eşit uzunlukta mı?		Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?	
TEMA 2	5. soru	√	√	X	√	√					
TEMA 3	3. soru	√	√	X	√	√					
	8. soru	√	-	X	√	√					
TOPLAM		f	3	f	2	f	3	f	3	f	3
		%	100	%	66	%	100	%	100	%	100

Ek -17

Üçüncü Sınıf Türkçe Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Tek bir eylem içeriyor mu?		Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı ile aynı mı?		Cevap yorumu açık mı?		Boşluklar eşit uzunlukta mı?		Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?	
TEMA 1	8. soru	✓	-	X	✓	✓					
TEMA 2	5. soru	✓	✓	X	X	✓					
	6. soru	✓	-	X	✓	✓					
TEMA 3	4. soru	✓	-	X	✓	✓					
	6. soru	X	X	✓	X	✓					
TEMA 5	4. soru	✓	-	X	✓	✓					
TEMA 8	5. soru	✓	-	✓	X	X					
TOPLAM		f	1	f	1	f	2	f	3	f	1
		%	14	%	50	%	28	%	42	%	14

Ek-18

Dördüncü Sınıf Türkçe Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Tek bir eylem içeriyor mu?		Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı ile aynı mı?		Cevap yorumu açık mı?		Boşluklar eşit uzunlukta mı?		Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?	
TEMA 1	7. soru	X	-	✓	X	✓					
TEMA 4	6. soru	✓	-	✓	X	X					
TEMA 5	5. soru	✓	X	X	X	✓					
TOPLAM		f	1	f	1	f	2	f	3	f	1
		%	33	%	100	%	66	%	100	%	33

Ek- 19

Dördüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Sevgi Yayınları Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Tek bir eylem içeriyor mu?		Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı aynı mı?		Cevap yoruma açık mı?		Boşluklar eşit uzunlukta mı?		Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?	
ÜNİTE 1	1. soru	√	X	X	X	X	X	X	X	X	X
ÜNİTE 2	1. soru	√	X	X	X	X	X	X	X	√	√
ÜNİTE 3	1. soru	X	√	X	X	X	X	X	X	X	X
ÜNİTE 4	1. soru	X	X	√	X	X	X	X	X	√	√
	2. soru	√	-	X	X	X	X	X	X	X	X
TOPLAM		f	2	f	1	f	1	f	5	f	3
		%	40	%	25	%	20	%	100	%	60

Ek-20

İkinci Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Tek bir eylem içeriyor mu?		Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı aynı mı?		Cevap yoruma açık mı?		Boşluklar eşit uzunlukta mı?		Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?	
TEMA 1	1. soru	√	√	X	X	X	X	X	X	-	-
	2. soru	√	X	X	X	X	X	X	X	√	√
TEMA 2	1. soru	√	√	X	X	X	X	X	X	-	-
	2. soru	√	X	X	X	X	X	X	X	√	√
TEMA 3	1. soru	√	X	X	X	X	X	X	X	√	√
TOPLAM		f	5	f	2	f	5	f	5	f	3
		%	100	%	40	%	100	%	100	%	100

Ek-21

Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER				
		Tek bir eylem içeriyor mu?	Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı aynı mı?	Cevap yoruma açık mı?	Boşluklar eşit uzunlukta mı?	Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?
TEMA 1	1. soru	√	√	X	√	√
TEMA 2	1. soru	√	√	X	X	X

Ek-21(Devamı)

Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Tek bir eylem içeriyor mu?		Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı ile aynı mı?		Cevap yorumuna açık mı?		Boşluklar eşit uzunlukta mı?		Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?	
TEMA 3	1.soru	√		√		X		√		√	
TOPLAM		f	3	f	3	f	3	f	1	f	1
		%	100	%	100	%	100	%	33	%	33

Ek-22

İkinci Sınıf Matematik Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Cevap yorumuna açık mı?	Boşluklar eşit uzunlukta mı?	Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?	Tek bir eylem içeriyor mu?
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	1.soru	X	√	√	√
	2. soru	X	√	√	√
	3. soru	X	√	√	√
	4. soru	X	√	√	X
	5. soru	X	√	√	√
	6. soru	X	√	√	√
	7.soru	X	√	√	√
	8. soru	X	√	√	√
ÇALIŞMA KİTABI ÜNİTE 1	1. soru	X	√	√	√
	2. soru	√	√	√	√
	3. soru	X	√	√	√
	4. soru	√	√	√	√
	5. soru	√	√	√	√
	6. soru	X	√	√	√
ÜNİTE2 ÇALIŞMA KİTABI	2. soru	√	√	√	√
	3. soru	X	√	√	√
	4. soru	√	√	√	√
	5. soru	X	√	√	√
DERS KİTABI ÜNİTE 3	1. soru	X	√	√	√
	3. soru	X	√	√	√
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	X	√	-	√
	2. soru	X	-	√	√
	3. soru	X	√	√	√

Ek-22 (Devamı)

İkinci Sınıf Matematik Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Cevap yoruma açık mı?		Boşluklar eşit uzunlukta mı?		Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?		Tek bir eylem içeriyor mu?	
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	4. soru	x		√		√		√	
DERS KİTABI ÜNİTE 3	3. soru	x		√		√		√	
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	x		√		-		√	
	2. soru	x		-		√		√	
	3. soru	x		√		√		√	
	4. soru	x		√		√		√	
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	2. soru	x		√		√		√	
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	x		√		√		√	
	2. soru	x		-		-		√	
ÜNİTE 5 DERS KİTABI	1. soru	x		√		√		√	
TOPLAM		f	5	f	31	f	8	f	1
		%	17	%	100	%	100	%	3

Ek-23

Üçüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER				
		Tek bir eylem içeriyor mu?	Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı ile aynı mı?	Cevap yoruma açık mı?	Boşluklar eşit uzunlukta mı?	Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?
ÜNİTE 1 1. BÖLÜM	2. soru	X	-	X	√	√
ÜNİTE 2 1. BÖLÜM	2. soru	X	-	X	√	√
	5. soru	√	√	X	X	√
ÜNİTE 2 2. BÖLÜM	5. soru	√	√	X	X	√
ÜNİTE 3 1. BÖLÜM	5. soru	X	-	-	√	√

Ek-23(Devam)

Üçüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Tek bir eylem içeriyor mu?	Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı ile aynı mı?	Cevap yoruma açık mı?	Boşluklar eşit uzunlukta mı?	Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?					
ÜNİTE 4 2. BÖLÜM	2. soru	X	-	X	√	√					
ÜNİTE 4 4. BÖLÜM	1. soru	X	-	X	√	√					
ÜNİTE 5 1. BÖLÜM	3. soru	√	√	X	X	√					
ÜNİTE 5 5. BÖLÜM	1. soru	√	X	X	√	√					
ÜNİTE 6 1. BÖLÜM	2. soru	√	-	X	√	√					
	3. soru	√	-	√	√	√					
ÜNİTE 7 2. BÖLÜM	5. soru	√	√	X	X	√					
TOPLAM		f	5	f	4	f	10	f	4	f	12
		%	41	%	80	%	90	%	33	%	100

Ek-24

Dördüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER				
		Tek bir eylem içeriyor mu?	Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı ile aynı mı?	Cevap yoruma açık mı?	Boşluklar eşit uzunlukta mı?	Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?
ÜNİTE 1 2. BÖLÜM	4. soru	√	-	X	√	-
ÜNİTE 1 3. BÖLÜM	2. soru	X	-	X	-	-
	3. soru	√	√	X	√	√
ÜNİTE 1 4. BÖLÜM	2. soru	√	√	X	√	√
	4. soru	X	-	-	√	√
ÜNİTE 3 1. BÖLÜM	11. soru	√	-	X	√	√
ÜNİTE 3 2. BÖLÜM	4. soru	√	-	X	√	√
ÜNİTE 3 5. BÖLÜM	2. soru	√	-	X	√	√
ÜNİTE 3 6. BÖLÜM	3. soru	√	-	X	√	√

Ek-24 (Devam)

Dördüncü. Sınıf Fen Bilimleri Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Tek bir eylem içeriyor mu?		Anahtar kelime sayısı boşluk sayısı ile aynı mı?		Cevap yorumu açık mı?		Boşluklar eşit uzunlukta mı?		Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?	
ÜNİTE 4 1. BÖLÜM	4. soru	√	-	X	√	√					
ÜNİTE 4 4. BÖLÜM	5. soru	√	X	X	√	√					
ÜNİTE 4 5. BÖLÜM	1. soru	√	X	X	√	√					
ÜNİTE 5 1. BÖLÜM	5. soru	√	-	X	√	√					
ÜNİTE6 1. BÖLÜM	6. soru	√	-	X	√	√					
	7. soru	√	√	X	X	√					
TOPLAM		f	2	f	3	f	14	f	1	f	6
		%	13	%	60	%	100	%	7	%	100

Ek-25

Üçüncü Sınıf Matematik Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Cevap yorumu açık mı?	Boşluklar eşit uzunlukta mı?	Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?	Tek bir eylem içeriyor mu?
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	3. soru	X	√	√	√
	6. soru	X	√	√	√
	9. soru	X	√	√	√
	10. soru	X	√	√	√
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	2. soru	X	√	X	√
	4. soru	X	√	√	√
	5. soru	X	√	√	√
ÜNİTE 2 ÇALIŞMA KİTABI	8. soru	X	√	√	√
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	7. soru	X	√	√	√
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	6. soru	X	√	√	√
	12. soru	X	√	√	√
	13. soru	X	√	√	√

Ek-25 (Devam)

Üçüncü Sınıf Matematik Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Cevap yoruma açık mı?		Boşluklar eşit uzunlukta mı?		Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?		Tek bir eylem içeriyor mu?	
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	3. soru	X		√		√		√	
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	7. soru	X		√		√		√	
ÜNİTE 5 ÇALIŞMA KİTABI	4. soru	X		√		√		√	
TOPLAM		f	15	f	3	f	1	f	15
		%	100	%	100	%	6	%	100

Ek-26

Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Cevap yoruma açık mı?	Boşluklar eşit uzunlukta mı?	Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?	Tek bir eylem içeriyor mu?
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	5.soru	√	X	√	√
	6.soru	X	-	-	√
	7.soru	X	-	-	√
	9.soru	X	-	-	√
ÇALIŞMA KİTABI ÜNİTE 1	5.soru	X	X	√	√
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	1.soru	X	X	√	√
	3.soru	X	X	√	√
	4.soru	X	X	X	√
	9.soru	X	X	√	√
	13.soru	X	X	√	√
ÇALIŞMA KİTABI ÜNİTE 2	11.soru	X	X	X	√
	15.soru	X	X	X	√

Ek-26 (Devam)

Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Cevap yoruma açık mı?		Boşluklar eşit uzunlukta mı?		Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?		Tek bir eylem içeriyor mu?	
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	3.soru	X		X		√		√	
	5.soru	X		√		√		√	
	6.soru	X		X		√		√	
	8.soru	X		√		√		√	
	9.soru	X		X		X		√	
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	1.soru	X		√		√		√	
	3.soru	X		√		X		√	
	8.soru	X		√		√		√	
	12.soru	X		X		X		√	
	17.soru	X		√		√		√	
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	1.soru	X		X		√		√	
	2.soru	X		√		√		√	
	5.soru	X		X		√		√	
	6.soru	X		√		√		√	
	10.soru	X		√		√		√	
	11.soru	X		X		√		√	
	12.soru	X		√		√		√	
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	6.soru	X		-		-		√	
	10.soru	X		X		X		√	
ÜNİTE 5 DERS KİTABI	2.soru	X		√		√		√	
	3.soru	X		X		√		√	
	4.soru	X		X		X		√	
	8.soru	X		√		√		√	
	10.soru	X		√		√		√	
	11.soru	X		√		√		√	
ÜNİTE 5 ÇALIŞMA KİTABI	2.soru	X		X		√		√	
	3.soru	X		X		X		√	
	4.soru	X		X		√		√	
	7.soru	X		√		√		√	
	8.soru	X		√		√		√	
TOPLAM		f	42	f	22	f	9	f	43
		%	97	%	56	%	23	%	100

Ek-27

Üçüncü Sınıf Matematik Dersi Evrensel Yayınları Boşluk Doldurma Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Cevap yoruma açık mı?		Boşluklar eşit uzunlukta mı?		Aynı sayıda boşluk bırakılmış mı?		Tek bir eylem içeriyor mu?	
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	14.soru	X		√		√		√	
	21.soru	X		√		√		√	
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	4.soru	X		√		√		√	
	6.soru	X		√		√		X	
	8.soru	X		√		√		√	
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	10.soru	√		√		√		√	
	12.soru	X		√		√		√	
	14.soru	X		√		√		√	
	18.soru	X		X		√		X	
	19.soru	X		√		√		√	
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	4.soru	X		√		√		√	
	5.soru	X		√		√		√	
	6.soru	X		√		√		√	
	16.soru	X		√		√		√	
	2.soru	X		√		X		√	
	3.soru	X		√		√		√	
	4.soru	X		√		√		√	
	5.soru	X		√		√		√	
	8.soru	X		√		√		√	
	10.soru	X		√		√		√	
	11.soru	X		√		√		√	
	13.soru	X		√		√		√	
	17.soru	X		√		X		√	
20.soru	X		√		X		√		
DERS KİTABIÜNİTE 3	1.soru	X		√		X		√	
	9.soru	X		√		√		√	
	8.soru	X		√		√		√	
	13.soru	X		√		√		√	
	11.soru	X		√		√		√	
TOPLAM		f	28	f	1	f	4	f	2
		%	96	%	3	%	13	%	6

Üçüncü Sınıf Fen Çoktan Seçmeli Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?		Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?		Tek kazanım ölçüyor mu?		Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?		Olumsuz ifade varsa altı çilmiş mi?	
ÜNİTE 1	1. soru	-	-	√	√	-	-	√	√	-	-
	2. soru	X	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	3. soru	X	X	√	X	√	X	√	X	-	-
ÜNİTE 2	1. soru	X	√	√	√	-	-	√	√	-	-
	2. soru	X	X	√	√	-	-	√	√	-	-
	3. soru	√	X	√	X	-	-	√	X	-	-
	4. soru	X	√	√	√	-	-	√	√	-	-
	5. soru	-	-	√	√	-	-	√	√	-	-
ÜNİTE 3	1. soru	X	X	√	√	-	-	√	√	-	-
	2. soru	X	√	√	√	-	-	√	√	-	-
	3. soru	√	X	√	X	-	-	√	X	-	-
	4. soru	√	X	√	√	-	-	√	√	-	-
ÜNİTE 4	1. soru	X	√	√	X	-	-	√	√	-	-
	2. soru	-	-	√	√	-	-	√	√	-	-
	3. soru	-	-	√	√	-	-	√	√	-	-
ÜNİTE 5	1. soru	√	X	√	√	-	-	√	√	√	√
	2. soru	X	X	√	√	-	-	√	√	-	-
	3. soru	X	X	X	√	-	-	√	√	-	-
	4. soru	X	X	√	X	-	-	√	X	-	-
	5. soru	X	√	√	√	-	-	√	√	-	-
ÜNİTE 6	1. soru	-	-	√	X	-	-	√	X	√	√
	2. soru	-	-	√	√	-	-	√	√	√	√
	3. soru	X	√	√	X	-	-	√	X	-	-
	4. soru	-	-	√	X	-	-	√	X	-	-
	5. soru	X	X	X	X	-	-	√	X	√	√
	6. soru	X	X	√	X	-	-	√	X	√	√
	7. soru	-	-	√	√	-	-	√	√	-	-
	8. soru	X	√	√	X	-	-	√	X	-	-
ÜNİTE 7	1. soru	-	-	√	X	-	-	√	X	-	-
	2. soru	X	√	√	√	-	-	√	√	-	-
	3. soru	X	X	√	X	-	-	√	X	-	-
	4. soru	√	√	√	√	-	-	√	√	-	-
TOPLAM		f	18	f	13	f	2	f	13	f	6
		%	78	%	56	%	6	%	40	%	100

Ek -29

Dördüncü Sınıf Türkçe Çoktan Seçmeli Sorulara İlişkin Tablo

TEMLER	SORULAR	Alfabetik sıralamaya uygun mu?		Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?		Tek kazanım ölçüyor mu?		Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?		Olumsuz ifade varsa altı çilmiş mi?	
TEMA 1	3. soru	X		√		√		√		X	
	5. soru	X		√		X		√		-	
	8. soru	X		X		√		√		-	
TEMA 2	2. soru	√		√		X		√		-	
	3. soru	X		X		√		X		-	
	4. soru	X		√		√		√		-	
	8. soru	X		X		√		X		X	
	9. soru	X		X		√		X		X	
	10. soru	-		√		√		√		-	
	1. soru	X		√		√		X		-	
	2. soru	X		√		√		X		-	
	3. soru	X		X		X		X		X	
	4. soru	X		√		X		√		-	
	5. soru	X		√		√		X		-	
	8. soru	X		X		√		X		-	
	1. soru	-		-		X		X		-	
	2. soru	X		X		√		X		X	
	4. soru	X		√		√		X		-	
	7. soru	-		√		√		√		-	
	1. soru	X		X		√		√		-	
	2. soru	X		X		√		X		-	
	4. soru	X		√		√		√		X	
	6. soru	X		√		√		X		X	
	8. soru	X		√		√		√		-	
	9. soru	-		√		√		√		-	
	10. soru	X		√		√		√		X	
	3. soru	X		X		√		X		X	
	4. soru	√		X		X		X		X	
	7. soru	X		√		X		X		-	
	8. soru	X		√		√		√		-	
	10. soru	X		X		X		X		-	
	1. soru	X		√		√		√		-	
	2. soru	X		√		√		√		-	
	4. soru	X		X		√		X		X	
	6. soru	X		X		√		X		-	
9. soru	X		√		X		√		-		
10. soru	X		X		X		X		X		
1. soru	X		√		√		X		-		
2. soru	X		√		X		√		-		
4. soru	X		√		X		√		-		
5. soru	-		-		√		√		X		
7. soru	-		-		√		√		-		
8. soru	X		√		√		√		-		
9. soru	X		√		X		√		-		
TOPLAM		f	36	f	15	f	8	f	21	f	13
		%	94	%	36	%	18	%	47	%	100

TEMA	SORU	ÖLÇÜTLER					
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?	Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?	Tek kazanım ölçüyor mu?	Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?	Görseller soruyla ilişkili mi?	Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?
TEMA 1 DERS KİTABI	1. soru	-	-	√	√	√	-
	2. soru	X	X	√	√	-	X
	3. soru	√	X	√	√	-	X
	4. soru	X	X	√	X	-	-
	5. soru	-	-	√	√	√	-
	6. soru	X	X	√	X	-	-
	7. soru	X	X	√	√	-	X
	8. soru	-	-	√	√	√	-
	9. soru	X	X	√	√	-	-
	10. soru	X	X	√	X	-	-
	11. soru	-	-	√	X	√	-
TEMA 1 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	X	X	√	X	X	-
	2. soru	-	-	√	√	√	-
	3. soru	X	X	√	X	-	-
	4. soru	X	√	√	√	-	-
TEMA2 DERS KİTABI	1. soru	X	√	√	X	-	X
	2. soru	√	√	√	X	-	-
	3. soru	X	√	√	X	-	X
	4. soru	X	X	√	√	-	-
	5. soru	X	√	√	X	-	-
	6. soru	-	-	√	X	-	-
	7. soru	√	X	√	X	-	X
	8. soru	√	√	√	√	-	-
	9. soru	√	X	√	X	-	-
TEMA 2 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	√	X	√	X	-	X
	2. soru	-	-	√	√	-	-
	3. soru	X	X	√	√	-	√
	4. soru	-	-	√	√	-	-
	5. soru	X	X	√	√	-	√
TEMA3 DERS KİTABI	1. soru	X	√	√	X	-	X
	2. soru	√	√	√	√	-	-
	3. soru	X	√	√	√	-	X
	4. soru	X	√	√	√	-	-
	5. soru	-	-	√	√	√	-
	6. soru	X	√	√	√	-	-
	7. soru	-	-	√	√	√	-
	8. soru	X	√	√	X	-	-
	9. soru	√	X	√	√	-	-
	10. soru	-	-	√	√	√	-
	11. soru	X	√	√	X	-	-
	12. soru	X	X	√	X	-	-
	13. soru	√	√	√	X	-	-
	14. soru	X	X	√	√	-	X
	15. soru	-	X	√	X	-	X

Ek- 30(Devam)

Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Çoktan Seçmeli Sorulara İlişkin Tablo

TEMA	SORU	ÖLÇÜTLER											
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?		Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?		Tek kazanım ölçüyor mu?		Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?		Görseller soruyla ilişkili mi?		Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?	
TEMA3 DERS KİTABI	1. soru	X	√	√	√	X	-	X					
	2. soru	√	√	√	√	√	-	-					
	3. soru	X	√	√	√	√	-	X					
	4. soru	X	√	√	√	√	-	-					
	5. soru	-	-	√	√	√	√	-	-				
	6. soru	X	√	√	√	√	-	-					
	7. soru	-	-	√	√	√	√	-	-				
	8. soru	X	√	√	√	X	-	-					
	9. soru	√	X	√	√	√	-	-					
	10. soru	-	-	√	√	√	√	-	-				
	11. soru	X	√	√	√	X	-	-					
	12. soru	X	X	√	√	X	-	-					
	13. soru	√	√	√	√	X	-	-					
	14. soru	X	X	√	√	√	-	X					
	15. soru	-	X	√	√	X	-	X					
TEMA 2 ÇALIŞ MA KİTABI	1. soru	-	-	√	X	√	-	-					
	2. soru	-	-	√	X	√	-	-					
	3. soru	√	√	√	X	-	-						
	4. soru	X	√	√	√	-	-						
	5. soru	X	X	√	√	-	-						
TOPLAM		f	25	f	20	f	0	f	23	f	1	f	11
		%	71	%	55	%	0	%	46	%	9	%	84

Ek- 31

Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Çoktan Seçmeli Sorulara İlişkin Tablo

TEMA	SORU	ÖLÇÜTLER											
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?		Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?		Tek kazanım ölçüyor mu?		Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?		Görseller soruyla ilişkili mi?		Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?	
TEMA 1	1. soru	√	X	√	√	√	√	-	-				
	2. soru	X	X	√	√	√	√	-	-				
	3. soru	X	X	√	√	√	√	-	√				
	4. soru	X	√	√	√	√	√	-	-				
	5. soru	X	X	√	√	√	√	-	-				
TEMA 2	1. soru	X	X	√	X	-	-	-	-				
	2. soru	X	√	√	√	√	√	-	-				
	3. soru	√	√	√	√	√	√	-	-				
	4. soru	√	√	√	√	√	√	-	-				
	5. soru	X	√	√	√	X	√	√	-	-			

Ek- 31(Devam)

Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Çoktan Seçmeli Sorulara İlişkin Tablo

TEMA	SORU	ÖLÇÜTLER											
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?		Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?		Tek kazanım ölçüyor mu?		Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?		Görseller soruyla ilişkili mi?		Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?	
TEMA 3	1. soru	√	√	√	√	X	-	-	-	-	-	-	
	2. soru	-	-	X	X	√	-	-	-	-	-	-	
	3. soru	-	-	√	√	√	-	-	-	-	-	-	
	4. soru	X	X	√	X	-	-	-	-	-	-	-	
	5. soru	X	√	√	√	√	√	-	-	-	-	-	
TOPLAM		f	9	f	6	f	1	f	5	f	0	f	0
		%	69	%	46	%	6	%	33	%	0	%	0

Ek- 32

İkinci Sınıf Matematik Çoktan Seçmeli Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER				
		Sayısal büyüklüğe göre sıralanmış mı?	Tek kazanım ölçüyor mu?	Görseller soruyla ilişkili mi?	Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?	Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	1. soru	-	√	√	√	-
	2. soru	X	√	√	X	-
	3. soru	√	√	-	√	-
	4. soru	√	√	√	√	-
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	X	√	-	X	-
	2. soru	√	√	-	X	-
	3. soru	X	√	-	√	-
	4. soru	-	√	√	√	-
	5. soru	-	√	√	√	-
	6. soru	√	√	√	X	-
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	1. soru	-	√	√	√	-
	2. soru	-	X	√	√	-
	3. soru	X	√	-	√	-
	4. soru	X	√	-	√	-
	5. soru	X	X	√	X	-
	6. soru	X	√	√	√	-
ÜNİTE 2 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	-	√	-	√	-
	2. soru	X	√	√	X	-
	3. soru	X	√	√	√	-
	4. soru	-	√	√	√	X
	5. soru	X	√	√	√	-

Ek -32(Devam)

İkinci Sınıf Matematik Çoktan Seçmeli Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Sayısal büyüklüğe göre sıralanmış mı?		Tek kazanım ölçüyor mu?		Görseller soruyla ilişkili mi?		Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?		Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?	
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	1. soru	-	√	√	√	X	-	-	-	-	-
	2. soru	-	√	√	√	X	-	-	-	-	-
	3. soru	-	√	√	√	√	X	-	-	-	-
	4. soru	-	√	√	√	√	-	-	-	-	-
	5. soru	X	√	-	√	-	-	-	-	-	-
	6. soru	√	√	-	√	-	-	-	-	-	-
	7. soru	X	√	√	√	X	-	-	-	-	-
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	-	√	√	√	√	X	-	-	-	-
	2. soru	-	√	√	√	√	X	-	-	-	-
	3. soru	-	√	√	√	√	-	-	-	-	-
	4. soru	-	√	√	√	X	-	-	-	-	-
	5. soru	-	√	√	√	X	X	-	-	-	-
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	1. soru	√	√	-	√	-	-	-	-	-	-
	2. soru	X	√	-	√	√	X	-	-	-	-
	3. soru	√	√	-	√	√	-	-	-	-	-
	4. soru	X	√	-	√	√	-	-	-	-	-
	5. soru	√	√	-	√	X	-	-	-	-	-
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	√	√	-	√	X	-	-	-	-	-
	2. soru	X	√	-	√	√	-	-	-	-	-
	3. soru	X	√	-	√	√	-	-	-	-	-
	4. soru	√	√	-	√	√	-	-	-	-	-
	5. soru	√	√	-	√	X	-	-	-	-	-
ÜNİTE 5 DERS KİTABI	1. soru	-	√	√	√	√	X	-	-	-	-
	2. soru	√	√	-	√	√	-	-	-	-	-
	3. soru	√	√	-	√	√	-	-	-	-	-
	4. soru	-	√	-	√	√	-	-	-	-	-
ÜNİTE 5 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	√	√	-	√	√	-	-	-	-	-
	2. soru	X	√	-	√	√	-	-	-	-	-
	3. soru	√	√	-	√	√	-	-	-	-	-
	4. soru	-	√	√	√	X	-	-	-	-	-
	5. soru	-	-	√	√	√	-	-	-	-	-
TOPLAM		f	17	f	2	f	27	f	15	f	7
		%	53	%	3	%	100	%	29	%	100

Dördüncü Sınıf Fen Bilimleri Çoktan Seçmeli Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTE	SORU	ÖLÇÜTLER					
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?	Matrise uygun mu?	Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?	Tek kazanım ölçüyor mu?	Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?	Olumsuz ifade varsa altı çilmiş mi?
ÜNİTE 1 BÖLÜM	4. soru	X	-	X	√	X	√
	6. soru	-	X	-	√	X	-
ÜNİTE 1 2. BÖLÜM	1. soru	-	-	-	X	√	-
	2. soru	-	X	-	√	X	√
ÜNİTE 2 1. BÖLÜM	1. soru	X	-	√	X	√	√
	4. soru	-	X	-	√	X	-
ÜNİTE 2 2. BÖLÜM	2. soru	X	-	√	X	√	√
	3. soru	X	-	X	X	X	-
	4. soru	-	X	-	X	√	-
	5. soru	√	-	√	X	√	√
	6. soru	X	-	√	X	√	-
	7. soru	X	-	√	√	√	√
	8. soru	X	-	X	√	X	-
ÜNİTE 3 1. BÖLÜM	2. soru	X	-	X	√	X	-
	3. soru	-	X	-	X	X	-
	4. soru	X	-	X	X	X	X
	6. soru	X	-	√	X	√	-
	7. soru	X	-	√	√	√	-
	8. soru	-	X	X	X	X	X
ÜNİTE 3 2. BÖLÜM	2. soru	-	X	-	X	√	-
ÜNİTE 3 3. BÖLÜM	1. soru	-	X	-	√	X	-
	2. soru	-	X	-	√	X	-
	3. soru	X	-	X	√	X	-
	4. soru	X	-	X	√	X	-
	5. soru	-	-	-	X	X	√
	6. soru	X	-	X	√	X	-
ÜNİTE 3 4. BÖLÜM	1. soru	√	-	√	X	√	-
	2. soru	X	-	√	√	√	-
	3. soru	X	-	X	X	√	√
	4. soru	X	-	X	√	X	-
ÜNİTE 3 4. BÖLÜM	5. soru	X	-	X	√	√	-
	6. soru	√	-	√	X	X	√
	7. soru	X	-	X	X	X	-
	8. soru	X	-	√	X	√	-
	9. soru	X	-	√	√	X	-
ÜNİTE 3 5. BÖLÜM	3. soru	X	-	√	X	√	√

Ek -33(Devam)

Dördüncü Sınıf Fen Bilimleri Çoktan Seçmeli Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTE	SORU	ÖLÇÜTLER											
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?		Matrise uygun mu?		Seçeneklerin uzunlukları eşit mi?		Tek kazanım ölçüyor mu?		Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?		Olumsuz ifade varsa altı çilmiş mi?	
ÜNİTE 3 6. BÖLÜM	3. soru	X	-	√	X	√	√	-	X	√	√	-	
	4. soru	X	-	√	√	√	√	-	√	√	√	-	
	5. soru	X	-	√	X	X	X	√	X	X	X	√	
	6. soru	-	X	-	√	X	√	-	√	X	√	-	
	7. soru	X	-	√	√	√	√	-	√	√	√	-	
	8. soru	X	-	√	X	√	√	-	X	√	√	-	
ÜNİTE 3 7. BÖLÜM	2. soru	-	X	-	√	X	-	√	X	√	-		
	3. soru	-	X	-	√	X	-	√	X	√	-		
	4. soru	-	X	-	√	X	-	√	X	√	-		
	5. soru	-	-	-	X	X	-	X	X	√	-		
ÜNİTE 4 3. BÖLÜM	2. soru	-	-	-	X	X	-	X	X	√	-		
	3. soru	X	-	X	X	√	-	X	√	√	X		
	4. soru	X	-	X	X	X	-	X	X	√	-		
ÜNİTE 4 4. BÖLÜM	4. soru	X	-	√	X	√	-	X	√	√	-		
ÜNİTE 4 5. BÖLÜM	3. soru	-	-	-	X	X	-	X	X	√	-		
	6. soru	X	-	√	X	√	-	X	√	√	√		
	7. soru	X	-	√	X	√	-	X	√	√	-		
ÜNİTE 5 1. BÖLÜM	1 soru	X	-	X	X	X	-	X	X	√	√		
ÜNİTE 5 2. BÖLÜM	3. soru	X	-	X	√	√	-	√	√	√	-		
	7. soru	X	-	√	X	√	-	X	√	√	√		
	8. soru	X	-	√	X	√	-	X	√	√	√		
	9. soru	X	-	X	X	√	-	X	√	√	√		
ÜNİTE 6. 1. BÖLÜM	10. soru	X	-	√	X	√	-	X	√	√	-		
	13. soru	X	-	√	X	√	-	X	√	√	-		
	14. soru	√	-	√	X	√	-	X	√	√	-		
ÜNİTE 7 1. BÖLÜM	1. soru	-	-	-	X	√	-	X	√	√	-		
	2. soru	X	-	√	X	X	-	X	X	√	-		
ÜNİTE 7 2. BÖLÜM	1. soru	X	-	√	X	√	-	X	√	√	-		
	2. soru	-	X	-	X	X	-	X	X	√	X		
TOPLAM		f	40	f	10	f	18	f	41	f	32	f	4
		%	88	%	100	%	39	%	63	%	49	%	19

Ek- 34

Üçüncü Sınıf Matematik Çoktan Seçmeli Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Sayısal büyüklüğe göre sıralanmış mı?		Tek kazanım ölçüyor mu?		Görseller soruyla ilişkili mi?		Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?		Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?	
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	11. soru	-	√	-	√	-	√	√	√	-	-
	14. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	16. soru	X	√	-	√	-	√	√	√	-	-
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	8. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	8. soru	X	√	-	√	-	√	√	√	-	-
	9. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	12. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	13. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	17. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	18. soru	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√
	19. soru	-	√	-	√	-	√	√	√	√	√
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	1. soru	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	2. soru	X	√	-	√	-	√	√	√	-	-
ÜNİTE 5 DERS KİTABI	9. soru	-	√	-	√	-	X	X	X	√	√
	10. soru	-	√	√	√	√	X	X	X	-	-
TOPLAM		f	3	f	16	f	9	f	2	f	1
		%	75	%	100	%	100	%	12	%	10

Ek -35

Dördüncü Sınıf Matematik Çoktan Seçmeli Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Sayısal büyüklüğe göre sıralanmış mı?		Tek kazanım ölçüyor mu?		Görseller soruyla ilişkili mi?		Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?		Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?	
ÜNİTE 1 DERS TABLO	2. soru	X	√	-	√	-	√	√	√	-	-
	10. soru	-	√	√	√	√	X	X	X	-	-
	11. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	12. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-

Ek- 35(Devam)

Dördüncü Sınıf Matematik Çoktan Seçmeli Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Sayısal büyüklüğe göre sıralanmış mı?		Tek kazanım ölçüyor mu?		Görseller soruyla ilişkili mi?		Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?		Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?	
ÜNİTE 1 DERS TABLO	13. soru	-	√	√	√	√	X	-	-	-	-
	14. soru	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	18. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	20. soru	-	√	-	-	√	√	√	√	-	-
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	-	√	-	-	√	√	√	√	-	-
	6. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	10. soru	-	√	-	-	√	√	√	√	X	-
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	7. soru	X	√	-	-	√	√	√	√	-	-
	12. soru	X	√	-	-	√	√	√	√	-	-
ÜNİTE 2 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	√	√	-	-	√	√	√	√	-	-
	2. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	6. soru	X	√	-	-	√	√	√	√	-	-
	8. soru	X	√	-	-	√	√	√	√	-	-
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	1. soru	X	√	-	-	X	X	X	X	-	-
	2. soru	√	√	-	-	√	√	√	√	-	-
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	6. soru	X	√	-	-	√	√	√	√	-	-
	14. soru	X	√	-	-	√	√	√	√	-	-
	16. soru	X	√	-	-	√	√	√	√	-	-
	17. soru	-	√	-	-	√	√	√	√	√	-
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	8. soru	√	√	-	-	√	√	√	√	-	-
	16. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	17. soru	-	√	-	-	√	√	√	√	√	-
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	X	√	-	-	√	√	√	√	-	-
	2. soru	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	5. soru	X	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	14. soru	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-
ÜNİTE 5 DERS KİTABI	1. soru	-	√	-	-	√	√	√	√	-	-
ÜNİTE 6 DERS KİTABI	9. soru	√	√	-	-	√	√	√	√	-	-
ÜNİTE6 ÇALIŞMA KİTABI	4. soru	√	√	-	-	√	√	√	√	-	-
	7. soru	√	√	-	-	√	√	√	√	-	-
	11. soru	X	√	-	-	√	√	√	√	-	-
TOPLAM		f	11	f	34	f	0	f	2	f	1
		%	52	%	100	%	0	%	5	%	33

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER									
		Alfabetik sıralamaya uygun mu?		Tek kazanım ölçüyor mu?		Görseller soruyla ilişkili mi?		Seçeneklerin çeldiriciliği aynı mı?		Olumsuz ifade varsa altı çizilmiş mi?	
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	1. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	2. soru	X	√	√	-	√	√	√	√	-	-
	3. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	5. soru	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	6. soru	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	7. soru	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-
	8. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	√	-
	13. soru	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-
	15. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	√	-
	16. soru	X	√	√	-	√	√	√	√	√	-
	17. soru	-	√	√	-	√	√	√	√	√	-
	20. soru	-	√	√	-	√	√	√	√	√	-
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	3. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	16. soru	√	√	-	√	√	√	√	√	-	-
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	1. soru	-	√	-	√	√	√	√	√	-	-
	5. soru	√	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	6. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	9. soru	-	√	√	√	√	√	√	√	-	-
	10. soru	X	√	-	√	√	√	√	√	√	√
	12. soru	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-
TOPLAM		f	3	f	21	f	14	f	21	f	2
		%	30	%	100	%	100	%	100	%	100

EK- 37

4. Sınıf Sosyal Bilgiler Doğru -Yanlış Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
ÜNİTE 1	1. soru	√		X		√		X	
ÜNİTE 2	1. soru	X		X		X		√	
ÜNİTE 3	1. soru	√		X		X		√	
ÜNİTE 5	1. soru	√		X		√		√	
ÜNİTE 6	1. soru	√		X		√		√	
ÜNİTE 7	1. soru	√		X		X		√	
ÜNİTE 8	1. soru	√		X		√		√	
TOPLAM		f	1	f	7	f	3	f	1
		%	14	%	100	%	42	%	14

EK- 38

2. Sınıf Türkçe Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
TEMA 6	3. soru	√		X		√		X	
TEMA 8	6.soru	√		X		√		X	
TOPLAM		f	2	f	2	f	2	f	2
		%	100	%	100	%	100	%	100

EK- 39

3. Sınıf Türkçe Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
TEMA 1	5. soru	√		X		√		X	
TEMA 7	3.soru	√		X		√		√	
TOPLAM		f	2	f	2	f	2	f	%
		%	100	%	100	%	100	%	50

EK- 40

Üçüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
ÜNİTE 1	1. soru	√		√		X		√	
ÜNİTE 3	1. soru	X		√		√		√	
ÜNİTE 4	1. soru	√		√		X		√	
ÜNİTE 5	1. soru	X		√		X		X	
TOPLAM		f	2	f	4	f	3	f	1
		%	50	%	100	%	75	%	25

EK- 41

Dördüncü Sınıf Türkçe Dersi Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
TEMA 1	6. soru	√		X		X		X	
TEMA 5	7. soru	√		X		√		√	
TOPLAM		f	2	f	2	f	1	f	1
		%	100	%	100	%	50	%	50

EK- 42

Dördüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
ÜNİTE 1	1. soru	√		X		X		√	
ÜNİTE 2	1. soru	√		X		X		√	
ÜNİTE 4	1. soru	√		√		√		√	
ÜNİTE 5	1. soru	√		√		√		X	
ÜNİTE 6	1. soru	√		√		√		√	
ÜNİTE 7	1. soru	√		X		X		√	
TOPLAM		f	6	f	3	f	3	f	1
		%	100	%	50	%	50	%	16

EK- 43

İkinci Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
TEMA 1	1. soru	√		X		X		X	
TEMA 2	1. soru	√		X		X		X	
TEMA 3	1. soru	√		X		√		X	
TOPLAM		f	3	f	3	f	2	f	3
		%	100	%	100	%	66	%	100

EK- 44

Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
TEMA 1	1. soru	√		X		X		√	
TEMA 2	1. soru	√		X		X		√	
TEMA 3	1. soru	√		X		X		√	
TOPLAM		f	3	f	3	f	3	f	3
		%	100	%	100	%	100	%	100

EK -45

İkinci Sınıf Matematik Dersi Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	1. soru	√		x		x		√	
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	√		x		x		√	
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	1. soru	√		x		√		√	
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	√		x		√		√	
TOPLAM		f	4	f	4	f	2	f	4
		%	100	%	100	%	50	%	100

EK- 46

Üçüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
ÜNİTE 3 2. BÖLÜM	7. soru	√		X		-		X	
ÜNİTE 4 1. BÖLÜM	2. soru	√		X		X		√	
ÜNİTE 4 2. BÖLÜM	3. soru	√		X		X		√	
ÜNİTE 4 3. BÖLÜM	1. soru	X		√		X		√	
	5. soru	X		√		X		√	
ÜNİTE 5 1. BÖLÜM	1. soru	X		√		√		√	
	2. soru	X		√		X		√	
	5. soru	X		√		√		√	
ÜNİTE 5 2. BÖLÜM	2. soru	√		X		X		X	
ÜNİTE 5 5. BÖLÜM	5. soru	√		X		X		√	
TOPLAM		f	5	f	5	f	7	f	2
		%	50	%	5	%	77	%	20

EK- 47

Dördüncü Sınıf Fen Bilimleri Dersi Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
ÜNİTE 1 1. BÖLÜM	2. soru	√		√		X		√	
ÜNİTE 1 2. BÖLÜM	5. soru	√		√		X		√	
ÜNİTE 1 3. BÖLÜM	1. soru	√		√		X		√	
ÜNİTE 4 2. BÖLÜM	2. soru	√		X		√		X	
ÜNİTE 5 2. BÖLÜM	5. soru	√		√		X		√	
ÜNİTE 6 1. BÖLÜM	4. soru	√		√		X		√	
	6. soru	√		X		X		√	
TOPLAM		f	7	f	2	f	6	f	1
		%	100	%	28	%	85	%	14

EK- 48

Üçüncü Sınıf Matematik Dersi Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	12. soru	√		X		X		√	
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	7. soru	√		X		X		X	
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	14. soru	√		√		X		√	
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	9. soru	√		X		√		√	
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	12. soru	√		X		X		X	
TOPLAM		f	5	f	4	f	4	f	2
		%	100	%	80	%	80	%	40

EK -49

Dördüncü Sınıf Matematik Dersi Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	1. soru	√		X		X		√	
	8. soru	√		X		-		√	
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	2. soru	√		X		-		√	
	7. soru	√		X		-		√	
ÜNİTE 2 ÇALIŞMA KİTABI	13. soru	√		X		-		√	
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	12. soru	√		X		X		√	
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	11. soru	√		X		-		√	
ÜNİTE 6 ÇALIŞMA KİTABI	3. soru	√		X		X		√	
TOPLAM		f	8	f	8	f	3	f	8
		%	100	%	100	%	100	%	100

EK- 50

Üçüncü Sınıf Matematik Dersi Doğru-Yanlış Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Tek eylem içeriyor mu?		Yanlış için doğrusu isteniyor mu?		Doğru-yanlış sayılarının dağılımı eşit mi?		Doğru-Yanlış ifadeler kesinlik bildiriyor mu?	
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	10.soru	√		X		X		X	
	12.soru	√		X		X		√	
	18.soru	√		X		√		√	
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	3.soru	√		X		X		X	
TOPLAM		f	4	f	4	f	3	f	2
		%	100	%	100	%	75	%	50

EK- 51

İkinci Sınıf Türkçe Eşleştirme Sorularına İlişkin Tablo

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Seçenek-ifade sayısı iki katı mı?		Kavramlar benzer mi?		Alfabetik işaretler var mı?		Seçenek sayısı beşten fazla mı?	
TEMA 2	6. soru	X		√		X		X	
TEMA 7	3. soru	X		X		X		X	
TEMA 8	7.soru	X		X		X		X	
TOPLAM		f	3	f	2	f	3	f	3
		%	100	%	66	%	100	%	100

EK -52

İKİNCİ SINIF HAYAT BİLGİSİ EŞLEŞTİRME SORULARINA

TEMALAR	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Seçenek-ifade sayısı iki katı mı?		Kavramlar benzer mi?		Alfabetik işaretler var mı?		Seçenek sayısı beşten fazla mı?	
TEMA 1	1. soru	X		√		X		X	
	2. soru	√		√		X		X	
TEMA 2	1.soru	X		X		X		X	
	2. soru	X		X		X		X	
TOPLAM		f	3	f	2	f	4	f	4
		%	75	%	50	%	100	%	100

EK -53

Üçüncü Sınıf Fen Bilimleri Eşleştirme Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Seçenek- ifade sayısı iki katı mı?		Kavramlar benzer mi?		Alfabetik işaretler var mı?		Seçenek sayısı beşten fazla mı?	
ÜNİTE 6 1. BÖLÜM	7. soru	X		√		X		X	
ÜNİTE 7 2. BÖLÜM	5. soru	X		√		√		√	
TOPLAM		f	2	f	2	f	1	f	1
		%	100	%	100	%	50	%	50

EK -54

İkinci Sınıf Türkçe Kısa Cevaplı Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Alt düzey beceriye ölçüyor mu?		Tek bir eylem içeriyor mu?		Sorunun yalnızca bir cevabı mı var?		Soru bilgiyi mi ölçüyor?	
TEMA 6	7.soru	√		√		√		√	
TEMA 7	1. soru	√		√		√		√	
	2. soru	√		√		√		√	
TOPLAM		f	3	f	3	f	3	f	3
		%	100	%	100	%	100	%	100

EK -55

Üçüncü Sınıf Türkçe Kısa Cevaplı Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Alt düzey beceriye ölçüyor mu?		Tek bir eylem içeriyor mu?		Sorunun yalnızca bir cevabı mı var?		Soru bilgiyi mi ölçüyor?	
TEMA 3	1. soru	X		√		√		X	
	4. soru	√		√		√		√	
TEMA 5	2. soru	√		√		X		√	
	3. soru	√		√		√		√	
TEMA 8	4. soru	√		√		X		X	
TOPLAM		f	1	f	5	f	2	f	2
		%	20	%	100	%	40	%	40

EK- 56

Üçüncü Sınıf Fen Kısa Cevaplı Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Alt düzey beceriyi ölçüyor mu?		Tek bir eylem içeriyor mu?		Sorunun yalnızca bir cevabı mı var?		Soru bilgiyi mi ölçüyor?	
ÜNİTE 1 1. BÖLÜM	1. soru	√		X		X		√	
ÜNİTE 2 1. BÖLÜM	1. soru	√		X		X		√	
ÜNİTE 2 2. BÖLÜM	2. soru	√		X		X		√	
ÜNİTE 6 1. BÖLÜM	1. soru	√		√		X		√	
ÜNİTE 7 2. BÖLÜM	6. soru	√		X		X		√	
TOPLAM		f	5	f	4	f	5	f	5
		%	100	%	80	%	100	%	100

EK -57

Üçüncü Sınıf Matematik Kısa Cevaplı Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Alt düzey beceriyi ölçüyor mu?		Tek bir eylem içeriyor mu?		Sorunun yalnızca bir cevabı mı var?		Soru bilgiyi mi ölçüyor?	
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	1. soru	√		√		X		√	
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	√		√		X		√	
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	1. soru	√		X		X		√	
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	2. soru	√		X		X		√	
TOPLAM		f	4	f	2	f	4	f	4
		%	100	%	50	%	100	%	100

Üçüncü Sınıf Matematik Kısa Cevaplı Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Alt düzey beceriyi ölçüyor mu?	Tek bir eylem içeriyor mu?	Sorunun yalnızca bir cevabı mı var?	Soru bilgiyi mi ölçüyor?
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	1. soru	√	√	X	√
	4. soru	√	√	X	√
	8. soru	√	√	√	√
	13. soru	√	√	√	√
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	3. soru	√	√	√	√
	9. soru	X	X	√	√
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	2. soru	√	√	√	√
	10. soru	√	√	X	√
	13. soru	√	√	X	√
ÜNİTE 2 ÇALIŞMA KİTABI	1. soru	√	√	X	√
	7. soru	√	√	√	√
	13. soru	√	X	X	√
	11. soru	√	√	X	√
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	1. soru	√	X	√	√
	2. soru	√	X	√	√
	4. soru	X	X	√	√
	11. soru	√	√	X	√
	12. soru	√	√	X	√
	14. soru	√	X	√	√
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	4. soru	√	√	X	√
	5. soru	√	√	√	√
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	4. soru	√	√	√	√
	13. soru	√	√	√	√
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	3. soru	√	√	√	√
	8. soru	√	√	√	√
	10. soru	√	√	√	√
ÜNİTE 5 DERS KİTABI	1. soru	√	√	√	√
	2. soru	√	√	X	√
	3. soru	√	√	X	√
	6. soru	√	√	X	√
ÜNİTE 5 ÇALIŞMA KİTABI	7. soru	√	√	√	√
	8. soru	√	X	X	√
	11. soru	√	√	√	√

EK- 59(Devam)

Üçüncü Sınıf Matematik Kısa Cevaplı Sorularına İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Alt düzey beceriyi ölçüyor mu?		Tek bir eylem içeriyor mu?		Sorunun yalnızca bir cevabı mı var?		Soru bilgiyi mi ölçüyor?	
ÜNİTE 5 ÇALIŞMA KİTABI	12. soru	√		√		√		√	
	13. soru	√		√		√		√	
TOPLAM		f	2	f	7	f	14	f	34
		%	5	%	20	%	40	%	100

EK -60

Üçüncü Sınıf Matematik Evrensel Kısa Cevaplı Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER			
		Alt düzey beceriyi ölçüyor mu?	Tek bir eylem içeriyor mu?	Sorunun yalnızca bir cevabı mı var?	Soru bilgiyi mi ölçüyor?
ÜNİTE 1 DERS KİTABI	11.soru	√	√	√	√
ÜNİTE 1 ÇALIŞMA KİTABI	3.soru	√	√	√	√
	5.soru	√	√	X	√
ÜNİTE 2 DERS KİTABI	2.soru	√	√	√	√
	9.soru	√	√	√	√
	12.soru	√	X	√	X
	14.soru	√	X	√	X
ÜNİTE 2 ÇALIŞMA KİTABI	1.soru	√	√	√	√
	7.soru	√	X	√	√
	9.soru	√	√	√	√
	12.soru	√	√	√	√
	14.soru	√	√	√	√
	15.soru	√	√	√	√
	16.soru	√	√	√	√
	18.soru	√	√	√	√
	19.soru	√	√	√	√
21.soru	√	√	√	√	

EK- 60(Devam)

Üçüncü Sınıf Matematik Evrensel Kısa Cevaplı Sorulara İlişkin Tablo

ÜNİTELER	SORULAR	ÖLÇÜTLER							
		Alt düzey beceriyi ölçüyor mu?		Tek bir eylem içeriyor mu?		Sorunun yalnızca bir cevabı mı var?		Soru bilgiyi mi ölçüyor?	
ÜNİTE 3 DERS KİTABI	6.soru	√		√		√		√	
	15.soru	√		√		√		√	
ÜNİTE 3 ÇALIŞMA KİTABI	1.soru	√		√		√		√	
	9.soru	√		√		√		√	
ÜNİTE 4 DERS KİTABI	3.soru	√		√		√		√	
	4.soru	√		√		√		√	
	13.soru	√		X		√		√	
ÜNİTE 4 ÇALIŞMA KİTABI	4.soru	√		√		√		√	
TOPLAM		f	8	f	4	f	8	f	8
		%	100	%	16	%	100	%	100

ÖZ GEÇMİŞ		
Adı, Soyadı	ZEYNEP AŞILAYAN	
Doğum Yeri ve Yılı	Ardeşen, 1984	
Medeni Durumu	Evlü	
Bildiği Yabancı Diller ve Düzeyi	İngilizce , basit düzeyde	
Öğrenim Durumu	Başlama - Bitirme Yılı	Kurum Adı
Lisans	2005 2009	Karadeniz Üniversitesi Rize Eğitim Fakültesi
Yüksek Lisans	2015	Recep Tayip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Doktora		
Çalıştığı Kurum (/lar)		Başlama - Ayrılma Yılı
1.Güneysu Başköy İlköğretim Okulu		2010 2013
2.Ardeşen Aşağıdurak İlkve Ortaokulu		2013 2017
3.Ardeşen Mesut Karaoğlu İlkokulu		2017
Üye Olduğu Bilimsel ve Mesleki Kuruluşlar		
Katıldığı Proje ve Toplantılar		
Yayımlar		
Aldığı Ödüller	Başarı Belgesi	
Diğer		
İletişim (eposta)	zeynep_ozyanik@hotmail.com	